

„Алианс България Холдинг“ АД

Консолидиран годишен финансов отчет

към 31 декември 2021 г.

с доклад на независимия одитор

Съдържание

	i
<u>Консолидиран годишен доклад за дейността</u>	
<u>Консолидиран отчет за финансовото състояние</u>	1
<u>Консолидиран отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход</u>	2
<u>Консолидиран отчет за паричните потоци</u>	4
<u>Консолидиран отчет за промените в собствения капитал</u>	6
 Доклад на независимия одитор	
1 <u>Обща информация за Групата</u>	8
2 <u>Основа на изготвяне</u>	8
3 <u>Консолидация</u>	11
4 <u>Значими счетоводни политики</u>	12
5 <u>Нови стандарти и разяснения</u>	38
6 <u>Управление на застрахователния риск</u>	39
6.1 <u>Основни допускания при изчисляване на застрахователните резерви</u>	48
7 <u>Управление на капитала</u>	57
8 <u>Управление на финансовия риск</u>	58
9 <u>Справедлива стойност на финансови инструменти</u>	101
10 <u>Нематериални активи</u>	104
11 <u>Инвестиционни имоти, земи и сгради за собствена употреба</u>	105
12 <u>Машини и съоръжения</u>	107
13 <u>Финансови инвестиции и кредити и аванси</u>	108
13.1 <u>Обезценка на кредити и аванси на клиенти</u>	109
14 <u>Вземания по финансов лизинг</u>	109
15 <u>Вземания</u>	110
15.1 <u>Вземания по застрахователни и презастрахователни операции</u>	110
15.2 <u>Други вземания</u>	110
16 <u>Отсрочени аквизиционни разходи</u>	111
17 <u>Други активи</u>	111
18 <u>Парични средства и парични еквиваленти</u>	111
19 <u>Капитал и резерви</u>	112
20 <u>Застрахователни резерви</u>	113
21 <u>Отсрочени данъци</u>	117
22 <u>Задължения по застрахователни и презастрахователни дейности</u>	118
23 <u>Депозити от клиенти и други задължения</u>	118
24 <u>Записани премии</u>	119
25 <u>Нетни доходи от такси и комисионни и участие в резултата</u>	120
26 <u>Доходи от инвестиции</u>	120
27 <u>Други приходи</u>	121
28 <u>Изплатени обезщетения</u>	122
29 <u>Аквизиционни разходи</u>	124
30 <u>Административни разходи</u>	124
31 <u>Други разходи</u>	124
32 <u>Загуба от обезценка на вземания</u>	124
33 <u>Разходи за данъци върху дохода</u>	125

Съдържание (продължение)

34	<u>Дъщерни предприятия и НКУ</u>	125
35	<u>Активи с право на ползване и пасиви по лизинга</u>	129
36	<u>Свързани лица</u>	132
37	<u>Участие в неконсолидирани структурни предприятия</u>	136
38	<u>Плащания на базата на акции</u>	136
39	<u>Условни задължения</u>	138
40	<u>Събития след отчетния период</u>	138

Доклад на независимия одитор

До акционерите на „Алианц България Холдинг“ АД

Мнение

Ние извършихме одит на консолидирания финансов отчет на „Алианц България Холдинг“ АД („Дружеството“) и неговите дъщерни дружества (наричани заедно „Групата“), съдържащ консолидирания отчет за финансовото състояние към 31 декември 2021 г. и консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, консолидирания отчет за промените в собствения капитал, консолидирания отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет, съдържащи оповестяване на съществените счетоводни политики и друга пояснителна информация.

По наше мнение, приложеният консолидиран финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, консолидираното финансово състояние на „Алианц България Холдинг“ АД и неговите дъщерни дружества към 31 декември 2021 г. и неговите консолидирани финансови резултати от дейността и консолидираните му парични потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на консолидирания финансов отчет“.

Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Независимост

Ние сме независими от Групата в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международните стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на CMCEC), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит, приложими по отношение на нашия одит на консолидирания финансов отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на Закона за независимия финансов одит и Кодекса на CMCEC.

Друга информация, различна от консолидирания финансов отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от консолидиран годишен доклад за дейността, изготвен от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва консолидирания финансов отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно консолидирания финансов отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на консолидирания финансов отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с консолидирания финансов отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт. Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, по отношение на консолидирания годишен доклад за дейността, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискваните по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора“ на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Институт на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- а) Информацията, включена в консолидирания годишен доклад за дейността за финансовата година, за която е изготвен консолидираният финансов отчет, съответства на консолидирания финансов отчет.
- б) Консолидираният годишен доклад за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този консолидиран финансов отчет в съответствие с МСФО, приети от ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на консолидирания финансов отчет, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на консолидирания финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Групата или да преустанови дейността ѝ, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Лицата, натоварени с общо управление, носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Групата.

Отговорности на одитора за одита на консолидирания финансов отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали консолидираният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този консолидиран финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Групата.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаем до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността Групата да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в консолидирания финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Групата да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали консолидираният финансов отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.
- получаваме достатъчни и уместни одиторски доказателства относно финансовата информация на дружествата или стопанските дейности в рамките на Групата, за да изразим мнение относно консолидирания финансов отчет. Ние носим отговорност за инструктирането, надзора и изпълнението на одита на Групата. Ние носим изключителната отговорност за нашето одиторско мнение.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Анна Ботева

Регистриран одитор, отговорен за одита

27 юни 2022 г.

гр. София, България

Джок Нюнан, Прокурист

ПрайсуотърхаусКупърс Одит" ООД

АЛИАНЦ БЪЛГАРИЯ ХОЛДИНГ АД
КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
31 ДЕКЕМВРИ 2021

Въведение

Годишният консолидиран финансов отчет на „Алианц България Холдинг“ АД („Дружеството-майка“, „Групата“) за годината, завършваща на 31 декември 2021 г., се състои от самостоятелния финансов отчет на дружеството-майка и индивидуалните финансови отчети на дружествата от групата.

Дружеството-майка е основано през 1992 г. и към 31 декември 2021 г. има участие в няколко дружества с различен предмет на финансова дейност като общо застраховане, животозастраховане, банкова дейност, лизинг и пенсионно осигуряване.

През финансовата 2021 г. „Алианц България Холдинг“ АД реализира консолидирана печалба след данъчно облагане в размер на 65,414 хил. лв. както следва:

- Печалба за Акционери на групата в размер на 48,496 хил. лв.;
- Печалба за Малцинствено участие в размер на 16,918 хил. лв.

Към 31.12.2021 г. консолидираните активи на Групата са в размер на 4,906,856 хил. лв., към 31.12.2020 г. - в размер на 4,406,354 хил. лв. Консолидираният собствен капитал на акционерите към 31.12.2021 г. е 557,891 хил. лв., към 31.12.2020 г. са в размер на 546,677 хил. лв. Малцинствено участие към 31.12.2021 г. е 60,564 хил. лв., а към 31.12.2020 г. е 55,749 хил. лв.

Правен статут

Дъщерните дружества, върху които Групата упражнява контрол към 31.12.2021 г. са както следва:

	Дял на собственост	
	2021	2020
ЗАД „Алианц България“ АД	87.39%	87.39%
ЗАД „Енергия“ АД	50.00%	50.00%
ЗАД „Алианц България Живот“ АД	99.00%	99.00%
ПОД „Алианц България“ АД	65.90%	65.90%
„Алианц Банк България“ АД	99.89%	99.89%
„Алианц Лизинг България“ АД	100.00%	100.00%

През 2021 г. не е имало съществени нови придобивания, които да изпълнят критериите за консолидиране към 31.12.2021 г.

През 2019 г. Дружеството-майка е придобило 3,040 акции от капитала на „Алианц Лизинг България“ АД за 6,083 хил. лв.

През 2018 г. Дружеството-майка е придобило 1,168 обикновени безналични поименни акции от капитала на ЗАД „Алианц България“ АД за 12 хил. лв.

През 2017 г. Групата е придобила 96 обикновени безналични поименни акции от капитала на ЗАД „Алианц България“ АД за 654 лв. и 8,337 броя обикновени поименни акции с право на глас от капитала на ПОД „Алианц България“ АД за 14 хил. лв.

АЛИАНЦ БЪЛГАРИЯ ХОЛДИНГ АД
КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
31 ДЕКЕМВРИ 2021

Правен статут (продължение)

През 2016 г. Общото събрание на акционерите на ЗАД "Алианц България Живот" взе решение да регистрира увеличение на капитала на ЗАД "Алианц България Живот" с 10,000 хил. лв. Всеки акционер на Дружеството придоби пакет акции, съответстващ на съответния му съществуващ дял. Компанията-майка придоби 1,099,992 обикновени безналични поименни акции на стойност 9,900 хил. лв. Няма промяна в дела на дружеството-майка в капитала на ЗАД "Алианц България Живот" през 2021 г.

Също така през 2016 г. с решение на Съвета на директорите на Дружеството-майка дъщерното дружество "България Нет" АД преустанови дейността си. Считано от 6 декември 2016 г. „България Нет“ АД е в ликвидация, а от 20 септември 2017 г. е заличено в Търговския регистър.

Групата няма клонове, създадени като отделни юридически лица в България.

Няма прехвърлени собствени акции или придобити такива през 2021 г. по чл.187д от Търговския закон. „Алианц България Холдинг“ АД не притежава собствени акции.

През 2021 г. не са придобити, притежавани или прехвърлени акции и облигации на "Алианц България Холдинг" АД от членове на Съвета на директорите. Уставът на "Алианц България Холдинг" АД не включва ограничения за членовете на Съвета на директорите за придобиване на акции и облигации, издадени от Дружеството.

Членовете на Съвета на директорите на "Алианц България Холдинг" АД притежават повече от 25% от капитала и / или участват в управлението на други дружества като прокуристи, управители или членове на борда са както следва

Име	Над 25 % от капитала	Участие в капитала / управлението
Димитър Желев	- ДЗХ АД /50% дялово участие/ - БУЛЛС АД /51% директно дялово участие и 49% чрез контролирани дружества/ - Рийъл Естеитс Дивелъпмънт ЕАД 100% собственост на БУЛЛС АД - Индустриален Холдинг България АД / над 51% дялово участие чрез контролирани дружества/ - Алианц България Холдинг АД /34% дялово участие, директно и чрез БУЛЛС АД/ - Aegian Bulls Ltd 100% собственост на БУЛЛС АД - Venside Enterprises Limited – в ликвидация – 100% собственост на БУЛЛС АД	- Член на НС на ЗАД Алианц България - Член на НС на ЗАД Алианц България Живот - Председател на СД и Изпълнителен директор на Алианц България Холдинг - Председател на НС на Алианц Банк България АД - Член на НС на Уникредит Булбанк - Председател на СД на Булс АД - Председател на СД на ДЗХ АД - Председател на СД на Рийлестейтс Дивелъпмънт ЕАД

АЛИАНЦ БЪЛГАРИЯ ХОЛДИНГ АД
КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
31 ДЕКЕМВРИ 2021

Правен статут (продължение)

Име	Над 25 % от капитала	Участие в капитала / управлението
Петрос Папаниколау		- Managing director of Allianz Holding eins GmbH • Procurist in Allianz SE • Chairman of the Supervisory Board Allianz Elementar Versicherungs-AG • Chairman of the Supervisory Board Allianz Elementar Lebensversicherungs-AG • Chairman of the Board of Directors LLC IC Allianz Life • Chairman of the Board of Directors JSC IC Allianz • Chairman of the Supervisory Board Allianz -Slovenská poisťovňa, a.s., • Chairman of the Supervisory Board Allianz pojistovna, a.s • Chairman of the Supervisory Board TUiR Allianz Polska S.A • Chairman of the Supervisory Board TU Allianz Życie Polska S.A., Allianz Polska S.A • Chairman of the Supervisory Board Allianz Hrvatska d.d • Member of the Board of Directors Allianz Bulgaria Holding AD • Chairman of the Supervisory Board ZAD in Allianz Bulgaria Life • Chairman of the Supervisory Board ZAD in Allianz Bulgaria, • Chairman of the Board of Administrators in Allianz Tiriac Asigurari S.A • Chairman of the Supervisory Board in Allianz Hungaria Zrt. • Supervisory Board member in Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie Spółka Akcyjna • Supervisory Board member in Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych Spółka Akcyjna • Supervisory Board member in Aviva Investors Poland Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Spółka Akcyjna • Supervisory Board member in Aviva Powszechne Towarzystwo Emerytalne Aviva Santander Spółka Akcyjna • Supervisory Board member in Santander Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna • Supervisory Board member in Santander Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie Spółka Akcyjna
Тереза Мира Годино		Prokurator of Allianz SE • Chairperson of the Supervisory Board in Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie Spółka Akcyjna • Chairperson of the Supervisory Board in Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych Spółka Akcyjna • Chairperson of the Supervisory Board in Aviva Investors Poland Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Spółka Akcyjna • Chairperson of the Supervisory Board in Aviva Powszechne Towarzystwo Emerytalne Aviva Santander Spółka Akcyjna • Member of the Supervisory Board in Santander Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna • Member of the Supervisory Board in Santander Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie Spółka Akcyjna • Member of the Supervisory Board Uždaroji akcinė gyvybės draudimo ir pensijų bendrovė "Aviva Lietuva" • Member of the Supervisory Board in Allianz Elementar Lebensversicherungs-AG (Life) • Member of the Supervisory Board in Allianz Elementar Versicherungs-AG (P&C) • Member of the Board of Directors of "Allianz Bulgaria Holding AD" („the Company“), • Chairperson of the Supervisory Board in Allianz ZB Ltd an Obligatory and Voluntary Pension Funds management company • Chairperson of the Supervisory Board in Expander Advisors sp. Zoo. • Member of the Supervisory Board in Berkley Investments S.A • Member of the Supervisory Board in Allianz Private Krankenversicherungs A.G • Member of the Supervisory Board in TUiR Allianz Polska S.A. • Member of the Supervisory Board in TU Allianz Życie Polska S.A • Member of the Supervisory Board in TFI Allianz Polska S.A.

АЛИАНЦ БЪЛГАРИЯ ХОЛДИНГ АД
КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
31 ДЕКЕМВРИ 2021

Правен статут (продължение)

Няма информация за сключване на договори по чл. 240б от Търговския закон между членовете на Съвета на директорите и "Алианц България Холдинг" АД през 2021 г., които попадат извън обхвата на обичайната дейност на дружеството или се различават по същество от пазарните условия.

Управление на риска

Основни рискове за Групата са застрахователният и финансовият риск.

Застрахователен риск

Основната застрахователна дейност, извършвана от дъщерните дружества, е свързана с риска от загуба от лица или организации, които са преки субекти на риска. Такива рискове могат да бъдат свързани със задължение, живот, здраве или злополуки със здравето, финансови или други рискове, произтичащи от дадено застрахователно събитие. Групата е изложена на риск, както от ненавременен покриване на щетите, така и от непълно покриване на размера им определен в застрахователните договори.

Групата управлява застрахователния си риск чрез застрахователни лимити, процедури за одобряване на трансакции, които включват нови продукти или които надвишават определените лимити, методи за ценообразуване, централизирано управление на презастраховането и мониторинг на възникващите въпроси.

Групата използва няколко метода за оценка и мониторинг на застрахователните рискове както за индивидуалните видове застраховани рискове, така и за общите рискове. Тези методи включват модели за вътрешна оценка на риска, анализ на чувствителността, анализ по сценарии и стрес тестове.

Теорията на вероятностите се прилага при ценообразуването и провизирането на портфейла от застрахователни полици. Основният риск се състои в това честотата и размера на претенциите да бъдат по-големи от очакваните.

Групата презастрахова част от подписваческите рискове, които записва, за да контролира експозициите си към загуби и да защитава капиталовите си ресурси. Групата купува комбинация от пропорционални и непропорционални презастрахователни договори, за да намали нетната си експозиция.

В презастрахователната си политика Групата стриктно се придържа към принципите и правилата, установени от Allianz SE, за внедряването на качествена презастрахователна програма и сключване на надеждни презастрахователни договори. Тези правила и принципи са задължителни за всички дъщерни дружества на Allianz SE и се прилагат за всички видове презастрахователни договори.

АЛИАНЦ БЪЛГАРИЯ ХОЛДИНГ АД
КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
31 ДЕКЕМВРИ 2021

Управление на риска (продължение)

Финансов риск

Транзакциите с финансови инструменти могат да доведат до това Групата да поеме финансови рискове. Те включват:

- Кредитен риск;
- Ликвиден риск;
- Пазарен риск;
- Операционен риск

Всеки от тези рискове е описан по-долу:

Кредитен риск

Ръководството на Групата прилага политика на текущ мониторинг и управление на кредитния риск. Политиката на Групата за кредитен риск е разделена на застрахователен, пенсионен и банков сегмент. Концентрацията на кредитния риск възниква главно от видовете контрагенти и от отраслите, в които контрагентите оперират. Концентрациите на кредитен риск, които възникват във връзка с финансови инструменти, съществуват, когато контрагентите имат сходни икономически характеристики, като способността им да изпълнят договорните си задължения е повлияна по подобен начин в резултат на промените в икономическите или други условия.

Застраховане

Кредитният риск се оценява по отношение на големи клиенти, брокери и презастрахователи, които носят значителен кредитен риск, както и финансови инвестиции. Застрахователните компании не изискват обезпечение за финансови активи. Инвестициите се допускат само в ликвидни държавни и общински ценни книжа, в корпоративни облигации и търговски ценни книжа - само когато има гарант с кредитен рейтинг, равен или по-висок от този на застрахователните компании. При наличието на висок кредитен рейтинг ръководството не очаква някой от гарантите да не е в състояние да уреди задълженията си.

Пенсионно осигуряване

При управлението на кредитния риск пенсионноосигурителното дружество наблюдава риска от неизпълнение на задълженията от страна на договарящите страни по операции с финансови инструменти. Групата прилага управление на кредитния риск, като работи само със страни по договора, които имат висок кредитен рейтинг, и когато е необходимо, изисква обезпечения за своите вземания.

АЛИАНЦ БЪЛГАРИЯ ХОЛДИНГ АД
КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
31 ДЕКЕМВРИ 2021

Управление на риска (продължение)

Лизинг

Лизинговото дружество е изложено основно на кредитен риск при неизпълнение на задълженията от страна на клиенти по лизингови договори.

Политиката, която лизинговата компания е възприела с цел минимизиране на риска от неплащане, е да прави предварителна оценка на кредитоспособността на клиентите, както и да изисква допълнителни обезпечения по лизинговите договори – застраховки на лизингованите активи, запазване на оригиналните документи за собственост върху имуществото, вписване на лизинговите договори в Централния регистър на особените залози (ЦРОЗ), поръчителство или запис на заповед от лизингополучателите или трети страни.

Банкова дейност

Установени са политики на Банката за управление на риска за да може да се идентифицират и анализират рисковете, пред които е изправена Банката, да бъдат зададени подходящи рискови ограничения и контроли, както и спазването на тези ограничения. Политиките и системите за управление на риска регулярно се преглеждат, за да бъдат отразени промените в пазарните условия, предлаганите продукти и услуги.

Управление „Специализирана служба за вътрешен контрол“ е отговорно за наблюдението на съответствието с политиките и процедурите на Банката за управление на риска и за преглед на адекватността на рамката на управлението на риска по отношение на рисковете, пред които е изправена Банката.

Банката е подложена на кредитен риск чрез дейностите си в търговията, кредитирането и инвестирането и в случаите, когато действа като посредник в полза на клиентите или други трети страни или издава гаранции.

Ликвиден риск

Ликвиден риск е рискът, че Групата няма да е в състояние да изпълни своите финансови задължения, когато те станат изискуеми. Групата прилага подход, който да осигури необходимите ликвидни средства, за да се посрещнат задължения за плащане, настъпили при нормални или извънредни условия, без да се реализират неприемливи загуби. При управление на ликвидния риск Групата наблюдава риска от загуби при наложителни продажби на активи при неблагоприятни пазарни условия за посрещане на неочаквано възникнали краткосрочни задължения за плащания. Групата анализира ликвидния риск на база на историческите входящи и изходящи парични потоци, като на тази основа се определя праг на парични средства и парични еквиваленти в портфейлите на управляваните фондове.

Банкова дейност

Във връзка с банковата дейност, ликвидният риск има две измерения – риск Групата да не бъде в състояние да посрещне задълженията си, когато те станат дължими; и риск от невъзможност да реализира свои активи при подходяща цена и в приемливи срокове.

АЛИАНЦ БЪЛГАРИЯ ХОЛДИНГ АД
КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
31 ДЕКЕМВРИ 2021

Управление на риска (продължение)

Ликвиден риск

Подходът на Групата за управление на ликвидността е да осигури, в колкото се може по-голяма степен възможността, че винаги ще е достатъчно ликвидна, за да посрещне задълженията си при поискване, както при нормални, така и при извънредни обстоятелства, без да понася извънредни загуби или да бъде засегната репутацията на Банката.

Управление “Ликвидност и пазари” получава информация от други бизнес звена относно ликвидността на финансовите активи и пасиви и подробности относно други очаквани парични потоци, произтичащи от прогнозираните бъдещи дейности. Управление “Ликвидност и пазари” поддържа портфейл от ликвидни активи, който се състои предимно от ликвидни ценни книжа, кредити и вземания от банки и други инструменти на паричния пазар. Целта е да се поддържа достатъчна ликвидност в рамките на Банката, като цяло.

Ежедневната ликвидна позиция се наблюдава и периодично се извършват стрес-тестове по различни сценарии, които покриват, както нормални така и извънредни пазарни обстоятелства. Всички политики и процедури за ликвидността са обект на преглед и одобрение от страна на КУАП. Ежедневните доклади покриват ликвидните позиции на Банката. Обобщен доклад, включващ анализи, планове, отчети и предприетите действия се разглежда и приема периодично/ежемесечно/ от КУАП.

Средствата се привличат посредством набор от инструменти включително депозити и разплащателни сметки, кредитни линии, други привлечени средства регламентирани нормативно, както и акционерен капитал. Привличат се средства от различни типове клиенти като преобладаващата част са от граждани и домакинства, както и от малки и средни предприятия. В допълнение има депозити на небанкови финансови институции и кредитни линии от банки за развитие. Незначителна част от средствата се привличат от междубанков паричен пазар. По този начин се увеличава възможността за гъвкавост при финансиране на дейностите на Групата, намалява зависимостта от един източник на средства и понижава стойността на привлечения ресурс. Банката се стреми да поддържа баланс между срочност на привлечения ресурс и гъвкавост при използването на средства с различна матуритетна структура.

Групата извършва текуща оценки на ликвидния риск посредством идентифициране и следене промените по отношение на необходимостта от средства за постигането на целите, заложили в цялостната стратегия на Групата. В допълнение, Групата притежава и поддържа портфейл от ликвидни активи като част от системата ѝ за управление на ликвидния риск.

Пазарен риск

Пазарният риск е рискът, при който промените на пазарните цени, като например лихвените проценти, цените на капиталовите инструменти или обменните курсове за чуждестранни валути, ще повлияят негативно върху приходите или стойността на притежаваните от Групата финансови инструменти.

Политиката за управление на пазарния риск има за цел да управлява и контролира пазарните рискови експозиции в рамките на допустимите граници, оптимизирайки съотношението риск/доходност.

АЛИАНЦ БЪЛГАРИЯ ХОЛДИНГ АД
КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
31 ДЕКЕМВРИ 2021

Управление на риска (продължение)

Пазарен риск (продължение)

Всички инструменти, държани за търгуване, са изложени на пазарен риск в резултат на бъдещи промени в условията на пазара. Инструментите се отчитат по справедлива стойност и всички промени в условията на пазара директно въздействат върху нетния доход от търговски операции. Групата управлява използваните от нея инструменти, държани за търгуване, в отговор на изменящите се пазарни условия. Експозицията към пазарен риск официално се управлява в съответствие с ограниченията, зададени от експозициите, концентрацията по тип инструменти и ограниченията на стойността под риск (VaR).

Банкова дейност

Във връзка с банковата дейност, методът, използван за измерване и управление на пазарния риск е т.нар. Value at Risk (VaR) („Стойност под риск“). VaR е показател за очакваната загуба от търговския портфейл за определен период от време (период на държане) и определена степен на вероятност (ниво на достоверност). Моделът VaR се основава на 99% ниво на достоверност и 10-дневен период на държане. Моделът VaR е изграден на базата на исторически данни от минимум 250 дневен период на наблюдение.

Въпреки че VaR е важен инструмент при измерването на пазарния риск, допусканията, на които моделът се основава водят до някои ограничения:

- 10-дневният период на държане предполага, че е възможно да се хеджират или освободят позиции през този период. Това се счита за реално допускане в почти във всички случаи, освен в ситуациите, при които има ниска пазарна ликвидност за продължителен период от време.
- 99% ниво на доверителност не отчита загубите, които могат да възникнат извън това ниво. Дори и в рамките на модела, има 1% вероятност, че загубите може да надхвърлят VaR.
- VaR се изчислява в края на всеки ден и не отчита излагането на рискове, които могат да възникнат по време на деня на търгуване/търговската сесия.
- VaR зависи от позицията на Банката и волатилността на пазарните цени. При равни други условия VaR намалява, когато волатилността на пазарните цени намалява и обратното.

Лихвен риск

Процедурите по управление на лихвения риск се прилагат от гледна точка на чувствителността на Групата спрямо промени в лихвените равнища. Действителният ефект зависи от множество фактори, които включват степента, в която плащанията се осъществяват по-рано или по-късно от договорената дата, както и от промените в лихвения процент, породени от чувствителността спрямо различните периоди и валути.

АЛИАНЦ БЪЛГАРИЯ ХОЛДИНГ АД
КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
31 ДЕКЕМВРИ 2021

Управление на риска (продължение)

Лихвен риск (продължение)

Групата измерва лихвения риск чрез определянето на дюрация, която е основната мярка за чувствителността на един инструмент към изменение нивото на лихвените проценти. Групата използва метода на модифицираната дюрация за измерване на лихвения риск, свързан с всеки инструмент, базиран на лихвен процент, като облигации, лихвени суапи, фючърси, базирани на лихвени проценти, и фючърси, базирани на облигации. Изчислението на модифицирана дюрация се извършва като се вземат предвид среднопретеглените парични потоци на база време, доходност до падеж и брой лихвени плащания на година.

Валутен риск

Групата е изложена на валутен риск чрез разплащанията си в чуждестранни валути. В резултат от въвеждането на Валутен борд (паричен съвет) в Република България, българската валута е обвързана с еврото. Тъй като валутата, използвана във финансовите отчети, е българският лев, резултатите отразени в тях, се влияят от колебанията в обменния курс между лева и валутите извън Еврозоната.

Застраховане и пенсионно осигуряване

Управлението на валутния риск на застрахователните дружества и пенсионноосигурителното дружество се провежда чрез спазването на политиката за икономически хедж на финансовите активи и финансовите пасиви, деноминирани в чуждестранни валути, различни от евро.

Банкова дейност

По отношение на нетната експозиция на паричните активи и пасиви в чуждестранна валута, произтичащи от банковите операции на Групата и които не са хеджирани, нетната експозиция се поддържа на приемливи нива, чрез сделки за покупко-продажба на валута, когато това е необходимо.

. В резултат на експозицията от транзакции на Групата възникват приходи и разходи от валутни операции, които са отразени в печалбата или загубата. Такива експозиции са паричните активи и пасиви на Групата, деноминирани във валута, различна от валутата на изготвяне на счетоводните отчети.

АЛИАНЦ БЪЛГАРИЯ ХОЛДИНГ АД
КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
31 ДЕКЕМВРИ 2021

Управление на риска (продължение)

Операционен риск

Операционен риск е рискът от загуби, произтичащи от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси, човешки грешки, системи или външни фактори, включително и правен риск.

Целта на Групата е да предприеме своевременни действия за минимизиране на операционния риск като дефинира ясно процедурите за управление и мониторинг на риска, определи функциите и отговорностите, създаде фирмена култура по осведоменост за риска, позовавайки се на опита на Allianz SE.

Управление на капитала

Политиката на Групата е да поддържа силна капиталова база, за да поддържа доверието на инвеститорите, кредиторите и пазара като цяло и да осигури основа за развитие на бизнеса. Собственият капитал се състои от записан капитал, резерви и неразпределена печалба. Групата следи както възвръщаемостта на собствения капитал, така и нивото на дивидентите към акционерите.

Застраховане

Регистрираният акционерен капитал на застрахователните дъщерни дружества е в съответствие с приложимите закони и наредби, чието спазване се наблюдава от Комисията за финансов надзор. Няма промени в подхода към управлението на собствения капитал през годината.

От 1 януари 2016 г. е в сила Регулаторна рамка "Платежоспособност II" за застрахователните и презастрахователните предприятия, които оперират в Европейския съюз. Тези регулаторни изисквания се отнасят към всички оперативни звена, с акцент върху капиталовата адекватност и различните рискови категории, на които са изложени застрахователните компании. Във връзка с това Групата изчислява своя рисков капитал, прилагайки методиката на "Стандартна формула"; Групата прилага всякакви качествени и количествени измервания и моделиране, за да идентифицира и минимизира рисковете, на които е изложена.

Групата е въвела правила и политики, одобрени от Allianz SE – в това число Политика за управлението на риска, Стратегия за управлението на риска, Политика за управление на капитала, Политика за самооценка на риска, правила и процедури, насочени към управлението на оперативните загуби и най-големите рискове

АЛИАНЦ БЪЛГАРИЯ ХОЛДИНГ АД
КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
31 ДЕКЕМВРИ 2021

Управление на риска (продължение)

Управление на капитала (продължение)

Съгласно изискванията на Allianz SE, Групата поддържа целеви нива на платежоспособност (коефициент на Собствените Средства по Платежоспособност II, разделени на Капиталовото Изискване по Платежоспособност II в %), които отговарят за покриване на най-негативния от симулации и стрес тест сценарии, за да бъдат дъщерните дружества достатъчно капитализирани при хипотетично материализиране на някои от тези стрес сценарии. Наличният капитал над целевите нива на платежоспособност се счита като разполагам за разпределяне на дивиденди или финансиране на бизнес растеж и стратегии.

Друг важен аспект при прилагането на изискванията за "Платежоспособност II" е взаимодействието и координацията между различните функционални области. С най-голям приоритет са т.нар. ключови функции: Управление на риска, Актюерска функция, Съответствие и Вътрешен одит.

Ключовите функции, както и съществуващите комитети, политики и правила изграждат цялостната рамка за корпоративно управление (Corporate Governance) съгласно изискванията на Платежоспособност II.

Застрахователните дружества в Групата са в съответствие с изискванията на Платежоспособност II и съгласно действащото законодателство. Към 31.12.2021 г. Дружествата разполагат с достатъчно собствени средства за покритие на минималното капиталово изискване за платежоспособност (МКИ) и капиталовото изискване за платежоспособност (КИП), като са в съответствие с критериите на Allianz SE за достатъчна капитализация.

Банков сегмент

Банката в Групата изготвя тримесечни и месечни законови отчети за вътрешни цели в съответствие с изискванията на Наредба №8 на БНБ от 24 април 2014 г. за капиталовите буфери на банките. Банката прилага стандартизирания подход за кредитен и пазарен риск и подхода на базисния индикатор за операционен риск от 1 януари 2007 г. Банката ежесечно следи изменението на основните класове експозиции, капиталова база и общата капиталова адекватност и запознава с нивата на регулаторен и вътрешен капитал Управителния и Надзорен съвет.

Съгласно член 92 от Регламент 575 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. минималните изисквания за съотношението капиталова адекватност на капитала от първи ред и обща капиталова адекватност са съответно не по-малко от 6% и не по-малко от 8%.

Регулаторната капиталова адекватност и съотношението на капиталовата адекватност са изчислени от Банката, част от Алианц България Холдинг АД, в съответствие с изискванията на БНБ

Инвестиционни операции

Инвестиционната политика на Групата е ориентирана към стабилна доходност, сигурност и ликвидност на вложените средства, за да се осигури компенсация за всички наши клиенти. За целите на оповестяването на политиката по управление на риска на финансовите инструменти са направени анализи на финансовите активи и пасиви на Групата, представени по матуриретна структура, лихвен риск и валутен риск.

АЛИАНЦ БЪЛГАРИЯ ХОЛДИНГ АД
КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
31 ДЕКЕМВРИ 2021

Управление на риска (продължение)

Инвестиционни операции (продължение)

Нетните приходи от лихви и други инвестиционни приходи на Групата към 31.12.2021 г. са 68,381 хил. лв.

Платени възнаграждения на членовете на Съвета на директорите

През 2021 г. изплатеното възнаграждение на членовете на Съвета на директорите на "Алианц България Холдинг" АД възлиза на 599 хил. лв. Възнаграждението на ключов управленски персонал за Групата е оповестено в консолидирания финансов отчет на Групата.

Научноизследователска и развойна дейност

Дружествата от Групата постоянно усъвършенстват продуктите си и реализират нови продукти, съобразявайки се с нуждите на пазара. Групата регулярно дрегледва ценообразуването и условията по живото- и общозастрахователните продукти, пенсионните, лизинговите и банковите продукти с цел предоставяне на по-благоприятни условия за клиентите си, в това число и осъществяване на кръстосани продажби.

Последващи събития

След края на финансовата година са разгледани обстоятелствата, свързани с военните събития в Украйна и наложените санкции на Русия от гледна точка на въздействието им върху дейността на Групата. Не се очаква военният конфликт в Украйна да имат съществено отражение върху постъпленията от застрахователни премии и плащания, върху постъпленията от осигурителни вноски във фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване (ФДЗПО), както и върху плащанията от тези фондове. Не се очаква подобно въздействие и върху постъпленията и плащанията от учредените през 2021 г. фондове за извършване на плащания.

Няма други съществени събития след датата на отчетния период, изискващи корекции или оповестяване в консолидирания финансов отчет.

Акционерен капитал

Към 31.12.2021 г. акционерният капитал, признат в консолидирания финансов отчет, е акционерният капитал на дружеството-майка. Основният капитал на дъщерните дружества се елиминира при консолидацията. Привилегированият акционерен капитал не подлежи на обратно изкупуване и дивидентите са по преценка на изпълнителните директори, поради което се класифицират като собствен капитал. Дивидентите се признават като пасив в периода, в който са декларираны.

Към 31.12.2021 г. акционерният капитал на "Алианц България Холдинг" АД е в размер на 1,539 хил. лв. емитиран капитал (2020: 1,539 хил. лв.). Регистрираният капитал на Групата е представен със сумата, вписана в Търговския регистър.

Записаният капитал е изцяло платен и се състои от 1,512,005 обикновени акции (ОА) с право на глас и 27,495 привилегировани акции (ПА) с право на глас и номинална стойност от по 1 лев всяка. Собствеността на регистрирания акционерен капитал на "Алианц България Холдинг" АД е следната:

АЛИАНЦ БЪЛГАРИЯ ХОЛДИНГ АД
КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
31 ДЕКЕМВРИ 2021

Акционер	2021 Дял в %	2020 Дял в %
“Алианц Ню Юръп Холдинг ООД – Австрия (ОА)	66.16%	66.16%
“Буллс” АД (ОА)	32.06%	32.06%
г-н Димитър Желев (ПА)	1.78%	1.78%
	100.00%	100.00%

Бъдещо развитие

Финансовите цели на Групата за 2022 г. се основават на очакваната пазарна конюнктура и на плана на Групата, одобрени на Планов Диалог с регионалното управление на Алианц в Централна и Източна Европа (Allianz CEE).

За 2022 г. Групата очаква да увеличи оперативната си печалба, като приложи ефективно управление на разходите, кръстосани продажби, съвместни проекти със съдействието на Allianz CEE, както и реализиране на стабилна доходност чрез инвестиране в нискорискови доходносни активи.

Предвижда се също оптимизация в използването на капацитета на дистрибуторските канали, с фокус върху банковото застраховане, развитието на агентите, както и разширяване на брокерския бизнес.

ОТГОВОРНОСТИ НА РЪКОВОДСТВОТО

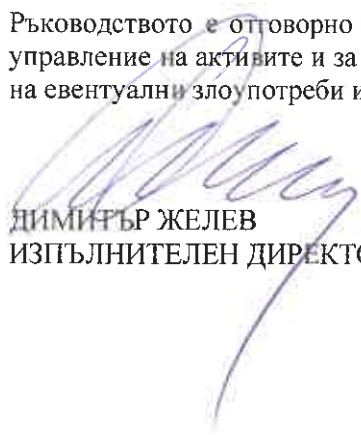
Съгласно българското законодателство ръководството следва да изготвя консолидиран финансов отчет за всяка финансова година, който да дава вярна и честна представа за състоянието на Групата към края на годината и за нейните финансови резултати. Ръководството е изготвило приложения консолидиран финансов отчет в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети в Европейския съюз.

Ръководството потвърждава, че е прилагало последователно адекватна счетоводна политика и че при изготвянето на консолидирания финансов отчет към 31 декември 2021 г. е спазен принципът на предпазливост при оценката на активите, пасивите, приходите и разходите.

Ръководството потвърждава, че се придържа към действащите МСФО, като консолидираният финансов отчет в изготвен на принципа на действащото предприятие.

АЛИАНЦ БЪЛГАРИЯ ХОЛДИНГ АД
КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
31 ДЕКЕМВРИ 2021

Ръководството е отговорно за коректното водене на счетоводните регистри, за целесъобразното управление на активите и за предприемането на необходимите мерки за избягването и откриването на евентуални злоупотреби и други нередности.

ДИМИТЪР ЖЕЛЕВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

РАДКА РЪСИНА
ГЛАВЕН СЧЕТОВОДИТЕЛ

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

Консолидиран отчет за финансовото състояние към 31 декември

В хиляди лева

	Бел.	2021 г.	2020 г.
АКТИВИ			
Нематериални активи	10	16,422	15,845
Репутация		630	630
Имоти, машини и съоръжения	11,12	62,504	59,632
Активи с право на ползване	35	24,264	8,289
Инвестиционни имоти	11	3,454	5,059
Отсрочени аквизиционни разходи	16	17,459	18,929
Дял на презастрахователите в застрахователните резерви	20	55,129	54,854
Вземания по финансов лизинг	14	114,077	104,034
Вземания по застрахователни и презастрахователни операции	15.1	47,882	45,672
Други вземания	15.2	10,374	8,109
Други активи	17	12,862	11,820
Финансови активи по договори, свързани с инвестиционен фонд		355,454	218,061
Финансови инвестиции и кредити и аванси	13	3,243,612	2,869,206
Парични средства и парични еквиваленти	18	942,733	986,214
ОБЩО АКТИВИ		4,906,856	4,406,354
СОБСТВЕН КАПИТАЛ			
Основен капитал	19	1,539	1,539
Премиен резерв		5,590	5,590
Преоценъчен резерв		18,277	18,573
Резерв от справедлива стойност		27,356	45,849
Резерв за минимална доходност		23,555	21,870
Неразпределена печалба		481,574	453,256
Общо собствен капитал за акционерите на Дружеството		557,891	546,677
Неконтролиращо участие		60,564	55,749
Общо собствен капитал		618,455	602,426
ПАСИВИ			
Пренос-премиен резерв	20.1	81,323	82,810
Математически резерв	20.3	301,401	307,612
Резерв за предстоящи плащания	20.4	176,544	168,343
Резерв за бъдещо участие в дохода	20.2	254	259
Задължения по договори, свързани с инвестиционен фонд		355,454	218,061
Отсрочени данъчни пасиви, нетно	21	1,301	2,408
Задължения по застрахователни и презастрахователни дейности	22	30,697	26,043
Депозити от клиенти и други задължения	23	3,315,825	2,990,189
Лизингови задължения	35	24,834	8,195
Задължения за данъци върху дохода		768	8
ОБЩО ПАСИВИ		4,288,401	3,803,928
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ		4,906,856	4,406,354

Бележките на страници 8 до 139 са неразделна част от този консолидиран финансов отчет.

Димитър Желев
Изпълнителен директор

Радка Ръсина
Главен счетоводител

Съгласно доклад на независимия одитор:

Анна Ботева
Регистриран одитор, отговорен за аудита

Джон Нюнан
„ПрайсуотърхаусКупърс Одит“ ООД

27-03-2022

27-03-2022

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

Консолидиран отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за годината, завършваща на 31 декември

В хиляди лева	Бел.	2021 г.	2020 г.
Записани бруто премии		230,761	228,193
Отстъпени премии на презастрахователи		(28,219)	(27,729)
Нетни записани премии	24	202,542	200,464
Промяна в brutния размер на пренос-премийния резерв		1,488	12,107
Промяна в дела на презастрахователите в пренос-премийния резерв		(2,139)	(8,686)
Нетна промяна в пренос-премийния резерв	20.1	(651)	3,421
Спечелени премии, нетни от презастраховане		201,891	203,885
Доходи от такси и комисиони и участие в резултата	25	56,834	47,061
Приходи от лихви и друг подобен доход	26.1	68,381	70,453
Доходи от финансови активи и пасиви отчитани по справедлива стойност през печалбата и загубата	26.2	4,042	(2,434)
Реализирани печалби	26.3	670	3,240
Доход от инвестиционни имоти	26.4	952	605
Преоценка на инвестиционни имоти	26.7	581	2
Други приходи	27	13,913	14,062
Общо приходи		347,264	336,874
Изплатени обезщетения		(115,045)	(114,953)
Дял на презастрахователите в изплатените обезщетения		7,856	15,770
Нетни изплатени обезщетения	28.3	(107,189)	(99,183)
Промяна в brutния размер на резерва за предстоящи плащания		(8,202)	14,842
Промяна в дела на презастрахователите в резерва за предстоящи плащания		2,414	(24,050)
Нетна промяна в резерва за предстоящи плащания	20.4	(5,788)	(9,208)
Промяна в други застрахователни резерви, нетни от презастраховане	20.2	5	67
Промяна в размера на математическия резерв	20.3	6,211	8,299
Аквизиционни разходи	29	(46,355)	(42,379)
Промяна в отсрочените аквизиционни разходи	16	(1,469)	(2,038)
Административни разходи	30	(89,138)	(88,217)
Разходи за лихви	26.5	(1,599)	(1,644)
Загуба от преоценка на инвестиции	26.6	(2,146)	(10)
Инвестиционни разходи	26.8	(400)	(1,031)
Други разходи	31	(4,623)	(3,726)
Загуба от обезценка	32	(21,277)	(27,501)
Общо разходи		(273,768)	(266,571)
Печалба преди данъци		73,496	70,303
Разходи за данъци върху дохода	33	(8,082)	(7,528)
Печалба за годината		65,414	62,775
Печалба за:			
Акционерите на Дружеството		48,496	48,475
Неконтролиращо участие	34	16,918	14,300
Печалба за годината		65,414	62,775

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

Консолидиран отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за годината, завършваща на 31 декември (продължение)

В хиляди лева	Бел.	2021 г.	2020 г.
Друг всеобхватен доход			
<i>Компоненти, които са или могат да бъдат впоследствие рекласифицирани в печалбата или загубата:</i>			
Нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход		(19,404)	3,209
<i>Компоненти, които няма да бъдат впоследствие рекласифицирани към печалбата или загубата:</i>			
Преценка на имоти за собствена употреба, нетно от данъци		5,182	8,767
Преценка на задължения по план с дефинирани доходи, нетно от данъци		(130)	(96)
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данъци		(14,352)	11,880
Общо всеобхватен доход за годината		51,062	74,655
Общо всеобхватен доход за:			
Акционери на Групата		34,747	59,315
Неконтролиращо участие	34	16,315	15,340
Общо всеобхватен доход за годината		51,062	74,655

Бележките на страници 8 до 139 са неразделна част от този консолидиран финансов отчет.

Димитър Желев
Изпълнителен директор

Радка Ръсина
Главен счетоводител

Съгласно доклад на независимия одитор:

Анна Ботева
Регистриран одитор, отговорен за одита

17-03-2022

Джок Нюнан
„ПрайсуотърхаусКупърс Одит“ ООД

17-03-2022

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

Консолидиран отчет за паричните потоци за годината, завършваща на 31 декември

В хиляди лева	Бел.	2021 г.	2020 г.
Парични потоци от оперативна дейност			
Печалба за годината		65,414	62,775
Корекции за изравняване на нетната печалба и нетния паричен поток от оперативна дейност			
(Намаление) на пренос-премийния резерв	20.1	(1,488)	(12,107)
Увеличение/(Намаление)/ на резерва за предстоящи плащания	20.4	8,202	(14,841)
(Намаление) на математическия резерв	20.3	(6,211)	(8,299)
(Увеличение)/Намаление на дела на презастрахователите в застрахователните резерви	20.1,20.4	(275)	32,736
(Намаление) на други застрахователни резерви	20.2	(5)	(67)
Намаление на отсрочените аквизиционни разходи	16	1,469	2,038
Амортизация	10,11,12,35	19,637	21,095
Загуби от обезценка	32	21,277	27,501
(Печалби) от продажба на финансови активи отчитани по ССПДВД		(1,582)	(3,217)
(Приход)/Загуба от преоценка на финансови активи, държани за търгуване	26	(2,568)	3,760
(Приход)/Загуби от преоценка на финансови активи, отчитани по ССПДВД	26.6	(10)	367
Загуби/(Печалби) от преоценка на инвестиции на разположение за продажба прехвърлени към активи по ССППЗ	26.6	830	(2,007)
Нетен (приход)/разход от валутни преоценки	26.2	(5,302)	-
Промяна на финансови активи по Групов план към членовете на ръководството	26.2	(113)	38
Промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти	26.7	(581)	(4)
Промяна на задължения по план с дефинирани доходи		(130)	(96)
Преоценка на имоти рекласифицирани като собствена употреба		(5,487)	(6,239)
Нетен лихвен доход	26.1,26.5	(63,784)	(66,897)
Трансфер от преоценъчен резерв		(16,121)	10,917
Разходи за данъци	33	8,082	7,528
Други изменения		(2,313)	(3,671)
Нетен паричен поток от оперативна дейност, преди изменения в активите и пасивите от оперативната дейност		18,941	51,310
Увеличение/(Намаление) на вземания		(11,002)	8,464
(Увеличение) на предоставените кредити		(79,803)	(188,047)
Увеличение на задължения		329,923	399,279
(Намаление) на получените депозити		(3,419)	(3,107)
Платени данъци		(7,293)	(8,582)
Нетен паричен поток от оперативна дейност		247,347	259,317

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

Консолидиран отчет за паричните потоци за годината, завършваща на 31 декември (продължение)

В хиляди лева	Бел.	2021 г.	2020 г.
Парични потоци от инвестиционна дейност			
Покупка на инвестиции в ценни книжа		(694,588)	(219,030)
Продажба на инвестиции в ценни книжа		374,261	143,479
Получени лихви, нетно		72,256	66,318
Покупка на инвестиционни имоти		(2,068)	(476)
Продажба на инвестиционни имоти		7,185	1,424
Покупка на машини и съоръжения		(19,343)	(13,363)
Продажба на машини и съоръжения		9,929	3,733
Покупка на нематериални активи		(6,968)	(4,407)
Продажба на нематериални активи		1,965	1,647
Нетен паричен поток от инвестиционна дейност		(257,371)	(20,675)
Парични потоци от финансова дейност			
Платени дивиденди на акционерите на Дружеството		(24,760)	(15,501)
Платени дивиденди на неконтролиращото участие		(11,348)	(10,025)
Изплатени заеми		2,653	2,066
Нетен паричен поток от финансова дейност		(33,457)	(23,460)
Нетно увеличение на парични средства и парични еквиваленти		(43,481)	215,182
Парични средства и парични еквиваленти в началото на годината		986,214	771,032
Парични средства и парични еквиваленти в края на годината	18	942,733	986,214

Бележките на страници 8 до 139 са неразделна част от този консолидиран финансов отчет.

Димитър Желев
Изпълнителен директор

Радка Ръсина
Главен счетоводител

Съгласен доклад на независимия одитор:

Анна Ботева
Регистриран одитор, отговорен за одита

Джок Нюнан
„ПрайсуотърхаусКупърс Одит“ ООД

27-03-2022

27-03-2022

Всячки суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

Консолидиран отчет за промените в собствения капитал
за годината, завършваща на 31 декември

В хиляди лева

Баланс към 1 януари 2021 г.

Печалба за годината

Друг всеобхватен доход

Проценка на имоти за собствена употреба, нетно от данъци
Нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи,
отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход
Продажба на имоти за собствена употреба и други активи
Проценка на задължения по план с дефинирани доходи, нетно от данъци

Общо друг всеобхватен доход

Общо всеобхватен доход

Сделки с акционери, отчетени в собствения капитал

Дивиденди

Увеличение на капитала

Общо сделки с акционери, отчетени в собствения капитал

Трансфери към резерва за минимална доходност

Трансфери на преоценен резерв към неразпределена печалба

Дивиденди към неконтролирано участие

Други движения

Баланс към 31 декември 2021 г.

Бележките на страници 8 до 139 са неразделна част от този консолидиран финансов отчет.

Димитър Желюв

Изпълнителен директор

Съгласно доклад на независимия одитор:

Анна Бочева

Регистриран одитор, одговорен за одита

Основен капитал	Премиен резерв	Преоценен резерв	Резерв от справедлива стойност	Резерв за минимална доходност	Общо собствен капитал за Неконтролираните акционери на Дружеството		
					Неразпределена печалба	Дружеството участие	Общо
1,539	5,590	18,573	45,849	21,870	453,256	546,677	602,426
-	-	-	-	-	48,496	48,496	65,414
-	-	5,065	-	-	-	5,065	5,388
-	-	-	(18,493)	-	-	(18,493)	(19,404)
-	-	(193)	-	-	(13)	(206)	(206)
-	-	-	-	-	(115)	(115)	(130)
-	-	4,872	(18,493)	-	(128)	(13,749)	(14,352)
-	-	4,872	(18,493)	-	48,368	34,747	51,062
-	-	-	-	-	(24,760)	(24,760)	(24,760)
1,648	-	-	-	-	1,648	852	2,500
1,648	-	-	-	-	(24,760)	(23,112)	(22,260)
-	-	-	-	1,685	(1,670)	15	22
-	-	(5,168)	-	-	2,668	(2,500)	(2,659)
-	-	-	-	-	-	-	(11,348)
(1,648)	-	-	-	-	3,712	2,064	1,212
1,539	5,590	18,277	27,356	23,555	481,574	557,891	618,455

Радка Ръсина
Главен счетоводител

Джон Нюнан

„ПрайсуотърхаусКупърс Одит“ ООД

17-03-2022

Всяки суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

Консолидиран отчет за промените в собствения капитал (продължение)
за годината, завършваща на 31 декември

В хиляди лева	Общо собствен капитал						
	Основен капитал	Премиен резерв	Резерв от справедлива стойност	Резерв за Неразпределена минимална доходност	Резерв за Неразпределена печалба	капитал за Неконтролирани акционери на Дружеството	рашо участие
Баланс към 1 януари 2020 г.	1,539	5,590	17,358	42,664	19,909	503,737	50,900
Печалба за годината	-	-	-	-	48,475	48,475	14,300
Друг всеобхватен доход	-	-	-	-	-	-	-
Преоценка на имоти за собствена употреба, нетно от данъци	-	-	7,732	-	-	7,732	1,035
Нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	-	-	3,185	-	-	3,185	24
Продажба на имоти за собствена употреба и други активи	-	-	(1)	-	1	-	-
Преоценка на задължения по план с дефинирани доходи, нетно от данъци	-	-	-	-	(77)	(77)	(19)
Общо друг всеобхватен доход	-	-	7,731	3,185	(76)	10,840	1,040
Общо всеобхватен доход	-	-	7,731	3,185	48,399	59,315	15,340
Сделки с акционери, отчетени в собствения капитал	-	-	-	-	(15,501)	(15,501)	-
Дивиденди	-	-	-	-	(15,501)	(15,501)	-
Общо сделки с акционери, отчетени в собствения капитал	-	-	-	-	(15,501)	(15,501)	-
Трансфери към резерва за минимална доходност	-	-	-	-	1,961	50	26
Трансфери на преоценен резерв към неразпределена печалба	-	-	(6,516)	-	6,516	-	(492)
Дивиденди към неконтролиращо участие	-	-	-	-	-	-	(10,025)
Други движения	-	-	-	-	(923)	(923)	-
Баланс към 31 декември 2020 г.	1,539	5,590	18,573	45,849	21,870	546,677	55,749
Бележителите на страници 8 до 139 са неразделна част от този консолидиран финансов отчет.							602,426

Димитър Желев

Изпълнителен директор

Съгласно доклад на независимия одитор:

Анна Ботева

Регистриран одитор, отговорен за одита

Радка Ръсина

Главен счетоводител

Джон Нюнан

„ПрайсуотърхаусКупърс Одит“ ООД

17-03-2022

17-03-2022

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет

1. Обща информация за Групата

„Алианс България Холдинг“ АД („Дружеството-майка“, „Групата“) е основана през 1992 г. в България. Дружеството-майка е регистрирано в Търговския регистър към българската Служба по вписванията с ЕИК 040812785. Адресът на Дружеството-майка е ул. Сребърна № 16, София 1407. Към 31.12.2021 г. Дружеството-майка има участия в компании, предлагащи разнообразни финансови услуги, макар че за основен бизнес на Групата се счита застраховането.

Консолидираният финансов отчет на „Алианс България Холдинг“ АД за годината, завършваща на 31 декември 2021 г. се състои от от финансовите отчети на холдинговото дружество и неговите дъщерни предприятия (вж. Бележка 34).

2. Основа на изготвяне

Консолидираният финансов отчет е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейският съюз¹.

В съответствие с пар. 13 от МСФО 4 *Застрахователни договори*, Групата прилага регулаторните изисквания, съдържащи се в Кодекса за застраховането и наредбите, издадени от Комисията за финансов надзор, които са отразени в счетоводните политики, специфични за застрахователната дейност, описани в Бележка 4.

Групата е оповестила ефектите от прилагането на публикуваните международни стандарти за финансово отчитане, които още не са в сила към отчетната дата и могат да имат отношение към дейността на Групата (вж. Бележка 5).

Консолидираният финансов отчет е одобрен за издаване от Съвета на Директорите на 24.06.2022 г.

(а) Функционална валута и валута на представяне

Този консолидиран финансов отчет е представен в български лева (BGN), което е функционалната валута на Групата. Финансовата информация е представена в лева и е закръглена до хиляди, освен когато изрично е посочено друго.

(б) Основа за оценка

Този консолидиран финансов отчет е изготвен съгласно принципа на историческата стойност, с изключение на следните активи и пасиви:

Деривативни финансови инструменти	Справедлива стойност;
Финансови активи отчитани по справедлива стойност в ДВД	Справедлива стойност;
Финансови активи отчитани по справедлива стойност в ОПР	Справедлива стойност;
Инвестиционни имоти	Справедлива стойност;
Земя и сгради за собствена употреба	Преоценена стойност
Задължения за план с дефинирани доходи	Нетна настояща стойност на задължението;
Финансови инструменти, свързани с плащане на базата на акции	Справедлива стойност;

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година. Където е необходимо Групата е направила някои презентационни промени в своите отчети с цел постигане на по-добро представяне на финансовата информация.

Изготвянето на консолидирания финансов отчет в съответствие с МСФО изисква ръководството да прави оценки, прогнози и допускания, които влияят на прилагането на счетоводните политики на Групата и на отчетените суми на активи и пасиви, приходи и разходи. Допусканията и свързаните с тях оценки се основават на историческия опит и други фактори, които са разумни при дадените обстоятелства, резултатите от които са основа за оценка на балансовата стойност на активите и пасивите, които не могат да бъдат установени от други източници. Реалният резултат може да бъде различен от тези очаквания.

¹ Отчетната рамка „МСФО, приети от ЕС“ по същество е определената счетоводна база с общо предназначение „Международни счетоводни стандарти“ (МСС), регламентирана със Закона за счетоводството и дефинирана в § 1 т.8 от неговите Допълнителни разпоредби.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

2. Основа на изготвяне (продължение)

(б) Основа за оценка (продължение)

Очакванията и основните допускания се преразглеждат на текуща база. Корекция на счетоводните оценки се признава в периода, в който оценката е преразгледана, когато корекцията се отнася само до този период, или в периода на преразглеждането и в бъдещи периоди, ако преразглеждането оказва влияние на сегашния и на бъдещите периоди. Значителните отклонения в оценките се докладват на Одитния комитет на Групата.

Преценки

Информация за преценки, използвани при прилагането на счетоводни политики, които имат най-значителен ефект върху сумите, отчетени във консолидирания финансов отчет, е включена в:

- Бележка 4 (а) – Класификация на застрахователните договори;
- Бележка 4 (б) – Признаване и оценка на застрахователните договори;

Допусканията се използват при изчисляването на техническите резерви на застрахователите, при оценка по справедлива стойност на активи и при оценка на загубите от обезценка на активи, отчитани по себестойност или по амортизируема стойност.

Информация за значителни позиции, които са засегнати от преценките на несигурност и критичните преценки при прилагане на счетоводните политики, които имат най-значителен ефект върху сумите, признати във финансовия отчет, се съдържа в следните бележки:

- Бележка 4 (х) – Финансови активи и пасиви
- Бележка 6 – Управление на застрахователния риск
- Бележка 8 – Управление на финансовия риск
- Бележка 9 – Справедлива стойност на финансовите инструменти
- Бележка 39 – Плащания на базата на акции

Несигурност в допусканията и преценките, свързана със справедливите стойности

Някои от счетоводните политики и оповестявания на Групата изискват оценка на справедливи стойности както за финансови, така и за не-финансови активи и пасиви.

МСФО 13 определя справедливата стойност като цената за продажба на актив или за прехвърляне на пасив при обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценяване на основен или най-изгоден пазар при актуални към този момент пазарни условия. Справедливата стойност според МСФО 13 е изходяща цена, независимо дали тази цена е непосредствено достъпна за наблюдение или оценена приблизително чрез друга техника на оценяване.

Когато оценява справедливата стойност на актив или пасив, Групата използва наблюдаеми данни, доколкото е възможно.

Справедливите стойности се категоризират в различни нива по йерархия на справедлива стойност, базирана на входящите данни при техниките за оценяване, както следва:

- Ниво 1: котираны цени (некоригирани) на активни пазари за активи или пасиви със сходни характеристики;
- Ниво 2: входящи данни различни от котираны цени, включени в Ниво 1, които, пряко (т.е. като цени) или косвено (т.е. получени от цени), са достъпни за наблюдаване за актива или пасива;
- Ниво 3: входящи данни за актива или пасива, които не са базирани на наблюдаеми пазарни данни (ненаблюдаеми входящи данни).

(в) Несигурност в допусканията и оценките

Ако входящите данни, използвани за оценка на справедливата стойност на актива или пасива, могат да се категоризират в различни нива от йерархията на справедливите стойности, тогава оценката на справедливата стойност се категоризира в нейната цялост в това ниво от йерархията на справедливите стойности, чиято входяща информация е от значение за цялостната оценка.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

2. Основа на изготвяне, (продължение)

(в) Несигурност в допусканията и оценките (продължение)

Групата признава трансфери между нивата на йерархията на справедливите стойности към края на отчетния период, през който е станала промяната.

По-голямата част от финансовите инвестиции на Групата са оценени по справедлива стойност, включително инвестициите и застрахователните резерви по застраховки живот, свързани с инвестиционен фонд. По-голямата част от тези справедливи стойности са причислени към Ниво 1, съгласно споменатата по-горе йерархия.

Инвестиционните имоти също се оценяват по справедлива стойност. Тяхната справедлива стойност се класифицира в Ниво 3, съгласно споменатата по-горе йерархия.

Повече информация за допусканията, направени в справедливите стойности и за техниките за оценка, оценки в Ниво 3 от йерархията на справедливите стойности, допълнителна информация, включително информация за чувствителността към ненаблюдаеми фактори, е включена в следните бележки:

- Бележка 9 – Справедлива стойност на финансовите инструменти;
- Бележка 11 – Инвестиционни имоти, земя и сгради за собствена употреба.

Справедливата стойност на финансовите активи и финансовите пасиви, които се търгуват на активни пазари, се базира на котираните пазарни цени на първични или вторични пазари. За всички други финансови инструменти Групата определя справедливите стойности, като използва други техники за оценка.

Другите техники за оценяване включват модели, базирани на настоящата стойност и дисконтираните парични потоци, сравнение със сходни инструменти, за които съществуват пазарни цени, модели на оценки свързани с опции и други. Предположенията и входните данни, използвани в техниките за оценяване, включват безрискови и референтни лихвени проценти, кредитни спредове и други премии, използвани за определяне на дисконтовите проценти, цените на дълговите и капиталови инструменти, валутните курсове и цените на акциите, както и очакваните флукуации и корелация на цените.

Целта на техниките за оценяване е да се определи справедлива стойност, най-близка до цената, която би била получена при продажбата на актив или платена при прехвърлянето на пасив в обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценяване.

Несигурност в допусканията и преценките, свързана със застрахователните резерви

Най-важните прогнози, направени във финансовия отчет на Групата, са свързани със застрахователните резерви. Групата прилага разумно умерен подход към резервите, които се изчисляват от екип от вътрешни актюери и се стреми да спазва стриктно законовите изисквания. Главните актюери са лицензирани от Комисията за финансов надзор.

Ръководството счита, че настоящото ниво на застрахователните резерви е адекватно.

Управлението на застрахователния риск е описано в Бележка 6, а повече информация за резервите е представена в Бележка 20.

Несигурност в допусканията и преценките, свързана с банковите операции

Банката в Групата прави допускания и оценки относно несигурни събития, включително допускания и оценки относно бъдещето. Подобни счетоводно допускания и оценки се преразглеждат текущо и са базирани на исторически опит и други фактори като очакван поток в резултат на бъдещо събитие, което може да бъде разумно предположено в съществуващите обстоятелства, но независимо от това е необходимо да представлява източник на предполагаема несигурност.

Несигурност в допусканията и преценките, свързана с банковите операции

Оценката на загубите от обезценка на портфейла по групи на кредитен риск, и като част от това, допусканията за реализируемата стойност на обезпеченията - недвижими имоти -представлява основният източник на несигурност в оценката. Този и други основни източници на несигурност в оценките, които носят значителен риск от възможна значителна корекция на балансовата стойност на активи и пасиви в последващи отчетни периоди, са описани по-долу.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

2. Основа за изготвяне (продължение)

(г) Използване на прогнози и оценки

Загуби от обезценка на кредити

Активи, отчетени по амортизирана стойност, се преглеждат за обезценка на база, описана в счетоводна политика 4(х).

Специфичният компонент от общите провизии за обезценка за един контрагент се отнася за финансови активи, оценени индивидуално за обезценка и се основава на най-добрата преценка на ръководството за сегашната стойност на паричните потоци, които се очаква да бъдат получени. При оценката на тези парични потоци, ръководството прави преценки за финансовото състояние на контрагента и нетната реализируема стойност на обезпечението по кредита. Всеки обезценен актив се оценява индивидуално, стратегията за възстановяване на обезценения актив и оценката на паричните потоци, считани за възстановими, се одобряват независимо от функцията по оценка на Кредитния риск.

Колективно оценените загуби от обезценка покриват загуби от кредити, присъщи на портфейли от кредити и вземания със сходни характеристики на кредитен риск, когато има обективно доказателство, че те съдържат обезценени кредити и вземания, но не могат да бъдат идентифицирани индивидуално обезценени активи. При преценката за необходимост от портфейлни загуби от обезценка, ръководството отчита фактори като качество на кредита, размер на портфейла, концентрации и икономически фактори. За да се оцени необходимата провизия за обезценка, се правят допускания, за да се установи начинът, по който се оформят присъщите загуби, основани на исторически опит и текущите икономически условия. Точността на провизиите зависи от оценките на бъдещите парични потоци за загубите от обезценка на определен контрагент, както и от допусканията и параметрите на моделите, използвани при определянето на загубите от обезценка на портфейлна основа.

3. Консолидация

(а) База за консолидация

Консолидираният финансов отчет се състои от консолидиран отчет за финансовото състояние, консолидиран отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, консолидиран отчет за паричните потоци и консолидиран отчет за промените в собствения капитал на Дружеството-майка и дъщерните предприятия към 31 декември 2021 г.

(i) Репутация

Групата оценява репутацията към датата на придобиване като:

- Справедливата стойност на прехвърленото възнаграждение, плюс
- Признатата стойност на всички неконтролиращи участия в придобитото предприятие, плюс
- Ако бизнес комбинацията е постигната на етапи, справедливата стойност на съществуващото участие в придобитото предприятие, минус
- Справедливата стойност на разграничимите придобити активи и поети задължения.

Когато разликата е отрицателна, ефектът се признава веднага в печалба или загуба. Прехвърленото възнаграждение не включва суми, свързани с уреждането на предшестващи взаимоотношения. Такива суми в общия случай се признават като печалба или загуба. Разходи по сделката, освен тези свързани с издаването на дългови или капиталови ценни книжа, които възникват за Групата във връзка с бизнес комбинацията, се отчитат като разходи при тяхното възникване.

Всяко условно възнаграждение се оценява по справедлива стойност на датата на придобиване. Ако условното възнаграждение се класифицира като собствен капитал, то не се преоценява и уреждането му се отчита в собствения капитал. В противен случай последващите промени в справедливата стойност на условното възнаграждение се признават в печалба или загуба. Когато се изисква възнаграждения на базата на акции (заместващи възнаграждения) да бъдат заменени за възнаграждения на служители на придобитото предприятие (възнаграждения на придобитото предприятие) и са за предходни услуги, тогава цялата или част от сумата от заместващите възнаграждения на придобиващия, се включва в оценката на прехвърленото възнаграждение за бизнес комбинацията. Това определяне се базира на пазарната стойност на заместващите възнаграждения, сравнена с пазарно-базирана стойност на възнагражденията на придобитата страна и степента, до която заместващите възнаграждения се отнасят за предходни и/или бъдещи услуги.

(ii) Неконтролиращо участие

За всяка бизнес комбинация Групата отчита неконтролиращо участие в съответното придобито предприятие по:

- справедлива стойност; или
- по техния пропорционален дял в нетните активи на придобитото предприятие, които са отчетени по справедлива стойност.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

3. Консолидация (продължение)

(а) База за консолидация (продължение)

(ii) Неконтролиращо участие (продължение)

Промени в дела на Групата в дъщерно предприятие, които не водят до загуба на контрол, се отчитат като сделки със собственици в тяхното качество на такива. Корекциите в неконтролиращо участие се базират на пропорционалната стойност на нетните активи на дъщерното предприятие. Не се признават корекции в репутацията и не се отчита печалба или загуба в резултат на такива сделки.

(iii) Дъщерни предприятия

Дъщерни дружества са тези, върху които Групата упражнява контрол. Групата контролира едно предприятие когато има експозиция към, или право на променлива възвращаемост от своето участие и има връзка между власт и доходност. Финансовите отчети на дъщерните дружества се включват в консолидирания финансов отчет от датата, на която е установен контрол, до датата на преустановяването му.

(iv) Транзакции, елиминирани при консолидация

Вътрешногруповите разчети, както и нереализираните печалби и загуби или приходи и разходи вследствие на вътрешногрупови транзакции, се елиминират при съставянето на консолидирания финансов отчет.

Нереализираните печалби вследствие на транзакции с дъщерни предприятия се елиминират до размера на участието на Групата в тези предприятия.

Нереализираните загуби се елиминират по същия начин, както нереализираните печалби с тази разлика, че елиминирането е до размер, до който няма индикации за обезценка.

4. Значими счетоводни политики

(а) Класификация на застрахователни договори

Договори, по които Групата поема съществен застрахователен риск от друга страна (застрахованото лице – бенефициент) чрез компенсация на застрахованото лице или друг бенефициент, при специфично несигурно бъдещо събитие (застрахователното събитие), което влияе неблагоприятно на застрахованото лице или на друг бенефициент, се класифицират като застрахователни договори. Застрахователен е всеки риск, който не е финансов. Финансов риск е рискът, свързан с евентуална бъдеща промяна на един или няколко от изброените елементи: лихвен процент, пазарни цени на търгуваните ценни книжа, валутни обменни курсове, индекс на цени или нива, кредитни рейтинги, кредитни индекси и други индекси на цени и/или нива, при условие че в случай на нефинансови променливи, променливата не е специфична за дадена от страните по договора. Застрахователните договори могат също да прехвърлят част от финансовия риск. Договори, при които прехвърлянето на застрахователен риск към Групата от застрахованото лице не е съществен, се класифицират като инвестиционни договори.

Договори, съдържащи елемент на участие по преценка

Клауза за допълнителен, негарантиран доход може да се съдържа и в застрахователните и в инвестиционните договори. Договор с клауза за допълнителен, негарантиран доход е договорно право на застрахованото лице да получи като добавка към гарантираните минимални плащания допълнителни плащания, които могат да бъдат съществена част от цялото договорено плащане, и чиято сума и време е договорено по решение на издателя и които съгласно условията по договора са на база на:

- резултатът на специфична група от договори или специфичен тип договори;
- реализирани и/или нереализирани инвестиционни приходи на специфична група от активи държани от издателя или;
- печалбата или загубата на застрахователното дружество, което издава договора

Клаузата за допълнителен, негарантиран доход по решение на застрахователя в тези договори се отчита като пасив от резерва за бъдещо разпределение на доход (част от математическия резерв).

4. Значими счетоводни политики (продължение)

(б) Признаване и оценка на застрахователните договори

(i) Общо застраховане

Записани премии по общо застраховане са премиите по договорите за пряко застраховане, съзастраховане и активно презастраховане, които са сключени през годината, независимо дали те се отнасят изцяло или частично за финансовата година. Премиите се оповестяват брутно от платимите комисионни на посредници. Отстъпените презастрахователни премии се признават за разход в съответствие с получените презастрахователни услуги.

Приходът от записаните премии се признава в периода, в който е сключен застрахователния договор и се записва като брутен премиен приход в размер на премията за целия приложим застрахователен период. Застрахователният период представлява този период, за който е определен размера на застрахователната премия, който обикновено е не по-малко от една година.

(ii) Животозастрахователни премии

По отношение на застрахователните договори, записаните премии се признават като приход на база дължима премия от застрахованите лица с падежи през отчетния период. Записаните премии се показват брутно от дължимите комисионни на агенти. Отстъпените презастрахователни премии се признават за разход в съответствие с получените презастрахователни услуги.

Застраховки живот, свързани с инвестиционен фонд

Застраховките „Живот“, свързани с инвестиционен фонд, имат спестовен елемент, където инвестиционният риск се поема от застрахованото лице. Като премиен приход в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход се отчита само частта срещу поетия застрахователен риск. Останалата сума от вземането за инвестиционни цели се признава като актив, за който се формира отделен резерв (застрахователни резерви за застраховки живот, свързани с инвестиционен фонд). Инвестициите срещу застраховки „Живот“, свързани с инвестиционен фонд представляват в същността си финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата и загубата и се отчитат отделно от инвестициите на Групата на лицето на Отчета за финансовото състояние. Ефектите от преоценки, реализираните печалбата или загубата и текущия доход от инвестиционните фондове се отчитат срещу изменението на заделения резерв за застраховки живот, свързани с инвестиционен фонд.

Инвестиционни договори

Сумите, събрани по инвестиционните договори, които предимно прехвърлят финансов риск, като дългосрочни спестовни договори, се осчетоводяват като финансов пасив. Сумите, събрани по тях, се отчитат като увеличение на задълженията към притежатели на полици в отчета за финансовото състояние.

(iii) Отписани премии

Отписаните премии са премиите по договорите за пряко застраховане, за които има нарушение на общите условия, неразделна част от застрахователния договор или промяна в условията на договора. Отписаните премии през текущата година, отнасящи се за полици сключени през текущата година, намаляват brutния премиен приход за Групата. Премиите, сторнирани през текущата година, отразяващи корекция на премиен приход, начислен в предходни години, се отразяват като разход на отделна позиция в текущата печалба и загуба и не коригират текущия брутен премиен приход.

в) Признаване на приходи и разходи за лихви

Лихвените приходи и разходи се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за годината за всички лихвоносни инструменти, чрез прилагането на метода на ефективния лихвен процент. Ефективният лихвен процент е този, който точно дисконтира очакваните бъдещи парични плащания и постъпления за срока на финансовия актив или пасив до балансовата стойност на финансовия актив или пасив.

Изчисляването на ефективния лихвен процент включва всички такси и комисионни, получени или платени транзакционни разходи, които са неразделна част от ефективния лихвен процент. Транзакционните разходи са присъщи разходи, директно отнасящи се към придобиването, емитирането или отписването на финансов актив или пасив.

4. Значими счетоводни политики (продължение)

в) Признаване на приходи и разходи за лихви (продължение)

Приходите и разходи от лихви, представени в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за годината, включват:

- лихви върху финансовите активи и пасиви по амортизирана стойност, изчислена по метода на ефективен лихвен процент;
- лихви върху финансови активи на отчитани по справедлива стойност в ДВД или ОПР;
- неспечеленият финансов доход (лихва) - представлява разликата между брутната и нетната инвестиция в лизинговия договор, като брутната инвестиция в лизингов договор е сумата на минималните лизингови плащания и негарантираната остатъчна стойност, начислена за лизингодателя. Приходите от лихви по лизингови операции (финансовият доход) се разпределят за срока на лизинговия договор и се признават на базата на периодична норма на възвращаемост от нетната инвестиция на лизингодателя.

г) Такси и комисиони

Банкиране

Приходите от такси и комисиони и разходи, които са неразделна част от ефективния лихвен процент по финансов актив или пасив, се включват в оценката на ефективния лихвен процент.

Други приходи от такси и комисиони, включително за обслужване на сметки и парични трансфери, се отчита при изпълнение на свързаните с таксите услуги. Такива приходи от такси и комисионни включват приходи от застрахователно посредничество, администриране от името на свързани лица на лизингови договори, прехвърлени на тях, регистрация на превозни средства и префактурирани разходи като техническо обслужване и застраховане. Такси за гаранции и акредитиви се признават за срока на инструмента. Другите разходи за такси и комисиони, свързани основно с обслужване на разплащателни сметки и други разходи за такси се признават с получаването на съответните услуги.

Групата реализира приходи от такси и удържки, които се формират от такси по управлението и инвестирането на активите на Доброволен пенсионен фонд, Професионален пенсионен фонд и Универсален пенсионен фонд.

Доброволен пенсионен фонд

Пенсионноосигурителното Дружество получава като приход 10% такса от Доброволен пенсионен фонд Алианс България, която се изчислява като процент от реализираната доходност от ДПФ. Доходността се разпределя на дневна база и в съотношение 90:10, съответно 90% за осигурените лица в Доброволен пенсионен фонд и 10% такса за управленските услуги, които ПОД извършва. В допълнение, фондът събира такси между 1.70% и 4.5% (2020 г. 1.70% и 4.5%) върху всяка вноска получена от осигурените лица и първоначална такса в размер между 4 и 9 лв. Тази такса се удържа при откриване на нова партия на лицата, решили да се осигуряват за първи път в Доброволен пенсионен фонд “Алианс България”.

Задължителни пенсионни фондове

Управляващото Дружество събира инвестиционна такса в размер от 0.75% за 2021 г. и (2020 г.: 0.75%) от нетните активи на двата задължителни фонда, както и такса върху всяка вноска в размер на 3.75% за 2021 г. и (2020 г.: 3.75%) от получената вноска.

Разходи за комисионни

Разходите за комисионни се начисляват и изплащат от Дружеството на осигурителните посредници по привличане на членове в ДПФ, ЗППФ и ЗУПФ.

Дружеството разработи модел за разсрочване на разходите, които ПОД Алианс България прави, за своите осигурителни посредници при привличане на клиенти в управляваните задължителни УПФ и ППФ във връзка с въвеждането на МСФО 15

Взети са предвид следните характеристики:

- Осигурени лица към края на 2021 г., разпределени по пол и възраст
- Средна възраст на осигурените към края на 2021 г. по отделно за жените и мъжете
- Средна възраст на пенсиониране, съгласно действащото законодателство – Кодекс за социално осигуряване

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

4. Значими счетоводни политики (продължение)

(г) Такси и комисиони (продължение)

Разходи за комисионни (продължение)

Взети са предвид следните характеристики (продължение):

- Развитие на пенсионните фондове от 2002 г. до 2021 г.

- Анализ на вероятностите за прекратяване ползване на услугите предоставяни от дружеството до момента на пенсиониране

На база на развитието на пенсионните фондове от 2002 г. до 2021 г., бе направен подробен анализ на поведението на осигурените и съответните вероятности, които могат да повлияят върху очаквания среден период на осигуряване в ПФ. На база на получените резултати за целите на разсочване на разходи за осигурителни посредници в ПОД Алианц България беше решено да бъде използван период от 4 години.

Общо застраховане и животозастраховане

Приходът от комисиони обхваща комисиони от дейности по презастраховане и съзастраховане. Приходите от такси и комисионни по презастраховане включват суми за възстановени аквизиционни разходи по цедиран договори. Те се признават съпоставимо с начислението на цедираната премия. Приходите от такси и комисионни по съзастраховане включват суми за обслужване на съзастрахователни договори, когато Групата е водещ съзастраховател. Те се признават при начислението на премията.

Приходите от такси и комисиони включват такси по договори за управление на инвестиции, които се признават в момента на извършване на услугата. Годишните управленски такси, откупни такси и такси по обслужване на полици се признават при възникването им, докато получените еднократни встъпителни такси се разсрочват пропорционално за срока на застрахователния договор.

Лизинг

Приходите от такси и комисиони се признават еднократно. Такива приходи от такси и комисионни включват приходи от застрахователно посредничество, администриране от името на свързани лица на лизингови договори, прехвърлени на тях, регистрация на превозни средства и префактурирани разходи като техническо обслужване и застраховане. Съгласно МСФО 15, общата стойност на възнаграждението за услуги се разпределя за всички услуги въз основа на самостоятелните им продажни цени. Стойностите на продажните цени са определени според ценовия списък, по който Дружеството продава услугите в самостоятелни сделки. Самостоятелните продажни цени на извършваните услуги и справедливата им стойност са в голямата си част близки.

Групата получава приходи от такси за администриране на лизинговите договори прехвърлени съгласно Рамков договор за прехвърляне на вземания на Алианц Банк България АД. Дружеството отчита приходите от прехвърлени вземания по договори за финансов лизинг еднократно в други приходи.

Другите разходи за такси и комисиони като комисиони за доставчици и агенти се признават еднократно.

Ръководството смята, че следните фактори показват, че Групата действа като агент:

- Групата не запазва собствеността на стоките и услугите и не носи никаква отговорност по отношение на продадените/доставените стоки и услуги;
- Въпреки че Групата събира приходите от крайния клиент, целият риск е за сметка на доставчика на стоките и услугите;
- Групата не може да променя продажните цени, определени от доставчика, с повече от един процент.

За всички останали такси и комисионни Ръководството счита, че действа като принципал.

(д) Презастрахователни премии

Презастрахователните премии представляват всички премии, дължими или платими по отношение на презастрахователни договори, сключени от застрахователни предприятия.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

4. Значими счетоводни политики (продължение)

(е) Пренос-премийен резерв

(i) Общо застраховане

Пренос-премийният резерв е онази част от премията, записани по време на годината, която е свързана с периоди на застрахователен риск след датата на отчитане. Пренос-премийният резерв се изчислява по видове застраховки, като се използва метода на точната дата, като се отчита срока на застрахователните договори и вида на застрахователните премии (еднократни или разсрочени на вноски).

(ii) Животозастраховане

Пренесените премии са онези части от записаните премии през годината, които са свързани с периоди на застрахователен риск след датата на финансовия отчет. Пренос-премийният резерв се изчислява за краткосрочните застраховки и за премията по допълнителни рискове.

Групата представя пренос-премийния резерв брутно с аквизиционни разходи, с изключение на здравните застраховки, за които пренос-премийния резерв е представен нетно от аквизиционни разходи.

(ж) Отложени аквизиционни разходи (ОАР)

(i) Общо застраховане

Аквизиционните разходи са свързани с придобиването на нов или подновяването на текущ застрахователен бизнес/договор. За отсрочени аквизиционни разходи (преки и косвени) се третира сумата на направените фактически аквизиционни разходи, които са приспадат при изчислението на пренос-премийния резерв. При това изчисление е приспаднала съответната част от начислените по полиците комисионни и косвени аквизиционни разходи, отнасяща се за времето между края на отчетния период и датата, на която изтичат застрахователните договори. Текущите аквизиционни разходи се признават в пълен размер като разход в печалби и загуби за текущия отчетен период.

(ii) Животозастраховане

Аквизиционните разходи са свързани с придобиване на нов или подновяване на текущ застрахователен бизнес. Те обичайно включват комисионни за пълномощници, посредници и брокери за подписване или подновяване на застрахователни договори, административни разходи (свързани с реклама, обработване на предложения и други документи, издаване на полици и тяхното включване в портфейла). Тези разходи, които са свързани с генерирането на застрахователен бизнес, се отсрочват.

ОАР се изчислява като първоначалните разходи по аквизиция се разсрочват през периода на полицата, т.е. текущо в размер на стойността на полицата, отнасяща се за 2021 г. и като разход за бъдещ период за частта ѝ, отнасяща се за периода след 31.12.2021 г. За допълнителните рискове по животозастраховките ОАР се изчислява като се приложи процентът за комисионна към пренос-премийния резерв. За груповите рискови застраховки и злополуките ОАР се изчислява за комисионните и другите аквизиционни разходи.

(з) Резерв за неизтекли рискове

Резервът за неизтекли рискове се изчислява за неизтекли рискове, в случаите, при които очакваната стойност на щетите и разходите, които се отнасят до неизтеклия срок на полици в сила към датата на отчета за финансовото състояние, е по-голяма от пренос-премийния резерв на полиците след приспадането на отложени аквизиционни разходи.

(и) Резерв за бонуси и отстъпки

Резервът за бонуси и отстъпки се образува за посрещане на задълженията за плащане на суми, предназначени за застраховащи, застраховани, осигурени и за трети ползващи се лица, под формата на бонуси и отстъпки, произтичащи от развитието на риска. Разходите, свързани със заделяне на резерв за бонуси и отстъпки, се признават печалбата или загубата в периода, в който е признат премийният приход от застрахователната дейност. Освобождаването на резерва се отчита при плащане.

(й) Обезщетения

(i) Обезщетения, възникнали по общо застраховане и резерви за предстоящи плащания

Обезщетения възникнали по отношение на общо застраховане включват обезщетения и разходи за обработката им, които са възникнали през финансовата година заедно с движението в резерва за предстоящи плащания.

Резервът за предстоящи плащания включва провизирани суми, които са формирани в резултат на оценката на Групата за крайния разход за уреждане на възникналите щети, които са неплатени към отчетната дата, независимо дали са обявени или не, и свързаните вътрешни и външни разходи по обработка на щети.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

4. Значими счетоводни политики (продължение)

(й) Обезщетения (продължение)

(i) Обезщетения, възникнали по общо застраховане и резерви за предстоящи плащания

Предстоящите плащания се оценяват като се преглеждат индивидуалните щети и се начислява резерв за възникнали, но непредявени претенции, както и ефектът от вътрешни и външни предвидими събития, като промяна в политиката за обработка на щети, инфлация, правни промени, минал опит и тенденции. Делът на презастрахователи се оценява подобно на резерва за предстоящи плащания, и оценката на остатъчните и суброгирани вземания, се представят и оповестяват по отделно като активи. Възстановимите суми от презастрахователи се оценяват по начин, който следва методите за оценка на резерва за предстоящи плащания или уредени претенции, свързани с презастрахованата полица.

Ръководството счита, че brutният резерв за предстоящи плащания и съответният дял от резерва на презастрахователите са представени справедливо на база на наличната информация към момента на изготвяне на финансовите отчети. Корекциите в резерва за предстоящи плащания, установени в предходни години се отразяват във финансовите отчети за периода, в който са направени корекциите, и се оповестяват отделно, ако са съществени. Методите и оценките, които се използват за изчисляване на резерва се преглеждат редовно.

(ii) Обезщетения, възникнали по животозастраховане и резерви за предстоящи плащания

Застрахователните претенции (обезщетения и застрахователни суми) включват всички плащания през финансовата година заедно с изменението на резерва за предстоящи плащания през периода.

Резервът за предстоящи плащания включва провизирани суми, които са формирани в резултат на оценката на Групата за крайния разход за уреждане на възникналите претенции, които са неплатени към отчетната дата, независимо дали са обявени или не, и свързаните разходи по обработката им. Висящите плащания се оценяват като се преглеждат индивидуалните искове за претенции и се начислява резерв за възникнали, но непредявени претенции. Делът на презастрахователите се оценяват подобно на резерва за висящи плащания.

Възстановимите суми от презастрахователите се оценяват по начин, който следва методите за оценка на резерва за висящи претенции или уредени претенции свързани с презастрахованата полица. Методите и оценките, които се използват за изчисляване на резерва подлежат на редовен преглед.

(к) Математически резерв

Математическият резерв по застраховки живот се изчислява на база на нетната записана премия, като разлика между настоящата стойност на бъдещите застрахователни плащания и настоящата стойност на бъдещите нетни премии. Резервът е линейно интерполиран и изчислен проспективно.

Първоначалните аквизиционни разходи се разсрочват за срока на полиците като се формира актив по отложени аквизиционни разходи.

Изчисленията на математическия резерв се правят от актюерите на Групата въз основа на предположения, включващи възвръщаемостта на активите, вероятността за смърт на застрахованото лице (фактор смъртност) и заболяемост на застрахованото лице (фактор заболяемост) и обичайните разходи по администриране на полиците. Резервът включва и допълнителни лихви, начислени и капитализирани по полиците в портфейла.

(л) Задължения и свързани активи при теста за адекватност на задълженията

Застрахователни договори и договори с клауза за допълнителен, негарантиран доход се тестват за адекватност като се дисконтират текущите очаквани стойности на всички бъдещи договорни парични потоци, и като се сравнят тези суми с балансовата стойност на задълженията, нетно от ОАР и други свързани активи (напр. стойността на придобития бизнес). В случаите, при които се идентифицира негативна разлика, се прави допълнителна провизия и Групата признава сумата като промяна в печалба или загуба за годината.

(м) Оценка на задълженията на договорите за застраховки живот, свързани с инвестиционен фонд

Задължения, които са по договори за застраховките „Живот“, свързани с инвестиционен фонд, се оценяват по справедлива стойност. Разходите по транзакциите и първоначалните такси, свързани с тези финансови задължения, които се признават по справедлива стойност, не се включват в първоначално определената сума и се признават в печалби и загуби в момента на възникване. Справедливата стойност на финансовите задължения по договори за застраховките „Живот“, свързани с инвестиционен фонд, се определя по текущите стойности на дела във фонда, които отразяват справедливите стойности на принадлежащите му активи.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

4. Значими счетоводни политики (продължение)

(н) Презастраховане

В обичайната си дейност, Групата цедира риск на презастрахователи с цел да намали нетните загуби, чрез диверсификация на риска си. Презастрахователната дейност не отменя директното задължение на Групата към застрахованото лице.

Само договори, при които се прехвърля съществен застрахователен риск се осчетоводяват като застрахователни договори. Възстановимите суми по тях се признават в същата година, в която е възникнало съответното обезщетение.

Цедираните премии и възстановените претенции се представят в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата) по брутна стойност.

Активите по презастраховане включват салда, които са дължими от презастрахователите за цедираните застрахователни задължения. Премии по активно презастраховане се признават като приход и се осчетоводяват като се счита, че презастраховането е директен бизнес, и се взема предвид класификацията на продукта на презастрахователния бизнес. Възстановимите суми от презастрахователите се оценяват по начин, който следва методите за оценка на резерва за висящи плащания или уредени претенции, свързани с презастрахования договор. Възстановимата стойност на вземанията по презастрахователните договори се преглежда за обезценка към всяка отчетна дата. Тези активи се обезценяват, ако съществуват обективни доказателства, в резултат на събитие настъпило след първоначалното му признаване, че Групата няма да може да възстанови всичките дължими суми и при положение, че ефектът от събитието върху сумата, която застрахователното дружество следва да получи от презастрахователя, може да бъде надеждно измерен.

Презастрахователните пасиви представляват предстоящи за плащане към отчетната дата задължения по презастрахователни операции, признати като разход на база дължимите през периода премии, обезщетения, участия в резултата и комисионни по силата на действащите презастрахователни договори. Презастрахователните договорености не освобождават Групата от задълженията му към застрахованите лица. Презастрахователните активи или пасиви се отписват, когато договорните права се погасят или изтекат или, когато договорът бъде прехвърлен към трета страна. Договори, в които не се прехвърля значителен застрахователен риск (напр. финансово презастраховане) се записват като депозити. Разходите по презастраховане, свързани с дългосрочни договори, се записват за цялата валидност на застрахователната полица, като се използва предположението, че същите са в съответствие с предположенията, които са използвани за записаните премии.

(о) Аквизиционни разходи

Аквизиционните разходи включват комисиони за пълномощници, посредници и брокери за подписване или подновяване на застрахователни договори, административни разходи (свързани с реклама, обработване на предложения и други документи, издаване на полици и тяхното включване в портфейла).

Аквизиционните разходи се признават в печалбата или загубата за периода, в който е издаден съответния застрахователен договор. Разходите по превантивна програма се начисляват в полза на застрахованите лица съгласно условията на застрахователните договори при постигната определена квота на щетимост.

(п) Административни разходи

Административните разходи включват разходи за възнаграждение на персонала и разходи за амортизации на дълготрайни материални и нематериални активи, разходи за външни услуги, разходи за реклама и маркетинг и разходи за материали, доколкото те не следва да бъдат представени като нетни разходи за комисиони, настъпили претенции и инвестиционни разходи.

(р) Нетен лихвен доход и други доходи от инвестиции

Нетният лихвен доход и други финансови приходи включват нетен инвестиционен доход и нетен лихвен доход. Приходи и разходи по инвестиции се признават на базата на принципа за текущото начисление. Приходи от инвестиции обхваща приходи от наеми на имоти и продажба на инвестиционни имоти, както и приходи и разходи, произлизащи от търгуване на ценни книжа и лихвен приход от дългови ценни книжа и депозити, приходи от дивиденди от капиталови инструменти разположение за продажба; нетна печалба или загуба при отписване на активи държани за продажба, включително рекласифициране на нетните печалби и загуби признати преди в друг всеобхватен доход, както и валутни курсови печалби или загуби от финансови активи и финансови пасиви. Дивиденди от капиталови инвестиции се признават в момента на тяхното деклариране. За счетоводната политика във връзка с признаването на лихвения доход и разходи, вж. Бележка 4 (в).

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

4. Значими счетоводни политики (продължение)

(с) Операции с чуждестранна валута

Операциите с чуждестранна валута се отчитат във функционална валута по обменния курс, приложим в деня на извършване на сделката. Парични активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута по заключителния курс на БНБ в деня на изготвяне на отчет за финансово състояние. Курсовите разлики, произтичащи от парични позиции е разликата между амортизираната стойност във функционална валута в началото на периода, коригирана с ефективната лихва и плащанията през периода и амортизираната стойност в чуждестранна валута превалутуирана по курса в края на периода. Непарични активи и пасиви деноминирани в чуждестранни валути, които се отчитат по справедлива стойност, се превръщат във функционалната валута по курса на датата, към която е определена справедливата стойност.

Курсови разлики възникващи от превалутирането във функционалната валута се отчитат в печалби и загуби, освен разлики възникващи от превалутирането на капиталови инструменти отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход. От 1998 година обменният курс на Българския лев (BGN) е фиксиран към евро (EUR). Обменният курс е BGN 1.95583 / EUR 1.0.

(т) Машини, съоръжения и оборудване

(i) Първоначално признаване

Машините, съоръженията и оборудването се оценяват първоначално по цена на придобиване, която включва разходите, пряко свързани с придобиването на актива.

Когато в машините, съоръженията и оборудването се съдържат компоненти с различна продължителност на полезен живот, те се отчитат за целите на амортизирането отделно. Произведенията на изкуството се оценяват първоначално по цена на придобиване, която включва разходите, пряко свързани с придобиването на актива. Произведенията на изкуството не се амортизират.

(ii) Последваща оценка

За целите на последваща оценка на машини, съоръжения и оборудване, Групата прилага модела на цената на придобиване и представя машини, съоръжения и оборудване по цена на придобиване минус натрупаната амортизация и натрупани загуби от обезценка.

(iii) Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Последващи разходи, направени за подмяната на част от машини, съоръжения и оборудване, които са индивидуално счетоводно отразени, включително ремонт, се капитализират. Други последващи разходи се капитализират само в случаите, при които е вероятно Групата да получи в бъдеще икономически изгоди, свързани с актива. Всички останали разходи се отразяват в отчета за печалбата или загубата като текущ разход.

(у) Произведения на изкуството

(ii) Последваща оценка

За целите на последваща оценка на произведенията на изкуството, Групата прилага модела на цената на придобиване и представя активите по цена на придобиване. Печалби и загуби при отписване на произведения на изкуството (определят се като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на актива) се признават нетно в други приходи/други разходи в текущите печалби и загуби.

(х) Финансови активи и пасиви

Класификация

МСФО 9 съдържа нов подход за класификация и оценяване на финансови активи, който отразява бизнес модела, според който активите се управляват, както и характеристиките на паричните потоци.

МСФО 9 включва три основни категории за класификация на финансовите активи: по амортизирана стойност, по справедлива стойност в друг всеобхватен доход (ССДВД) и по справедлива стойност в печалбата или загубата (ССПЗ). Стандартът премахва съществуващите категории в МСС 39 – държани до падеж, кредити и вземания и финансови активи на разположение за продажба.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

4. Значими счетоводни политики (продължение)

(х) Финансови активи и пасиви (продължение)

Класификация (продължение)

Финансов актив се оценява по амортизирана стойност, ако отговаря на следните две условия и не е класифициран по ССПЗ:

- финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци; и
- съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които представляват единствено плащания по главница и лихва върху сумата на непогасената главница.

Финансов актив се оценява по ССДВД, само ако отговаря на следните две условия и не е класифициран по ССПЗ :

- финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел, чиято цел е, както събиране на договорни парични потоци, така и продажби на финансови активи; и
- съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които представляват единствено плащания по главница и лихва върху сумата на непогасената главница.

При първоначалното признаване на капиталов инструмент, който не е държан за търгуване, може да се вземе неотменимо решение да се представят последващите промени в справедлива стойност в друг всеобхватен доход. Това решение се взема за всяка конкретна инвестиция. Всички финансови активи, които не са класифицирани като оценявани по амортизирана стойност или по ССДВД, както е описано по-горе, се оценяват по ССПЗ. В допълнение, при първоначално признаване може да се вземе неотменимо решение и да определи финансов актив, който иначе изпълнява условията за оценяване по амортизирана стойност или по ССДВД, като оценяван по ССПЗ, ако това ще премахне или намали значително счетоводното несъответствие, което в противен случай би възникнало.

Финансовите активи се класифицират в една от тези категории при първоначалното признаване.

Оценка на бизнес модела

Групата ще извърши оценка на целта на бизнес модела, в чиито рамки се държи финансовият актив, на равнище портфейл, тъй като това дава най-добра представа как се управлява бизнесът и как се предоставя информация на ръководството. Информацията, която ще бъде разгледана, включва:

- посочените политики и цели за портфейла и действието на тези политики в практиката, включително дали стратегията на ръководството е съсредоточена върху получаване на приходи от договорни лихви, като поддържа определен лихвен профил, съпоставяйки срока на финансовите активи със срока на пасивите, които финансират тези активи, или върху реализиране на парични потоци чрез продажба на активи;
- как показателите на портфейла се оценяват и докладват пред ръководството на Групата;
- рисковете, които засягат показателите на бизнес модела (и финансовите активи, държани в рамките на този бизнес модел), и начина, по който тези рискове се управляват;
- как се определя възнаграждението на управителите - например дали то се основава на справедливата стойност на управляваните активи или на събраните договорни парични потоци; и
- честотата, обемът и моментът на продажбите в предходни периоди, причините за тези продажби и очакванията за бъдещата дейност по продажба. Информацията за продажбите не се разглежда сама по себе си, а като част от цялостната оценка как бива постигната заявената от предприятието цел за управление на финансовите активи, и как биват реализирани паричните потоци.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

4. Значими счетоводни политики (продължение)

(х) Финансови активи и пасиви (продължение)

и) Признание, класификация и оценяване – финансови активи (продължение)

Оценка на бизнес модела (продължение)

Финансови активи, които се държат за търгуване, и тези, които се управляват и чиито резултати се оценяват по справедлива стойност, ще се оценяват по ССПЗ, защото те не се държат нито с цел събиране на договорни парични потоци, нито с цел както събиране на договорни парични потоци, така и продажби на финансови активи.

Оценяване дали договорните парични потоци са единствено плащания по главница и лихва (СМСС)

За целта на оценката „главницата” се определя като справедливата стойност на финансовия актив при първоначалното признаване. „Лихвата” обхваща възнаграждението за стойността на парите във времето, за кредитния риск, свързан със сумата на непогасената главница през определен период от време, и за други основни рискове и разходи по кредитирането (напр. ликвиден риск и административни разходи), както и марж на печалба.

При оценяването дали договорните парични потоци са единствено плащания по главница и лихва Банката разглежда договорните условия на инструмента. Това включва оценяване дали финансовият актив съдържа договорно условие, което би могло да промени времето или стойността на договорните парични потоци, така че те вече да не отговарят на това условие. При тази оценка Групата разглежда:

- непредвидими събития, които биха променили времето или стойността на паричните потоци;
- характеристики на ливъриджа;
- условия за удължаване и ранно погасяване;
- условия, които ограничават претенциите към парични потоци от определени активи (например актив „без право на регресен иск“); и
- характеристики, които изменят възнаграждението за стойността на парите във времето – напр. периодично преизчисляване на лихвените проценти.

Банка

Лихвените проценти на определени кредити към физически лица, отпускани от Банката, се базират на стандартни плаващи проценти (СПП), които се определят по преценка на Банката. Банката ще оцени дали СПП отговаря на критерия на СМСС, като разгледа множество фактори, включително:

- дали кредитополучателят може да погаси предсрочно заемите без значителни неустойки;
- дали пазарната конкуренция гарантира съизмерими лихвени проценти между банките; и
- дали са налични регулаторни рамки или рамки за защита на потребителите, които задължават банките да се отнасят справедливо към клиентите си.

Всички кредити, предоставяни от Банката, съдържат характеристики за предсрочно погасяване. Характеристиката за предсрочно погасяване отговаря на критерия на СМСС, ако размерът на предсрочното погасяване по същество представлява сумите на непогасената главница и лихвата върху сумата на непогасената главница, което може да включва разумна компенсация за предсрочно прекратяване на договора.

В допълнение, характеристиката за предсрочно погасяване се счита за отговаряща на този критерий, ако финансовият актив е придобит или създаден при премия или отбив спрямо договорната номинална сума, размерът на предсрочното погасяване по същество представлява договорната номинална сума плюс начислената (но неплатена) договорна лихва (което също може да включва разумна компенсация за предсрочно прекратяване), и справедливата стойност на характеристиката за предсрочно погасяване е незначителна при първоначалното признаване.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

4. Значими счетоводни политики (продължение)

(х) Финансови активи и пасиви (продължение)

(ii) Обезценка – финансови активи, кредитни ангажименти и договори за финансова гаранция

МСФО 9 изисква прилагането на модел за „очаквана кредитна загуба“ (ОКЗ). Това изисква значителна преценка как промените в икономическите фактори се отразяват на ОКЗ, което се определя на вероятностно претеглена основа. Моделът на обезценка се прилага за следните финансови активи, които не са оценявани по ССПЗ:

- финансови активи, които представляват дългови инструменти;
- лизингови вземания; и
- издадени кредитни ангажименти и договори за финансова гаранция (преди обезценката им се определяше съгласно МСС 37 „Провизии, условни пасиви и условни активи“).

Съгласно МСФО 9 не се признават загуби от обезценка за капиталови ценни книжа.

МСФО 9 изисква признаване на коректив за загуби в размер на ОКЗ за 12 месеца или ОКЗ за целия срок на инструмента. ОКЗ за целия срок на инструмента са ОКЗ, които произтичат от всички възможни случаи на неизпълнение през очаквания срок на финансов инструмент, а ОКЗ за 12 месеца са частта от ОКЗ, които произтичат от случаи на неизпълнение, които е възможно да настъпят в рамките на 12 месеца след отчетната дата.

Групата ще признава коректив за загуби в размер на ОКЗ за целия срок на инструмента освен в следните случаи, в които признатата сума ще бъде ОКЗ за 12 месеца:

- дългови инвестиционни ценни книжа, които имат нисък кредитен риск към отчетната дата. Банката счита, че дългова ценна книга има нисък кредитен риск, когато рейтинът на кредитния риск е еквивалентен на глобално приетото определение на „инвестиционен кредитен рейтинг“; и
- други финансови инструменти (различни от лизингови вземания), за които кредитният риск не се е повишил значително след първоначалното признаване.

Корективите за загуба за лизингови вземания винаги се оценяват в размер, равен на ОКЗ за целия срок на инструмента.

Изискванията относно обезценката на МСФО 9 са сложни и изискват преценки, оценки и предвиждания при управлението, особено в следните области, които са обсъдени подробно по-долу:

- оценяване дали кредитният риск на инструмента се е повишил значително след първоначалното признаване;
- включване на информация за бъдещи периоди в оценяването на ОКЗ.

Оценяване на ОКЗ

ОКЗ е претеглената на базата на вероятност оценка на кредитните загуби и ще се определя, както следва:

- *финансови активи, които нямат кредитна обезценка към датата на отчитане*: настоящата стойност на целия паричен недостиг – т.е. разликата между паричните потоци, дължими по договор, и паричните потоци, които Групата очаква да получи;
- *финансови активи, които имат кредитна обезценка към датата на отчитане*: разликата между брутната балансова стойност и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци ;
- *неусвоени кредитни ангажименти*: настоящата стойност на разликата между договорните парични потоци, дължими на Групата, ако ангажиментът е усвоен, и паричните потоци, които Групата очаква да получи; и
- *договори за финансова гаранция*: настоящата стойност на очакваните плащания за компенсация на притежателя, минус всяка сума, която Групата очаква да възстанови.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

4. Значими счетоводни политики (продължение)

(х) Финансови активи и пасиви (продължение)

(ii) Обезценка – финансови активи, кредитни ангажименти и договори за финансова гаранция (продължение)

Финансови активи, които имат кредитна обезценка, се определят чрез МСФО 9 подобно на активите, които са с обезценка според МСС 39.

Банка

Определение за неизпълнение

Съгласно МСФО 9 Банката ще счита финансов актив в неизпълнение, когато:

- е малко вероятно кредитополучателят да изпълни кредитните си задължения към Банката изцяло, без прибягване от страна на Банката към действия като реализиране на обезпечението (ако има такова); или
- кредитополучателят е в просрочие повече от 90 дни по което и да е кредитно задължение към Банката. Овърдрафти се считат за просрочени, когато клиентът надвиши определения лимит или му е определен лимит, по-нисък от текущата дължима сума.

Определението в голяма степен съответства на определението за регулаторни цели.

При оценяване дали кредитополучателят е в неизпълнение Банката ще отчита показатели, които са:

- качествени: напр. нарушения на клаузи;
- количествени: напр. статус на просрочие и неплащане на други задължения от същия издател към Банката;
- основани на данни, получени вътрешно или от външни източници.

Входящата информация в оценката дали финансовият инструмент е в неизпълнение и нейната значимост може да се променя с времето, за да отразява промени в обстоятелствата.

Значително увеличение на кредитния риск

Съгласно МСФО 9 при определянето дали кредитният риск (напр. риск от неизпълнение) на финансов инструмент се е увеличил значително след първоначалното признаване Банката ще разглежда разумна и аргументирана информация, която е уместна и налична без излишни разходи или усилия, включително качествена и количествена информация и анализ, основан на опит от минали периоди, експертна кредитна оценка и информация за бъдещи периоди.

Банката ще определя дали е настъпило значително увеличение на кредитния риск на определена експозиция основно чрез сравнение на:

- вероятността от неизпълнение (ВН) за оставащия срок на инструмента към датата на отчитане; и
- вероятността от неизпълнение за оставащия срок на инструмента, която е била определена при първоначалното признаване на експозицията.

Оценяването дали кредитният риск се е увеличил значително след първоначалното признаване на финансовия инструмент изисква определянето на датата на първоначалното признаване на инструмента. За определени револвиращи продукти (напр. кредитни карти и овърдрафт) е възможно да е изминало много време от датата, на която са сключени. Модифицирането на договорните условия на финансовия инструмент също може да повлияе върху тази оценка, както е описано по-долу.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

4. Значими счетоводни политики (продължение)

(х) Финансови активи и пасиви (продължение)

(ii) Обезценка – финансови активи, кредитни ангажменти и договори за финансова гаранция (продължение)

Нива на кредитен риск

Банката ще определя ниво на кредитен риск за всяка експозиция въз основа на разнообразни данни, които се определят като предсказващи риска от неизпълнение, и прилагане на кредитна преценка въз основа на опита. Банката ще използва тези нива при определянето на наличието на значителни увеличения в кредитния риск съгласно МСФО 9. Нивата на кредитен риск се дефинират чрез качествени и количествени фактори, които са показателни за риска от неизпълнение. Тези фактори могат да варират според характера на експозицията и типа заемополучател.

Нивата на кредитен риск се определят и калибрират така, че рискът от неизпълнение се повишава експоненциално с влошаването на кредитния риск – напр. разликата в риска от неизпълнение между ниво на кредитен риск 1 и 2 е по-малка от разликата между ниво на кредитен риск 2 и 3.

За всяка експозиция ще се определи ниво на кредитен риск при първоначалното признаване въз основа на наличната информация относно заемополучателя. Експозициите подлежат на постоянно наблюдение, което може да доведе до преместване на експозицията на друго ниво.

Нивата на кредитен риск са основна входяща информация при определянето на срочната структура за вероятността от неизпълнение на експозиции. Банката ще събира информация за изпълнението и неизпълнението по експозициите си към кредитен риск, анализирана по юрисдикция, по тип продукт и заемополучател и по ниво на кредитен риск. За някои портфейли може да се използва и информация, закупена от външни агенции за кредитна информация.

Банката ще използва статистически модели, за да анализира събраните данни и да генерира оценки за вероятността от неизпълнение за оставащия срок на експозициите и как се очаква тя да се промени във времето.

Генериране на срочна структура за вероятност от неизпълнение

Този анализ включва определяне и калибриране на отношенията между промените в нивата на неизпълнение и промените в ключовите макроикономически фактори, както и задълбочен анализа на въздействието на определени други фактори (напр. наличие на реструктуриране) върху риска от неизпълнение. За повечето експозиции ключовите макроикономически фактори включват:

- CPI -Инфлация измерена чрез хармонизирания индекс на потребителските цени (ХИПЦ), средногодишно изменение, (%).
- GDP - БВП – производствен метод
- Unemployment – Равнище на безработица, сезонно неизгладени данни, месечни.
- Лихвени нива

За експозиции към определени индустрии и /или региони анализът се разширява до съответната стока и/или цените на недвижимите имоти. Подходът на Банката към включването на информация за бъдещи периоди в тази оценка е описан по-долу.

Определяне дали кредитният риск се е увеличил значително

Банката е определила рамка, която включва както качествена, така и количествена информация с цел определяне дали кредитният риск на определен финансов инструмент се е увеличил значително след първоначалното признаване. Рамката съответства на вътрешния процес на Банката за управление на кредитния риск. Критериите за определяне дали кредитният риск се е увеличил значително варират според портфейла и включват базиран на просрочие предпазен механизъм.

*Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)***4. Значими счетоводни политики (продължение)****(х) Финансови активи и пасиви (продължение)****(ii) Обезценка – финансови активи, кредитни ангажименти и договори за финансова гаранция (продължение)***Определяне дали кредитният риск се е увеличил значително (продължение)*

Банката е определила рамка, която включва както качествена, така и количествена информация с цел определяне дали кредитният риск на определен финансов инструмент се е увеличил значително след първоначалното признаване. Рамката съответства на вътрешния процес на Банката за управление на кредитния риск. Критериите за определяне дали кредитният риск се е увеличил значително варират според портфейла и включват базиран на просрочие предпазен механизъм. Банката счита кредитния риск на определена експозиция за значително увеличен след първоначалното признаване, ако, въз основа на извършено от Банката качествено моделиране, вероятността от неизпълнение за оставащия срок се определя като увеличена след първоначалното признаване съгласно приетата счетоводна политика. При оценяването на увеличението на кредитния риск ОКЗ се коригират спрямо промените в падежа. В определени случаи, разчитайки на експертната си кредитна преценка и, където е възможно, уместен опит от изминали периоди, Банката може да определи, че определена експозиция е претърпяла значително увеличение на кредитния риск, ако конкретни качествени фактори сочат това и тези показатели не могат да се обхванат изцяло и своевременно от количествения анализ. Като предпазен механизъм, и съгласно изискванията на МСФО 9, Банката приема, че има значително увеличение на кредитния риск, когато активът е бил в просрочие не повече от 30 дни. Банката определя дните просрочие, като брои дните след най-ранния изтекъл срок, спрямо който не е получено плащане. Банката наблюдава ефективността на критериите, използвани за идентифициране на значителни увеличения на кредитния риск, чрез редовни преразглеждания, които потвърждават че:

- критериите са в състояние да идентифицират значителни увеличения на кредитния риск преди експозицията да изпадне в неизпълнение;
- критериите не съвпадат с момента във времето, когато активът става в просрочие с 30 дни;
- средният период между идентифицирането на значителното увеличение на кредитния риск и неизпълнението изглежда разумен;
- експозициите като цяло не се прехвърлят директно от ОКЗ за 12 месеца към кредитна обезценка;
- няма неоснователна волатилност в коректива за загуби от прехвърляния между ОКЗ за 12 месеца и ОКЗ за целия срок на инструмента.

Модифицирани финансови активи

Договорните условия за кредит могат да бъдат изменени по много причини, включително промяна в пазарните условия, задържане на клиенти и други фактори, които не са свързани с текущо или потенциално влошаване на кредитоспособността на клиента. Съществуващ кредит, условията за който са модифицирани, може да бъде отписан и предоговореният кредит да бъде признат като нов кредит по справедлива стойност. Съгласно МСФО 9, когато условията на финансов актив се модифицират и модификациите не доведат до отписване, определянето дали кредитният риск на актива се е увеличил значително отразява сравнение между:

- вероятността за неизпълнение за оставащия срок на инструмента въз основа на модифицираните условия;
- вероятността за неизпълнение за оставащия срок на инструмента въз основа на данните при първоначалното признаване и първоначалните договорни условия.

Банката предоговаря кредити за клиенти, които имат финансови затруднения (наричано „практики по реструктуриране“), за да увеличи максимално възможностите за събиране на вземания и да сведе до минимум риска от неизпълнение. Според политиката на Банката за реструктуриране, то се допуска селективно, ако длъжникът в момента е в неизпълнение на задължението си или ако е налице висок риск от неизпълнение, ако има данни, че длъжникът е положил всички разумни усилия да плаща според първоначалните договорни условия и се очаква длъжникът да може да спазва преработените условия.

*Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)***4. Значими счетоводни политики (продължение)****(х) Финансови активи и пасиви (продължение)****(ii) Обезценка – финансови активи, кредитни ангажименти и договори за финансова гаранция (продължение)***Модифицирани финансови активи (продължение)*

Предоговорените условия обикновено включват удължаване на срока на падеж, промяна във времето на плащане на лихвите и промяна в клаузите на заема. На реструктуриране подлежат както заеми за физически лица, така и корпоративни кредити. Кредитният комитет на Банката често разглежда докладите за дейностите по реструктуриране. За финансови активи, модифицирани като част от политиката на Банката за реструктуриране, оценката на вероятността за неизпълнение ще отразява доколко модификацията е подобрила или възстановила възможността на Банката да събира лихви и главница и предходния опит на Банката във връзка с подобни дейности по реструктуриране. Като част от този процес Банката ще оценява изпълнението на плащанията от страна на заемополучателя по модифицираните договорни условия и ще разгледа различни поведенчески показатели.

Като цяло реструктурирането представлява качествен показател за неизпълнение и кредитна обезценка и очакванията за реструктуриране са уместни при оценяването дали се наблюдава значително увеличение на кредитния риск. След реструктурирането клиентът трябва да демонстрира поведение на редовен платец за определен период от време преди експозицията да спре да се счита в неизпълнение/с кредитна обезценка, или вероятността от неизпълнение трябва да се е понижала толкова, че корективът за загуби отново да се измерва в ОКЗ за 12 месеца.

Входяща информация при оценяването на ОКЗ

Ключовата входяща информация при оценяването на ОКЗ включва срочната структура на следните променливи:

- вероятност за неизпълнение (ВН)
- загуба при неизпълнение (ЗПН); и
- експозиция при неизпълнение (ЕПН).

Тези параметри ще се извличат от вътрешно разработени статистически модели и други данни за изминали периоди, които влияят върху регулаторните модели. Те ще бъдат коригирани, за да отразяват информация за бъдещи периоди, както е описано по-долу.

Оценките на ВН са приблизителни оценки към определена дата, която ще се изчислява въз основа на статистическите модели на рейтинга и ще се оценява чрез използване на рейтинг инструменти, приспособени към различните категории контрагенти и експозиции. Тези статистически модели ще се базират на вътрешно компилирани данни, съдържащи качествени и количествено фактори. Когато са налични, пазарните данни също могат да се използват за определяне на ВН за големи корпоративни контрагенти. Ако контрагент или експозиция мигрира между категориите, това води до промяна в оценката на съответната ВН. ВН се изчисляват с оглед на договорните падежи на експозициите и предвидените нива на погасяване.

ЗПН е размерът на предполагаемата загуба при неизпълнение. Банката определя параметрите на ЗПН въз основа на историята на нивото на възстановяване на вземания от контрагенти в неизпълнение. При моделите на ЗПН се взимат предвид структурата, обезпечението, поредност на вземането, индустрия на контрагента и разходи за реализиране на обезпечение, което е част от финансовия актив. За кредити, обезпечени с търговски имот, коефициентите стойност на кредит/стойност на обезпечението ще бъдат ключов параметър при определянето на ЗПН. Приблизителните оценки на ЗПН се калибрират за различни икономически сценарии и за кредити за недвижими имоти, за да отразяват възможни промени в цената на имотите. Те се изчисляват на база дисконтирани парични потоци, като за коефициент на дисконтиране се използва ефективният лихвен процент. ЕПН представлява очакваната експозиция в случай на неизпълнение.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

4. Значими счетоводни политики (продължение)

(х) Финансови активи и пасиви (продължение)

(ii) Обезценка – финансови активи, кредитни ангажименти и договори за финансова гаранция (продължение)

Входяща информация при оценяването на ОКЗ (продължение)

Банката получава ЕПН от текущата експозиция към контрагента и потенциалните промени в текущата сума, разрешена съгласно договора, включително амортизация и предсрочно погасяване. ЕПН на финансовия актив ще бъде брутната балансова стойност към датата на неизпълнение. За кредитни ангажименти и финансови гаранции ЕПН отчита усвоената сума, както и потенциални бъдещи суми, които могат да бъдат усвоени или погасени по договора, които ще бъдат предвидени въз основа на наблюдения върху изминали периоди и прогнози за бъдещи периоди. За някои финансови активи Банката може да определи ЕПМ чрез моделиране на набора от възможни резултати от експозицията към различни моменти във времето, използвайки сценарии и статистически техники.

Както е описано по-горе, и при условие, че се използва ВН за максимум 12 месеца за финансови активи, чийто финансов риск не се е повишил значително, Банката оценява ОКЗ, разглеждайки риска от неизпълнение за максималния срок на договора (включително възможности за удължаване от страна на заемополучателя), за който е изложена на кредитен риск, дори ако за целите на управлението на риска Банката разглежда по-дълъг период. Максималният срок на договора се простира до датата, на която Банката има право да изиска погасяване на аванс или да прекрати кредитен ангажимент или гаранция.

За потребителски овърдрафт и кредитни карти и определени корпоративни револвиращи продукти, които включват кредит и ангажимент за неусвоена сума, Банката оценява ОКЗ за период, по-дълъг от максималния срок на договора, ако договорното право на Банката да изиска погасяване или да отмени неусвоения ангажимент не ограничава експозицията на Банката към кредитни загуби до договорния период на предизвестие. Тези продукти нямат фиксиран срок или структура на погасяване и се управляват колективно. Банката може да ги отмени с незабавно действие, но това право не се прилага в нормалното ежедневно управление, а само когато Банката узнае за повишение в кредитния риск на ниво продукт. По-дългият период ще се оцени, като се отчетат действията за управление на кредитния риск, които Банката смята да предприеме за намаляване на ОКЗ. Те включват намаляване на лимита и отмяна на продукта.

Когато моделирането на определен параметър се извършва колективно, финансовите инструменти ще се групират на база общи рискови характеристики, които включват:

- тип инструмент;
- ниво на кредитен риск;
- вид обезпечение;
- коефициент стойност на заема/стойност на обезпечението;
- дата на първоначално признаване;
- оставащ срок до падеж;
- бранш; и
- географско местоположение на заемополучателя.

Групирането подлежи на редовно преразглеждане с цел да се гарантира, че експозициите в дадена група продължават да бъдат хомогенни.

За портфейли, за които Банката разполага с ограничени данни за изминали периоди, ще се използва външна референтна информация за допълване на наличните вътрешни данни.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

4. Значими счетоводни политики (продължение)

(х) Финансови активи и пасиви (продължение)

(ii) Обезценка – финансови активи, кредитни ангажименти и договори за финансова гаранция (продължение)

Портфейлите, за които външната референтна информация представлява значителна входяща информация в оценяването на ОКЗ, са:

	Използвани външни референтни показатели	
Отчитани по амортизирана стойност (AMORTCOST)	Изследвания на Fitch, S&P и други лицензирани агенции относно неизпълнението	Изследвания на Fitch, S&P и други лицензирани агенции относно неизпълнението
Отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход (FVOCI)	Изследвания на Fitch, S&P и други лицензирани агенции относно неизпълнението	Изследвания на Fitch, S&P и други лицензирани агенции относно неизпълнението

Информация за бъдещи периоди

Съгласно МСФО 9 Банката ще включи информация за бъдещи периоди както в оценката си дали кредитният риск на определен инструмент се е увеличил значително след първоначалното признаване, така и при оценяването на ОКЗ. Банката ще формулира „базов сценарий“ за бъдещото развитие на съответните икономически променливи и представителен набор от други възможни прогнозни сценарии въз основа на становище от Рисковия комитет на Банката и икономически експерти и разглеждане на разнообразна актуална и прогнозна външна информация. Този процес ще включва разработване на два или повече допълнителни икономически сценария и разглеждане на относителните вероятности на всеки резултат.

Външната информация може да включва икономически данни и прогнози, публикувани от държавни и парични органи, наддържавни организации като Организацията за икономическо сътрудничество и развитие и Международния валутен фонд, и подобрени експерти по прогнозите от частния и академичния сектор.

Базовият сценарий ще представлява най-вероятният резултат и ще съответства на информацията, използвана от Банката за други цели, като стратегическо планиране и бюджет. Другите сценарии ще представляват по-оптимистични и по-песимистични резултати. Банката също така ще извършва периодични стрес-тестове за по-екстремни сътресения, за да калибрира определянето на тези различни представителни сценарии.

Банката е идентифицирала и документирала ключови фактори на кредитния риск и кредитните загуби за всеки портфейл с финансови инструменти и използвайки анализ на данни за изминали периоди, е оценила приблизително отношенията между макроикономическите променливи и кредитния риск и кредитните загуби. Тези ключови фактори включват лихвен процент, нива на безработица и прогнози за БВП. Предвидените отношения между ключовите показатели и нивата на неизпълнение и загуба на различните портфейли с финансови активи са разработени въз основа на анализа на данни за изминалите 5 години.

Използваните икономически сценарии са одобрени от Управителния съвет на Банката.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

4. Значими счетоводни политики (продължение)

(х) Финансови активи и пасиви (продължение)

(iii) Класификация – Финансови пасиви

Според МСФО 9 тези промени в справедливата стойност ще се представят по следния начин:

- частта от промяната в справедливата стойност, която се дължи на промени в кредитния риск на пасива, се отразява в друг всеобхватен доход, а
- останалата част от промяната се отразява в печалба или загуба.

Групата отчита финансовите си пасиви по амортизирана стойност.

(iv) Отписване и модификация на договори

Групата отписва финансов актив, когато договорните права към паричните потоци от финансовия актив изтекат, или когато прехвърлят правата за получаване на договорните парични потоци от финансовия актив в транзакция, в която се прехвърлят всички съществени рискове и печалби от притежаването на финансовия актив. Всяко участие в прехвърлени финансови активи, което е създадено или запазено от Групата, се признава като отделен актив или пасив.

Групата извършва транзакции, при които се прехвърлят активи, признати в отчета за финансовото състояние, но запазва всички или всички съществени рискове и печалби от прехвърлените активи или част от тях. Ако са запазени част или всички съществени рискове и печалби, то прехвърлените активи не се отписват от отчета за финансово състояние. Прехвърляне на активи със запазване на част или всички съществени рискове и печалби са например сделки със заемане на ценни книжа или с ангажимент за обратно изкупуване.

Когато на трета страна се продават активи със суап с равномерна обща възвръщаемост върху прехвърлените активи, сделката се осчетоводява като обезпечена финансова транзакция, подобна на сделка с ангажимент за обратно изкупуване.

При транзакции, при които Групата нито запазва, нито прехвърля всички съществени рискове и печалби от притежаването на един финансов актив, тя отписва актива, ако не запазва контрол над него. Правата и задълженията, запазени при прехвърлянето, се признават отделно съответно като активи и пасиви.

При сделки, при които се запазва контрол над актива, Групата продължава да признава актива до степента на нейното участие, в зависимост от това доколко е изложена на промени в стойността на прехвърления актив.

При определени сделки Групата запазва задължението си да обслужва прехвърления финансов актив срещу заплащане. Прехвърленият актив се отписва изцяло, ако отговаря на критериите за отписване.

Активът или пасивът се признава в договора за обслужване в зависимост от това дали таксата за обслужване е повече от достатъчна (актив) или по-малко от достатъчна (пасив) за извършване на услугата.

(v) Компенсиране

Финансовите активи и пасиви се компенсират и съответно нетната стойност се отчита в отчета за финансово състояние, тогава и само тогава когато има законно право да компенсира признатите стойности и възнамерява да извърши уреждане на актива и пасива на нетна основа.

Приходи и разходи се представят нетно само в случаите, които са позволени от счетоводните стандарти, или от печалби и загуби, които възникват от група от сходни транзакции като тези, които са в резултат на търговските операции на банката.

(vi) Капиталово планиране

Основното въздействие върху регулаторния капитал от прилагането на МСФО 9 е породено от новите изисквания за обезценка.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет

4. Значими счетоводни политики (продължение)

(х) Финансови активи и пасиви (продължение)

(vi) Капиталово планиране (продължение)

Съгласно настоящите регулаторни изисквания загубите от обезценка се третира по различен начин, в зависимост от това дали конкретен портфейл попада в обхвата на вътрешнорейтингов подход (IRB) или стандартизиран подход.

Групата прилага стандартизиран подход. При него капиталовото изискване се изчислява въз основа на брутната експозиция, нетно от специфични провизии – т.е. нетна експозиция. МСФО 9 повишава корективите за загуба, свързани с индивидуални активи, следователно нетната експозиция и капиталовото изискване ще се намали. Това намаление на капиталовото изискване, обаче, е превишено от повишените корективи за загуба според МСФО 9 от капиталовите ресурси.

(vii) Оценка по амортизирана стойност

Амортизираната стойност на финансов актив или пасив е сумата, по която финансов актив или пасив се оценява при първоначално признаване, минус погашенията по главница, плюс или минус кумулативната амортизация като се използва ефективен лихвен процент за разликата между първоначално признатата сума и сумата на падеж минус разходите за обезценка.

(viii) Принципи за оценка по справедлива стойност

Справедлива стойност е цената, която би била получена при продажбата на актив или платена при прехвърлянето на пасив в обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценяване на основния пазар или при липсата на такъв, на най-изгодния пазар до който Банката има достъп към тази дата. Справедливата стойност на пасив отразява риска от неизпълнение на задължението.

Когато е възможно, Групата оценява справедливата стойност на един инструмент, използвайки борсовите цени на активния пазар за този инструмент. Пазарът се счита за активен, ако сделките за този актив или пасив се извършват с достатъчна честота и обем, така че се осигуряват непрекъсната ценова информация.

Ако няма борсова цена на активен пазар, се използва техники за оценяване (като дисконтирани парични потоци и сравнение със сходни инструменти), като максимално използва подходящи наблюдаеми входящи данни и свежда до минимум използването на ненаблюдаемите. Избраната техника на оценяване обхваща всички фактори, които пазарните участници биха взели в предвид при ценообразуването на сделката.

Най-доброто доказателство за справедлива стойност на финансов инструмент, при първоначално признаване, обичайно е цената на сделката, т.е. справедливата стойност на прехвърленото или получено възнаграждение. Ако се определи, че справедливата стойност при първоначално признаване се различава от цената на сделката и няма доказателство за справедливата стойност чрез борсова цена на сходен актив или пасив, нито тя се базира на техника на оценяване, която използва данни от наблюдаеми пазари, тогава финансовият инструмент първоначално се оценява по справедлива стойност, коригирана да разсрочи разликата между справедлива стойност при първоначално признаване и цената на сделката. В последствие тази разлика се признава в печалби и загуби разсрочено на подходяща база за живота на инструмента, но не по-късно от момента, когато оценката може изцяло да се подкрепи от наблюдаеми пазарни данни или сделката е приключена.

Справедливата стойност на депозит на виждане е не по-малка от сумата, дължима при поискване, дисконтирана от първоначалната дата, на която депозита може да стане изискуем. Групата признава трансфери между нивата на йерархията на справедливите стойности към края на отчетния период, през който е възникнала промяната.

Финансови активи отчитани по амортизирана стойност

Даден финансов актив се определя като оценяван по амортизирана стойност при спазване на изискванията:

- финансовият актив се държи в рамките на бизнес модела, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци; и
- съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

4. Значими счетоводни политики (продължение)

(х) Финансови активи и пасиви (продължение)

(viii) Принципи за оценка по справедлива стойност (продължение)

Финансови активи отчитани по амортизирана стойност (продължение)

В тази група се включват предоставените от банката кредити, закупени облигации, депозити в банки и други форми на дългово кредитиране, които се държат с цел получаване на договорните парични потоци;

(и) Финансови активи отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход (ФАССДВД)

Финансовите активи се държат в рамките на бизнес модел, чиято цел е както събиране на договорни парични потоци, така и продажби на финансови активи и съгласно договорните условия на финансовите активи на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

В тази група се включват дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход и капиталови инструменти без последващо рекласифициране на промените в отчета за доходи при отписване.

(ч) Финансови активи отчитани по справедлива стойност през печалба и загуба (ФАССПЗ)

Всички останали финансови активи, които не са класифицирани в горните две категории се оценяват по справедлива стойност в печалбата или загубата дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата.

В зависимост от направената класификация на финансовите активи, за целите на последващото им оценяване, разликите, възникващи от промяната в стойността им, се отчитат в печалбата или загубата или в друг всеобхватен доход. Признаване на разлики от последващата оценка се извършва само на активите, които се оценяват по справедлива стойност. В обобщен вид последващото оценяване на финансовите активи е представено в следната таблица:

Категории финансови активи	Последваща оценка	Признаване на разликите от последващото оценяване
Финансови активи, оценявани по амортизирана стойност	Амортизирана стойност	Стойността на актива последователно се довежда до неговата амортизирана стойност
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	Справедлива стойност	В друг всеобхватен доход
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалба и загуба	Справедлива стойност	В печалба и загуба

(ш) Лизинг

Лизинговата дейност на Групата е свързана с отдаване на транспортни средства, индустриално оборудване, недвижими имоти и др.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

4. Значими счетоводни политики (продължение)

(ш) Лизинг (продължение)

(i) Определяне дали дадено споразумение съдържа лизинг

При възникване на споразумение, Групата определя дали то е, или съдържа лизинг.

При възникване или след повторна оценка на споразумение, което съдържа лизинг, Групата разделя плащания и други изисквани възнаграждения по това споразумение, на такива за лизинг, и такива за други елементи, въз основа на относителните им справедливи стойности.

(ii) Лизинг като Лизингодател

Групата представя финансов лизинг като лизингодател като вземане на стойност равна на нетната инвестиция във финансов лизинг, което включва минималните лизингови плащания, дължими по лизинговия договор, заедно с негарантираната остатъчна стойност, дисконтирани с лихвения процент присъщ на лизинга. Лизинговият договор се отчита като финансов, когато с договора лизингодателят прехвърля на лизингополучателя всички съществени рискове и изгоди, свързани със собствеността на актива.

Типичните показатели, които Групата разглежда, за да определи дали всички съществени рискове и изгоди са прехвърлени включват: настоящата стойност на минималните лизингови плащания в съпоставка със справедливата стойност на лизинговия актив в началото на лизинговия договор; срока на лизинговия договор в съпоставка с икономическия живот на отдадения под наем актив; както и дали лизингополучателят ще придобие правото на собственост върху лизингования актив в края на срока на договора за финансов лизинг. Всички останали лизингови договори, които не прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху актива, се класифицират като оперативен лизинг.

Минимални лизингови плащания

Минималните лизингови плащания са тези плащания, които лизингополучателят ще направи, или може да бъде задължен да направи през срока на лизинговия договор. От гледна точка на Групата, минималните лизингови плащания включват и остатъчната стойност на актива, гарантирана от трета, несвързана с Групата страна, когато съществува такова споразумение.

Начало на лизинговия договор и начало на срока на лизинговия договор

Прави се разграничение между начало на лизинговия договор и начало на срока на лизинговия договор. Начало на лизинговия договор е по-ранната от двете дати - на лизинговото споразумение или на ангажирането на страните с основните условия на лизинговия договор. Към тази дата:

- лизинговият договор е класифициран като финансов, или оперативен лизинг; и
- в случай на финансов лизинг сумите, които трябва да бъдат признати в началото на срока на лизинговия договор, са определени.

Начало на срока на лизинговия договор е датата, от която лизингополучателят може да упражни правото си на ползване на наетия актив. Това е и датата на първоначалното признаване на лизинга от Групата.

Първоначална и последваща оценка

Групата признава вземане по финансов лизинг, в момента, в който договорът за лизинг започва, на стойност равна на нетната инвестиция в лизинга. Първоначалните преки разходи са включени в изчислението на вземането по финансов лизинг. През срока на лизинговия договор Групата начислява финансов доход (приход от лихви по финансов лизинг) върху нетната инвестиция. Нетната инвестиция в договори за финансов лизинг се представя нетно, след обезценка, съгласно политиката за обезценка на финансови активи по амортизирана стойност. Определянето на обезценката по финансов лизинг е посочено в бележка 4 (х).

(ш) Материални запаси

Материалните запаси представляват активи, придобити по договори за лизинг и за заем, които още не са предадени за ползване на клиента или активи, върнати от нередовни платци (иззети активи). Те се отчитат по по-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализуема стойност.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

4. Значими счетоводни политики (продължение)

(ш) Материални запаси (продължение)

Групата отчита иззети активи като материални запаси, защото рисковете и ползите във връзка с актива се прехвърлят на Групата. Обезценката на материалните запаси се извършва на база на групиране на активите при наличие на сходен признак.

Нетната реализируема стойност на материалните запаси, представляващи иззети активи от нередовни платци, се определя чрез експертна оценка. Дружеството отчита печалби и загуби от продажби на стоки в други приходи. Оценката отчита колебанията в цените и себестойността на актива, които са в пряка връзка със събитията, настъпили до края на периода.

Сумата на всяка обезценка на материалните запаси до нетната реализируема стойност се признава като разходи за периода на обезценката. Когато условията довели до снижаване на стойността на материалните запаси под тяхната себестойност вече не са налице или когато има ясно доказателство за увеличение на нетната реализируема стойност заради промяна в икономическите обстоятелства, сумата на обезценката се възстановява (т.е. възстановяването е ограничено до сумата на първоначалната обезценка), така че новата балансова стойност е по-ниската от себестойността и преразгледаната нетна реализируема стойност.

Възстановяването на предишното намаление на отчетната стойност се отчита в увеличение на стойността на материалните запаси и като други приходи. Материалните запаси, представляващи активи, закупени във връзка с договори за лизинг и които още не са предадени за ползване на клиента, не се обезценяват, тъй като са предмет на вече сключен договор за лизинг и датата на фактическото предоставяне на актива не съвпада с края на отчетния период.

(ъ) Инвестиционни имоти и имоти за собствена употреба

Инвестиционни имоти

Инвестиционни имоти са имоти (земя или сграда или част от сграда, или и двете), държан основно за получаване на приходи от наем или за увеличаване на стойността на капиталовата инвестиция, или и двете. Инвестиционният имот се оценява първоначално по цена на придобиване. Разходите, свързани с придобиването, са включени в първоначалната оценка. След първоначалното признаване, инвестиционните имоти се оценяват по тяхната справедлива стойност, определена от независим лицензиран оценител. Всички печалби и загуби в резултат на промените в справедливата стойност се признават в отчета за печалбата или загубата.

Приходът от наеми от инвестиционни имоти се признава в отчета за печалбата или загубата. Когато дълготраен материален актив преминава в инвестиционен имот вследствие на промяна в неговото използване, разликите, възникващи към датата на трансфера между преносната стойност на актива и справедливата му стойност се признават директно в капитала. При продажба на актива печалбата се прехвърля в неразмпределена печалба. Загубите се признават в печалби или загуби при възникването им.

Инвестиционните имоти се отписват от отчета за финансовото състояние когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат.

Подход при оценката

Справедливата стойност на инвестиционните имоти се оценява като се използва поне един подход за оценка - пазарен и приходен подход. В случай, че липсва достатъчно надеждна и достъпна пазарна информация се допуска прилагането на разходен подход, чрез метода на амортизираната възстановителна стойност. Към датата на определяне на справедливата стойност на инвестиционните имоти в текущия отчет, горепосочения трети разходен подход, чрез метода на амортизираните разходи за подмяна, не е приложен.

Съгласно вътрешна процедура за извършване на оценка на предварителни доклади за оценка на инвестиционните имоти на Групата, изготвяни и представяни от независим оценител се поставя условие за минимум 3 броя пазарни аналози при използваните пазарно базирани методи за оценка, както и фактологичен и методологичен преглед на предварителния оценителски доклад. Пазарният подход, чрез сравнителния метод, извежда индикативна стойност, като сравнява актива-предмет на оценката с идентични или сходни активи, за които е налична ценова информация. Поради ограничената налична информация, до известна степен отразяваща ограничената активност на пазара, се използват публично достъпни пазарни цени за сравними имоти като заместител на цените на сделките, когато същите не са на разположение.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

4. Значими счетоводни политики (продължение)

(ъ) Инвестиционни имоти и имоти за собствена употреба (продължение)

Подход при оценката (продължение)

Приходният подход, чрез метода на капитализиране на бъдещите доходи, извежда индикативна стойност, като привежда бъдещите парични потоци към единна текуща капиталова стойност. Този подход е считан за приложим при оценката на инвестиционни имоти. При метода на капитализиран доход, при който имотите се оценяват чрез прилагане на капитализационен множител към потока от приход от наеми използвайки публично достъпна информация за наемната цена на сходни имоти. При този подход стойността на незастроена земя остава непроменена спрямо стойността, получена при сравнителния метод.

След извеждане на посочените по-горе индикативни стойности, като резултат от приложените методи за достигане на справедлива стойност се прилага претегляне на стойностите, съгласно конкретни и достоверни критерии, както и съгласно обоснованото експертното мнение на оценителя.

Изборът и приложението на всеки от горепосочените методи или комбинация от методи при определянето на справедливата стойност е в пряка зависимост от вида на имота, състоянието на пазара и наличието на достатъчно надеждна и общодостъпна ценова информация.

Земя и сгради за собствена употреба

Земи и сгради за собствена употреба са представени в отчета за финансовото състояние по съответно преоценена стойност, намалена с начислената амортизация и последващи натрупани загуби от обезценка. Към 31 декември 2020 г. справедливата стойност на земята и сградите е определена от независим лицензиран оценител.

Когато в резултат на преоценка е увеличена стойността на земя и сгради за собствена употреба, увеличението се отнася в собствения капитал на реда "Преоценен резерв".

Увеличението в резултат на преоценка се признава на приход, доколкото съответства на намаление от преоценка на същия актив, което преди това е признато за разход. Намалението от преоценка се отчислява от преоценъчния резерв, доколкото намалението не надвишава сумата в преоценъчния резерв за същия актив. Сумата на прехвърления преоценен резерв е разликата между амортизация, базирана на преоценената балансова стойност на актива и амортизация, базирана на оригиналната себестойност на актива. Прехвърления от преоценен резерв към неразпределена печалба не се извършват чрез печалба или загуба.

Амортизацията се изчислява на основа на линейния метод на амортизация за прогнозната полезен живот на активите, който за сградите е 25 години.

Активи, създадени и изградени от Групата с цел бъдещото им използване като инвестиционни имоти, се класифицират като имоти за собствена употреба и се представят по себестойност до завършването им, след което те се рекласифицират като инвестиционни имоти.

Ако инвестиционен имот бъде рекласифициран като имот за собствена употреба, справедливата му стойност в деня на трансфера представлява неговата цена на придобиване като счетоводна основа за последващо отчитане. Когато Групата възнамерява да подобри съществуващ инвестиционен имот с цел бъдеща употреба като такъв, то той не се рекласифицира като имот за собствена употреба, а продължава да се отчита като инвестиционен по справедлива стойност.

(ь) Обезценка на нефинансови активи

Към всяка отчетна дата, Групата извършва преглед на балансовата стойност на нефинансовите активи с цел да определи дали съществува индикация за обезценка. Ако такава индикация съществува, се оценява възстановимата стойност на актива. Репутацията се тества веднъж годишно за обезценка.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

4. Значими счетоводни политики (продължение)

(б) Обезценка на нефинансови активи (продължение)

За теста за обезценка, активи, които не могат да бъдат проверени на индивидуална база, се групират заедно в най-малката група от активи, които генерират входящи парични потоци от продължителна употреба, която е независима от входящите парични потоци на други активи, или единица, генерираща парични потоци. Репутация, произтичаща от бизнес комбинация, се разпределя към единици, генериращи парични потоци или групи от единици, генериращи парични потоци, за които се очаква да извлекат ползи в резултат на комбинацията.

„Възстановимата стойност“ на актив или единица, генерираща парични потоци, е по-голямата от стойността в употреба и справедливата ѝ стойност минус разходите по продажбата. „Стойността в употреба“ се базира на прогнозните бъдещи парични потоци, дисконтирани до настоящата им стойност чрез използване на скотов фактор преди данъчно облагане, който отразява текущите пазарни оценки на стойността на парите във времето и рисковете, специфични за актива или единицата, генерираща парични потоци. Загуба от обезценка се признава, ако балансовата стойност на актив или на единица, генерираща парични потоци, надвишава възстановимата стойност. Загубите от обезценка се признават в печалбата или загубата. Първо те са разпределени с цел намаляване на балансовата стойност на която и да е търговска репутация, отдавана на единицата, генерираща парични потоци, и след това за намаление на балансовите стойности на другите активи в единицата, генерираща парични потоци. Загуба от обезценка по отношение на търговска репутация не може да се коригира обратно. За други активи, загуба от обезценка се възстановява до първоначалната им стойност, преди обезценка.

(ю) Капитал и резерви

Основен капитал

Основният капитал, представен в консолидирания финансов отчет е основния капитал на Дружеството-майка - „Алианс България Холдинг“ АД. Основният капитал на дъщерните предприятия се елиминира при консолидацията. Привилегированите акции не подлежат на обратно изкупуване и дивидентите са платими по решение на изпълнителните директори и следователно, се класифицират като собствен капитал. Дивидентите се признават като задължение в периода, в който се декларира.

(я) Провизии

Провизията се признава в отчета за финансовото състояние, когато е налице правно или конструктивно задължение, в резултат на минали събития и е вероятно, че за погасяването му ще е необходим изходящ паричен поток, който може да бъде надеждно оценен. Провизиите се определят чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци с дискотов процент преди данъчно облагане, който отразява текущата пазарна оценка за стойността на парите във времето и където е уместно, специфичните рискове за съответния пасив.

(аа) Данъчно облагане

Разходите за данък върху доходите представляват текущи и отсрочени данъци. Данъкът върху печалбата се признава в печалбата или загубата, с изключение на този, отнасящ се до бизнес комбинации, или статии, които са признати директно в собствения капитал, или в друг всеобхватен доход.

(i) Текущ данък

Текущият данък е очакваното данъчно задължение или вземане върху облагаемата печалба за годината, прилагайки данъчните ставки, валидни за текущата отчетна година и всички корекции за дължими данъци за предходни години. Текущият данък включва също евентуални данъчни ефекти от дивиденти. Номиналната данъчна ставка в България за 2021 г. е 10 % (2020 г. 10%).

(ii) Отсрочени данъци

Отсрочените данъци се изчисляват върху временните разлики между балансовите стойности на активите и пасивите за целите на финансовото отчитане, и сумите използвани за данъчни цели. Отсрочен данък не се признава за:

временни разлики от първоначално признаване на активи и пасиви при сделка, която не е бизнес комбинация и която не засяга печалби и загуби, нито за счетоводни, нито за данъчни цели;

- временни разлики, свързани с инвестиции в дъщерни предприятия и съвместно контролирани предприятия, доколкото е вероятно, че те няма да имат обратно проявление в обозримото бъдеще; и
- облагаеми временни разлики, възникващи от първоначално признаване на репутация.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

4. Значими счетоводни политики (продължение)

(аа) Данъчно облагане (продължение)

(ii) Отсрочени данъци (продължение)

Отсрочен данък се оценява по данъчните ставки, които се очаква да се прилагат за временните разлики когато те се проявяват обратно, на базата на закони, които са в сила, или са въведени по същество към отчетната дата. Отсрочените данъчни активи и пасиви се компенсират само ако има правно основание за приспадане на текущи данъчни активи и пасиви, и те се отнасят до данъци върху доходите, наложени от едни и същи данъчни власти.

Актив по отсрочени данъци се начислява за неизползваните данъчни загуби, данъчни кредити и приспадащи се временни разлики, доколкото е вероятно бъдеща облагаема печалба да бъде налична, срещу която те да могат да бъдат използвани. Отсрочените данъчни активи се преглеждат към всяка отчетна дата и се намаляват доколкото не е вероятно повече бъдеща изгода да бъде реализирана.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени като други компоненти на всеобхватния доход, също се отчитат директно към съответния компонент на всеобхватния доход или балансовата капиталова позиция.

При определянето на сумите на текущия и отсрочения данък Групата взема предвид ефекта от несигурни данъчни позиции и дали допълнителни данъци или лихви може да са дължими. Тази оценка се основава на приблизителни оценки и допускания и може да включва преценки за бъдещи събития. Може да се появи нова информация, според която Групата да промени своите преценки за адекватността на съществуващите данъчни задължения; такива промени в данъчните задължения биха засегнали разхода за данъци в периода, когато такова определяне бъде направено.

(аб) Пенсионни резерви

Резерв за гарантиране изплащането на пожизнени пенсии:

Към 31.08.2021 г. Групата създава Резерв за гарантиране изплащането на пожизнени пенсии съгласно чл. 192, ал. 2 от КСО. Размерът на резерва е не по-малко от 1 на сто и не повече от 2 на сто от настоящата стойност на задълженията към пенсионерите и техните наследници от фондовете за извършване на плащания към 31 декември на отчетната година. Средствата от резерва може да се използват само за покриване на недостиг във фонда за изплащане на пожизнени пенсии. Натрупаните резерви се инвестират в съответствие с чл. 176, ал. 2 - 4, чл. 177, ал. 1 и чл. 178а от КСО.

Пенсионни резерви:

През 2011 г. е създаден пенсионен резерв за ДПФ „Алианц България“ съгласно чл. 213, ал. 2 от Кодекса за социално осигуряване.

Резерв за гарантиране на brutните вноски:

Към 31.08.2021 г. Групата създава Резерв за гарантиране на сумата на brutния размер на преведените вноски в универсален пенсионен фонд съгласно чл. 193а от КСО. Резервът е в размер 0.50% от стойността на нетните активи на УПФ и се преизчислява към края на всеки месец. Средствата от резерва може да се използват за допълване на индивидуалните партии на осигурените лица, когато натрупаните средства по индивидуалната партида на осигурено лице в универсален пенсионен фонд са по-малко от сумата на brutния размер на постъпилите осигурителни вноски, както и за покриване на недостиг във фонда за разсрочени плащания.

Средствата на резерва се инвестират при спазване разпоредбите на чл. 175, 175а, чл. 176, ал. 1, 3 и 4, чл. 177 - 178, чл. 179 - 180а и чл. 180в от КСО.

Резерв за гарантиране на минималната доходност:

Групата заделва резерви за гарантиране на минимална доходност свързана с дейността на фондовете по допълнително задължително пенсионно осигуряване съгласно изискванията на Кодекса за социално осигуряване. Резервът за гарантиране на минималната доходност представляват 0.5 % от активите на тези фондове. Натрупаните резерви следва се инвестират при спазване разпоредбите на Кодекса за социално осигуряване.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет

4. Значими счетоводни политики (продължение)

(ав) Доходи на персонала

Планове с дефинирани вноски

Задълженията за вноски в планове с дефинирани вноски включват превеждането на вноските в съответните държавни институции и в задължителни пенсионни фондове, управлявани от частни управляващи дружества, съгласно правните изисквания и/или индивидуален избор. Задълженията за превеждане на вноски по планове с дефинирани вноски се признават като текущи разходи, когато свързаните трудови услуги се предоставят.

Планове с дефинирани доходи

Задължението на Групата, по отношение на планове с дефинирани доходи, е ограничено до законовото изискване по Кодекса на труда да заплати на служителите сума, равна на две или шест месечни заплати при пенсиониране, в зависимост от трудовия стаж. Сумата на бъдещите доходи, които служителите са придобили в текущия и предходни периоди, се прогнозира и тази сума се дисконтира с подходящ дисконтов процент, базиран на доходността към датата на отчитане на държавни облигации със съответен кредитен рейтинг, които имат падеж приблизителен до срока на задълженията на Групата, и които са деноминирани във валутата, в която се очаква да бъдат изплатени обезщетенията.

Изчислението на задълженията за дефинирани доходи се извършва всяка година от квалифициран актюер чрез използването на метода на прогнозните кредитни единици. Групата определя нетния лихвен процент върху нетното задължение по план с дефинирани доходи, като прилага дисконтовия процент, използван в началото на периода за дисконтиране на задължението до нетно задължение по планове с дефинирани доходи.

Преоценките на нетното задължение по планове с дефинирани доходи представляват актюерска печалба или загуба, която се признава в компонент на друг всеобхватен доход. Нетни разходи за лихви и други разходи, свързани с планове за дефинирани доходи, се признават в текущата печалба или загуба.

Доходи при прекратяване

Групата признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база публично анонсиран план, вкл. за реструктуриране, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в отчета за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

Краткосрочни доходи на наети лица

Задълженията по краткосрочните доходи на наети лица се отчитат като текущ разход, когато свързаните с тях трудови услуги се предоставят. Пасив се признава за сумата, която се очаква да бъде изплатена, ако Групата има правно или конструктивно задължение да заплати тази сума като резултат от предоставени от служител услуги и задължението може да се оцени надеждно. Групата признава като задължение недисконтираната сума на оценените разходи по платен годишен отпуск, очаквани да бъдат заплатени на служителите в замяна на труда им за отчетния период.

Краткосрочни компенсируеми отсъствия

Краткосрочните компенсируеми отсъствия се отчитат на недисконтирана база и се отнасят като разход в периода, когато положен труд е предоставен от служителите.

Задължение за компенсируеми отсъствия се признава в размера на сумата, която се очаква да бъде заплатена под формата на пари или план за разпределение на печалбата, ако Групата има настоящо правно или конструктивно задължение да заплати сумата като резултат от положен труд от служителите в изминал период и когато размера на задължението може да бъде надеждно определен.

Плащане на базата на акции

Групата участва в групов план за насърчаване на служителите на Allianz SE и дъщерните му предприятия, съгласно който определени членове на ръководството на Групата имат право да получат акции на Allianz SE, крайното контролиращо дружество – майка. Сделките с плащания на базата на акции се уреждат в брой. Сумата на плащането се определя на базата

на увеличението на цената на акция на Групата между датата на отпускане и датата на изпълняване на условията. Групата начислява справедливата стойност като разход за персонала през периода на изпълняване на условията. Справедливата стойност на задължението към служителите по отношение на правата върху поскупването на акции, които се уреждат в брой,

4. Значими счетоводни политики (продължение)

(ав) Доходи на персонала (продължение)

се признава като разход със съответното увеличение на пасивите, през периода, в който служителите безусловно са придобили право на плащане. Задължението се преоценява към всяка отчетна дата и към датата на плащане. Всякакви промени в справедливата стойност на задължението се признават като разходи за персонал в печалби и загуби. Във връзка с тези задължения Групата притежава опции, отчитани по справедлива стойност, която се определя в съответствие с политиката на Allianz SE.

5. Нови стандарти и разяснения

Дружеството е приложило следните стандарти и изменения за първи път за годишния си отчетен период, започващ на 1 януари 2021 г.:

Изменения в концептуалната рамка за финансово отчитане (издадени на 29 март 2018 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г.)

Определение за същественост - Изменения на МСС 1 и МСС 8 (издадени на 31 октомври 2018 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г.)

Определение за бизнес – Изменения на МСФО 3 (издадени на 22 октомври 2018 г. и в сила за придобивания от началото на годишния отчетен период, който започва на или след 1 януари 2020 г.)

Изменение на МСФО 16 „Лизинги“ – Намаляване на наеми във връзка с COVID-19 (издаден на 28 май 2020 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 юни 2020 г.)

Всички промени в приетите стандарти, изброени по-горе, нямат ефект върху сумите, признати в предходни периоди, нито се очаква те да имат значително въздействие върху текущия или бъдещите периоди.

(а) Нови стандарти и разяснения, които все още не са приети от Дружеството.

Публикувани са определени нови счетоводни стандарти и разяснения, които не са задължителни за прилагане през отчетния период към 31 декември 2020 г. и не са били предварително приети от Дружеството. По-долу е изложена оценката на Дружеството за въздействието на тези нови стандарти и разяснения.

Изменение на МСФО 4 „Застрахователни договори“ – отлагане на МСФО 9 (издаден на 25 юни 2020 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021 г.) Реформа на референтните лихвени проценти – Изменения на МСФО 9, МСС 39 и МСФО 7 (издадени на 26 септември 2019 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г.)

Изменения на МСФО 9, МСС 39, МСФО 7, МСФО 4 и МСФО 16 – Реформа на референтните лихвени проценти – Фаза 2 (издадени на 27 август 2020 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021 г.)

Няма други стандарти, които все още не са приети, и които се очаква да имат значително въздействие върху Дружеството през настоящия или бъдещ отчетен период, както и върху трансакциите в обозримо бъдеще.

(б) Нови стандарти, разяснения и изменения, които все още не са приети от ЕС

МСФО 17 „Застрахователни договори“ (издаден на 18 май 2017 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.), включително Изменение на МСФО 17 (издаден на 25 юни 2020 г.). МСФО 17 ще има съществен ефект върху представянето на информацията във финансовите отчети на Дружеството. Дружеството е започнало подготовката на данни, системи и процеси, за да осъществи плавно и своевременно адаптиране към новия стандарт.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет

5. Нови стандарти и разяснения (продължение)

(а) Нови стандарти и разяснения, които все още не са приети от Дружеството (продължение)

Изменение на МСС 1 „Представяне на финансови отчети“: класификация на текущи и нетекущи пасиви и класификация на текущи и нетекущи пасиви - отсрочване на датата на влизане в сила (издадени съответно на 23 януари 2020 г. и 15 юли 2020 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.)

Изменения на МСФО 3 „Бизнес комбинации“; МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения“; МСС 37 „Провизии, условни пасиви и условни активи“; Годишни подобрения на МСФО – Цикъл 2018 г.-2020 г. (издадени на 14 май 2020 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022 г.)

6. Управление на застрахователния риск

(а) Управление на риска – преглед

Локалният комитет по управление на инвестициите и Финансовият комитет като помощни управленски органи към Съвета на директорите (СД) на Алианц България Холдинг АД носи отговорност за изготвянето и прилагането на общите положения за управление на риска на Групата.

Политиките на Групата за управление на риска са разработени и внедрени с цел идентифициране и анализиране на рисковете, пред които е изправена Групата, за определяне на адекватни лимити и контроли за риск, и за мониторинг на рисковете при съблюдаване на лимитите. Политиките за управление на риска и системите за управление са предмет на редовен преглед с цел отразяване на промените в пазарните условия, и предлаганите продукти и услуги. Групата, чрез стандартите си за обучение и управление, се стреми да развие дисциплинирана и конструктивна среда на контрол, в която всички служители разбират ролите и задълженията си.

(б) Цели и политики за управление на застрахователни риск

Общо застраховане и Животозастраховане

Основната застрахователна дейност, извършвана от дъщерните предприятия, е свързана с риска от загуба от лица или организации, които са преки субекти на риска.

Такива рискове могат да бъдат свързани със задължение, живот, здраве или злополуки със здравето, финансови или други рискове, произтичащи от дадено застрахователно събитие. Групата е изложена на несигурност, свързана с времето и размера на претенциите по договора. Групата също така е изложена на пазарен риск чрез застрахователните и инвестиционните си дейности.

Групата управлява застрахователния си риск чрез застрахователни лимити, процедури за одобряване на трансакции, които включват нови продукти или които надвишават определените лимити, методи за ценообразуване, централизирано управление на презастраховането и мониторинг на възникващите въпроси.

Групата използва няколко метода за оценка и контрол на застрахователните рискове, както за индивидуалните видове застрахователни рискове, така и за общите рискове. Тези методи включват модели за измерване на вътрешния риск, анализи на чувствителността, сценарийни анализи и стрес тестове.

Теорията на вероятностите се прилага при ценообразуването и провизирането на портфейла от застрахователни полици. Основният риск се състои в това, че честотата и размера на претенциите и исковите могат да бъдат по-големи от очакваните. Застрахователните събития, по естеството си, са редки, и реалния брой и размер на събитията през която и да е година, могат да бъдат преценени чрез използване на установени статистически техники.

От 01.01.2016 г. застрахователните Дружества от Групата прилагат изискванията на Директивата Платежоспособност II, която въвежда рисков-базиран подход за управление на рисковете, на които е изложена Групата, включително и застрахователния риск. Въведена е рамка за вътрешен контрол за управление на застрахователния риск посредством три линии на защита. Първа линия на защита е функцията осъществяваща подписваческа дейност, разработване на продуктите и ценообразуването им. Като втора линия на защита е създадена независима функция за управление на риска с директна линия на докладване към Управителния Съвет на застрахователните дружества от Групата, която задава рисковата рамка, лимити, рисковия апетит на застрахователните Дружества на Групата и осъществява надзор върху рисковете, на които са изложени Дружествата, както и предлага мерки за тяхното смекчаване. Трета линия на защита е Вътрешния Одит, който извършва мониторинг на първа и втора линия на защита. В Групата има създаден Комитет по управление на риска като помощен управленски орган към Управителните съвети (УС) на застрахователните дъщерни дружества, който носи отговорност за

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет

5. Управление на застрахователния риск (продължение)

(б) Цели и политики за управление на застрахователни риск (продължение)

Общо застраховане и Животозастраховане (продължение)

изготвянето и прилагането на общите положения за управление на риска на Групата. Комитетът за Управление на Риска приема набор от Политики, Процедури и Правила за ефективното управление на рисковете – например Политика за Управление на Риска, Рискова Стратегия на Групата, Политика за Собствена Оценка на Рисковете и Платежоспособността,

Политика за Управление на Капитала

Политиките и процедурите за управление на риска на Групата включват анализ на рисковете, определяне на подходящи лимити за управление на финансовите и застрахователни рискове, както и описание на контролни процедури, които намаляват влиянието на рисковете върху дейността на Групата. Политиките и системите за управление на риска се преглеждат периодично, за да се отразят промените в регулаторните и пазарни условия. Групата има за цел да развие подходяща контролна среда посредством подходящи обучения, прилагане на професионални стандарти на управление на риска и адекватни контролни процедури.

Разработена е система от подписвачески, инвестиционни и свързани с уреждане на претенции лимити с оглед ефективно управление и избягване на големи рискове, както и концентрацията на такива. Наблюдението и прогнозирането на евентуалните изменения в рисковата рамка се извършват на текуща база като периодично се изготвят съответните мониторингови отчети, стрес тестове и сценарийни анализи. В процеса по измерване и оценка на рисковете се прилагат количествени модели, базирани върху модела - Рисков капитал изчислен по стандартната формула на ЕИОРА, както и качествени модели за оценка на нематериалните и репутационни рискове.

(в) Стратегия по сключване на полици

Подписваческата стратегия на Групата има за цел постигането на разнообразие от застрахователни продукти, за да се осигури балансиран портфейл и се основава на голям портфейл от сходни рискове няколко години подред и като такъв, се очаква това да намали променливостта на резултата.

Подписваческата дейност се наблюдава редовно и се отчита ежедневно за бизнес линии Каско и Гражданска отговорност на автомобилистите, а другите бизнес линии се проверяват и одитират редовно от Отдел Вътрешен одит на Групата, като резултатите от тези проверки и одити се отчита на Комисията по санкции на Алианц България Холдинг. Окончателни доклади относно текущите бизнес резултати се изготвят за Ръководството на Групата на месечна база.

Подписваческата стратегия е представена в годишния бизнес-план отделно по линии бизнес, в които Групата сключва застраховки. Тази стратегия се прилага от отделните лица подписвачи посредством подробни инструкции за подписваческата дейност, които включват лимити които всеки подписвач трябва да спазва според размера на бизнеса, класа бизнес, територията и отрасъла, за да постигне приемливо ниво на риска в рамките на портфейла. Ръководството е създавало подписвачески лимити за всяка линия бизнес.

Застрахователните договори могат да бъдат краткосрочни, абонаментни и годишни. Подписвачите имат правото да откажат подновяване или да променят условията на договора при подновяването му.

(г) Презастрахователна стратегия

Групата презастрахова част от рисковете, които записва, за да контролира експозициите си към загуби и да защитава капиталовите си ресурси. Групата използва комбинация от пропорционални и непропорционални презастрахователни договори, за да намали нетната си експозиция. Групата изготвя тримесечни доклади относно развитието на презастрахователната програма и текущото и съответствие на рисковете поети от Групата.

В своята презастрахователна политика Групата стриктно спазва принципите и правилата определени от Алианц SE за осигуряване на качествена презастрахователна програма и надеждно пласиране на презастрахователните договори. Тези правила и принципи са задължителни за всички дъщерни предприятия на Алианц SE и се прилагат по отношение на всички видове презастрахователни договори.

Пасивното презастраховане съдържа кредитен риск и активите по презастраховане се отчитат като се изваждат разходите за обезценки в резултата на случаи на неплатежоспособност и несъбираеми суми. Изборът на презастрахователи се концентрира върху презастрахователи с висок кредитен рейтинг (не по-нисък от A) и/или тяхното присъствие в Mandatory Security List (MSL). Този списък представлява таблица с изброени презастрахователни компании

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет

6. Управление на застрахователния риск (продължение)

(г) Презастрахователна стратегия (продължение)

Презастрахователните компании са над 350, като броят им варира. Актуализация се прави на тримесечие от Security Vetting Team, звено от Allianz Re, които са базирани в Дъблин, Ирландия. Таблицата съдържа следната информация за всяка презастрахователна компания:

- SVT code (всяка компания в списъка има точно определен код);
- Име на компанията;
- Държава, в която е регистрирана компанията;
- Рейтингова агенция;
- Рейтинг (най-ниският допустим рейтинг е А);
- Дата на определяне на рейтинга;
- За какъв „tail“ (“Short tail and Long tail” или “Short tail only”) бизнес има разрешение да се ползва капацитета на съответния презастраховател.

Презастрахователната политика на Групата следва следните основни принципи и правила:

Анализ на експозицията

- за всяка отделна линия бизнес се осъществява анализ на портфейла, включително – брой полици, застрахователни суми, лимити на отговорност, вероятна максимална щета (където е приложимо);
- анализ на развитието на премийния приход и изплатените обезщетения за максимално възможен период назад във времето;
- количествена оценка на експозицията включваща:
 - определяне на възможното акумулиране на риска, включително и по отношение на природни бедствия чрез използване на програмни продукти и модели на Алианц SE;
 - оценка на кредитния риск - съществуващи вземания от презастрахователи;
 - анализ на възможни сценарии за щети, нанесени от едно събитие, на различни линии бизнес;
 - оценка на честотата на щетите за всяка линия бизнес;
- стриктно спазване на всички законови изисквания и специално изискванията по отношение на границата на платежеспособност;
- оценка на възможни акумулации, свързани с някои съвременни тенденции на развитие на застрахователните пазари – рискове, свързани с тероризъм, електро-магнитни полета, генно модифицирани организми, интернет и т.н.

Определяне на ниво на самозадържане

За всяка отделна линия бизнес се определя оптимално самозадържане за отделен обект, за събитие и в агрегат. Основните фактори, които се вземат в предвид са:

- размера на собствения капитал ;
- граница на платежеспособност ;
- обем, вид и разпределение на обектите в конкретния портфейл за конкретната линия бизнес ;
- конкретното състояние на международните презастрахователни пазари и възможности за постигане на допълнителна икономическа ефективност.

Необходим капацитет по презастрахователните договори

Необходимият капацитет (лимит) по всеки един презастрахователен договор съответства на:

- съществуващите експозиции;
- структурата на портфейлите по отделните видове линии на бизнес и планираните подписвачески лимити за всеки отделен обект, за събитие и в агрегат;
- общите условия, определения и изключения по предлаганите застрахователни продукти;
- резултатите от прилаганите модели за определяне на акумулацията по рискове, свързани с природни бедствия;
- честотата на щетите по отношение възможния брой на възстановяване на покритието по непропорционалните презастрахователни договори;
- конкретните условия на международните презастрахователни пазари и възможностите за постигане на допълнителна икономическа ефективност.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

6. Управление на застрахователния риск (продължение)

(г) Презастрахователна стратегия (продължение)

Сигурност на презастрахователите

В съответствие с принципите и правилата, определени от Алианц SE, пласирането на презастрахователните договори се осъществява при стриктно спазване на изискванията за минимален рейтинг на презастрахователите както следва:

- минимален рейтинг A+ по и Standard & Poors за дългосрочен бизнес;
- минимален рейтинг A по Standard & Poors за краткосрочен бизнес.

Администриране на презастрахователни договори

При сключване и администриране на презастрахователни договори трябва да бъдат спазвани следните задължителни изисквания:

- Спазване на всички законови заповеди, както и на правилата и принципите на Allianz SE, Германия;
- Преглед на минимално необходимите клаузи за всеки от презастрахователните договори;
- Стриктно и навременно спазване на всички договорни процедури и задължения към презастрахователните страни;
- Точна и прецизна документация на целия процес;
- Осигуряване на необходимата координация между различните отдели на Групата с цел да се осигури гладко изпълнение на презастрахователните договори.

Групата използва различни методи за оценка и контрол на застрахователните рискове както по отношение на индивидуалните видове застраховани рискове, така и по отношение на общите рискове.

(д) Условия на застрахователните договори

Условията на застрахователните договори, които имат материален ефект върху сумата, времето и несигурността на бъдещи парични потоци, произтичащи от застрахователните договори, са изложени по-долу.

Характеристика на продуктите

(i) Общо застрахователни договори

Групата работи по утвърдения списък на Комисията за финансов надзор с разрешени застраховки, които са групирани в 18 групи. Застрахователните договори се разделят основно на две големи групи: Общо застраховане и Автомобилно застраховане.

В Групата на Общо застраховане са включени застраховките Имущество, Отговорности и международен автомобилен транспорт (МАТ). Автомобилното застраховане включва застраховките Каско, Гражданска отговорност и Автоасистанс.

Автомобилно застраховане

Групата сключва следните застраховки в България и в чужбина: Каско, Гражданска отговорност, Злополука на местата в МПС.

Покритите рискове обхващат възможно най-пълно нуждите от застрахователно покритие на собственици, потребители, и притежатели на моторни средства. Тези застрахователни полици са приложими за цяла Европа.

Принадлежността на Групата към „Allianz SE” осигурява на застрахованите лица компетентна и своевременна помощ и при настъпване на застрахователно събитие в чужбина.

Условията и изискванията по застраховките, сроковете за регистрация и ликвидация на претенциите са изцяло съобразени със законовите изисквания.

Застрахователните условия, изисквания и времеви срокове за регистриране на претенция и уреждането ѝ са в съответствие със законовите изисквания.

Създадена е гъвкава тарифна политика, която отчита комбинирано фактори като техническите параметри на застрахованите МПС – от една страна и данните за техните собственици и водачи – от друга.

На разположение на клиентите е денонощен Асистиънс център. Постоянно се разработват и внедряват услуги и приложения, целящи облекчаване процедурите по уведомяване на застрахователя за настъпило застрахователно събитие и последващите взаимоотношения между клиентите и Групата.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

6. Управление на застрахователния риск (продължение)

(д) Условия на застрахователните договори (продължение)

Характеристика на продуктите (продължение)

(i) Общо застрахователни договори (продължение)

Извършва се стриктна селекция на риска чрез функциониращата централизирана онлайн система за издаване и съхраняване на информацията за сключените застрахователни договори.

Застраховки Имущество

Групата сключва застраховки на имущество срещу пожар, природни бедствия, кражба чрез взлом и други обичайни рискове. Условията са разработени с отчитане на нуждите на потребителите от съответните сегменти, вкл. физически лица, малки и средни предприятия, и крупни индустриални обекти.

При застраховки на крупни обекти, които не са познати досега, се извършва предварителна оценка на риска. Условията на застраховките, вкл. срокове за обявяване на щети и плащане на обезщетения, и др., са в съответствие с нормативната уредба. Системата за тарифиране отчита/дава възможност за предоставяне на отстъпки при благоприятни рискови фактори и липса на щети за преходен период.

Групата предлага и голям брой продукти по застраховки на обща гражданска отговорност и професионални отговорности (вкл. на нотариуси, адвокати, медицински професии и др.), голяма част от които задължителни по силата на нормативен акт.

Подписваческата дейност е обезпечена от надеждно договорно презастраховане с достатъчен капацитет, както и от факултативно презастраховане, ако се окаже необходимо в конкретен случай.

Злополуки и Помощ при пътуване

Различните видове застраховане на злополуки осигуряват покритие за рискове като смърт, временна и постоянна нетрудоспособност в резултат на злополука. Оценката на риска, приложима към конкретни видове застраховки, се извършва текущо, периодически, както и на ad hoc база.

Текущата оценка на риска се извършва на база на задължението на посредниците да координират всяка продажба на застрахователна полица с методолозите в ЦУ, от една страна, и от друга страна чрез извършване на месечен анализ на техническите резултати.

Периодичната оценка на риска съдържа анализ на застрахователната информация относно тенденции по отношение на конкретни видове застраховане – доходи от премии, уредени и неуредени претенции, административни разходи, др. за сравнително дълъг период от 3 до 5 години.

Оценка на риска на ad hoc база се извършва при необходимост в случай на резки промени (положителни или негативни) в развитието (резултатите) на конкретен вид застраховане. Оценката на риска съдържа анализ на застрахователна информация, вътрешни и външни фактори, оказващи ефект върху продажбите на тази застраховка, и тенденции в развитието на риска (щетимостта).

Премиите се определят на процентна база или на дневна база (за медицински разходи) и размера на премията зависи от застрахованата сума (лимит), срока на застраховката и географската област на покритие.

Бонусите и увеличения на премиите са определени в тарифните условия, приложими за конкретни видове застраховане, включващи фактори, такива като притежатели на полици, определен вид дейност (рисков клас), възраст, повишено ниво на риск, др.

(ii) Животозастрахователни договори

Оценката на основните продукти на Групата и методите на управление на свързаните рискове са представени както следва:

Смесена застраховка

Смесените застраховки живот съдържат едновременно спестовен и рисков елемент. Застрахованата сума е платима на по-ранната от датата на смъртта на застрахованото лице и датата на изтичане на срока на застраховката. Притежателят на такава полица има възможност за откуп след изтичане на определен период. Съответна част от застрахователната сума се изплаща при временна или трайна загуба на трудоспособност в следствие на злополука или болест.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

6. Управление на застрахователния риск (продължение)

(д) Условия на застрахователните договори (продължение)

Характеристика на продуктите (продължение)

(ii) Животозастрахователни договори (продължение)

„Живот“ и „Злополука“

Рисковите застраховки живот и злополука не притежават спестовен елемент и нямат възможност за откуп. При този тип застраховки се изплаща сума при настъпване на застрахователно събитие в рамките на определен срок - смърт на застрахованото лице или временна или трайна загуба на трудоспособност.

Рентни полици

Рентни полици са със спестовен характер. Вноските зависят от възрастта на застрахованото лице, периода на отсрочка, размера на месечната рента и продължителността на получаването ѝ във времето. Съществува възможност за покритие и на допълнителни рискове.

Застраховки живот, свързани с инвестиционен фонд

Застраховките живот, свързани с инвестиционен фонд, са в евро и щатски долари. Инвестиционният риск и ползи са за сметка на застрахованите. Продуктът е типична застраховка свързана с инвестиционен фонд, предлагаща следните ползи:

- по - голямото между застрахователната сума и набраната сума по сметката, в случай на смърт на застрахования по време на срока на полицата, или
- стойността на сметката, в случай на преживяване на застрахования до края на срока на полицата.

(е) Управление на риска

Застрахователен риск

(i) Общо застраховане

В областта на общото застраховане ключовите рискове, свързани с тези продукти са подписвачески риск, риска от конкуренция, и риска от щети (включително променливото проявление на риска от природни бедствия). Групата също така ще бъде изложена на риска от нечестни действия от страна на държателите на полици. Подписваческият риск е Групата да не начислява подходящи премии, съответстващи на различните обекти, които застрахова. Рискът по дадена полица ще варира според много фактори като местоположение, мерки за сигурност, срок на владение на имуществото и пр.

Текущата агрегирана позиция се контролира по време на подписването на даден риск и се изготвят месечни отчети, които показват ключовите концентрации. Групата използва определен брой инструменти за моделиране, за да контролира концентрацията. Регулярно се измерва ефективността на презастрахователните програми и нетната рискова експозиция на Групата. По отношение на концентрацията на риска, Ръководството се стреми да постигне балансирано разпределение относно дела на имуществените и автомобилните застраховки в рамките на общото портфолио. Рискът се оценява системно от Мениджъра по риска в отдел Общо застраховане и натрупването на застрахователни суми се наблюдава както от групи клиенти, така и по региони.

(ii) Животозастраховане

В животозастраховането веднъж годишно се прави анализ на основните рискове, включени в условията на полиците. Основните рискове са риска смъртност, риска нетрудоспособност и риска освобождаване от премии поради нетрудоспособност. При направените анализи на нивото на смъртност е установено, че не е необходима ревизия на таблицата за смъртност, използвана от Групата. Ръководството счита, че предвидените в премиите добавки за риска нетрудоспособност са достатъчни за изплащане на обезщетенията по този риск.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

6. Управление на застрахователния риск (продължение)

(е) Управление на риска (продължение)

Презастрахователен риск

Групата цедира застрахователния риск, за да ограничи експозицията към загуби при подписваческа дейност при различни договори, които покриват индивидуален риск, групови рискове или определени линии бизнеси, подновявани на годишна база срокове. Тези договори за презастраховане разпределят риска и минимизират ефекта от загубите. Сумата на всеки задържан риск зависи от оценката на специфичния риск на Групата, който при определени обстоятелства достига до лимити, базирани на характеристиките на покритието. При условията на презастрахователните договори, презастрахователят се съгласява да възстанови цедираната сума в случай, че обезщетението е платено. Групата, обаче, запазва отговорност към държателите на полици по отношение на цедираната застраховка, ако презастрахователят не успее да изпълни задълженията, които поема.

При избора на презастраховател Групата взема предвид относителната сигурност. Сигурността на презастрахователя се оценява на база кредитния рейтинг и от проведени вътрешни проучвания.

(i) Общо застраховане

За общо застраховане преобладаващата употреба на презастраховане е предназначена за управление на експозицията на събития, свързани с метеорологичните условия, природни бедствия, събития, включващи множество жертви, катастрофични пожари и обща и гражданска отговорност на автомобилистите. При избора на презастраховател Групата взема предвид тяхната относителна кредитна стабилност. Кредитната стабилност на презастрахователя се оценява от публична рейтингова информация и от вътрешни разследвания.

(ii) Животозастраховане

За дългосрочен бизнес, нивото на изискваното презастрахователно покритие се оценява чрез използване на специфично моделиране на експозицията на Групата към рискове по животозастраховане. Финансовите оценки, получени от тези модели, се базират на няколко възможни сценарии, които осигуряват детайлен анализ на потенциални експозиции.

(ж) Процес на уреждане на щети – Общо застраховане

Таблицата за развитие на щетимостта, представена по-долу, се оповестява с цел определяне на оценки на резерва за предстоящи плащания, включени във финансовия отчет в контекст, което позволява сравнение на развитието на резерва на висящи плащания с отчетените резерви през предходните периоди. Оценката се повишава или понижава, когато загубите се плащат и повече информация се изяснява за честотата и размера на неплатените щети. В долната част на таблицата се представя равнение на резервите за предстоящи плащания, включени в Отчета за финансовото състояние и оценката на общите искове. Брутната стойност на резерва за предявени но неизплатени претенции, включва стойност на резерва за предявени но неизплатени претенции и резерва за разходи за уреждане на претенции.

Излишъците, показани във всяка колона, трябва да се разглеждат независимо от другите колони, защото такива корекции, извършени в по-ранни години, могат да бъдат включени и като компонент на корекциите в последни години.

Макар че информацията в таблицата осигурява исторически преглед за достатъчността на оценките на неплатените щети, използвани в минали години, потребителите на този финансов отчет трябва да внимават да не се екстраполира недостиг от минали отчетни периоди върху текущите резерви за висящи щети. Групата смята, че резервите за предстоящи плащания са достатъчни към края на 2021 г.

Белески към консолидирания годишен финансов отчет

6. Управление на застрахователния риск (продължение)

(ж) Процес на уреждане на щети – Общо застраховане (продължение)

	1994-2004	Година на възникване на събитието																	Общо
		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020		
В края на годината на възникване на щетата	49 003	26 226	33 248	42 814	23 435	23 555	27 258	40 611	18 340	63 088	30 632	32 081	56 897	26 891	54 645	22 785	26 408	597 917	
1 година по-късно	55 159	29 442	34 888	45 689	24 663	25 085	28 464	47 865	19 723	66 318	33 806	34 212	59 842	30 312	57 621	25 462		618 551	
2 години по-късно	56 507	30 883	35 505	46 821	25 043	25 756	28 543	48 342	21 038	67 871	34 746	34 804	60 677	30 814	58 044			605 394	
3 години по-късно	57 053	31 100	36 133	47 137	25 186	25 806	30 196	48 513	21 815	68 144	35 222	36 014	61 000	30 975				554 294	
4 години по-късно	57 942	33 822	36 203	47 342	25 878	25 818	30 317	48 548	21 828	68 976	36 172	36 209	61 044					530 099	
5 години по-късно	58 723	34 009	36 203	47 565	25 878	26 236	30 678	48 944	22 530	69 362	36 992	36 292						473 412	
6 години по-късно	58 732	34 057	36 928	47 566	26 028	26 279	30 678	49 083	22 794	69 440	37 022							438 607	
7 години по-късно	58 732	34 057	36 928	47 566	26 028	26 279	30 764	49 202	22 794	69 440								401 790	
8 години по-късно	58 768	34 057	36 928	47 566	26 028	26 324	30 802	49 202	22 794									332 469	
9 години по-късно	58 768	34 057	36 928	47 566	26 028	26 328	30 802	49 202										309 679	
10 години по-късно	58 768	34 057	36 928	47 566	26 028	26 331	30 805											260 483	
11 години по-късно	58 768	34 057	36 928	47 566	26 028	26 331												229 678	
12 години по-късно	58 768	34 057	36 993	47 566	26 028													203 412	
13 години по-късно	58 768	34 057	36 993	47 566														177 384	
14 години по-късно	58 768	34 057	36 993															129 818	
15 години по-късно	58 768	34 057																92 825	
Общо оценка на обезщетенията (Висящи щети)	58 768	34 057	36 993	47 566	26 028	26 331	30 805	49 202	22 794	69 440	37 022	36 292	61 044	30 975	58 044	25 462	26 408	677 231	
Кумулативни плащания към настоящия момент (Изплатени претенции)		28 881	31 124	44 557	25 916	24 491	22 837	36 566	20 779	68 624	31 212	28 515	34 976	28 942	37 676	19 119	162	484 377	
Брутна сума на изчисление резерв за предстоящи плащания към 31.12.2021 г.	-22 181	5 176	5 870	3 009	112	1 840	7 969	12 635	2 015	816	5 810	7 778	26 068	2 033	20 369	6 343	26 246	111 908	
Брутна сума на задения резерв за висящи плащания към 31.12.2021 г.	337	187	403	622	323	319	149	437	1 634	516	4 356	2 772	42 517	8 409	8 747	13 773	26 408	111 908	

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

6. Управление на застрахователния риск (продължение)

(ж) Процес на уреждане на щети – Общо застраховане (продължение)

През 2021 година има 45 възникнали претенции надвишаващи 100 хил.лева по Имуществени Застраховки, Каско, Гражданска Отговорност, Застраховки на Финансови Рискове, Застраховки на плавателни съдове, Отговорности, Помощ при пътуване и Трудови Злополуки. Най-голямата щета е с размер 436 хил. лев по застраховка „Помощ при пътуване“ (активно презастраховане). Втората по големина възникнала щета през 2021 г. е с размер 377 хил. лева по застраховка „Гражданска Отговорност“. Общият брутен размер на загубите по големи щети 6,918 хил. лева. Делът на презастрахователя в загубите по големите щети 0.

Към 31.12.2021 г. е образуван резерв за разходи за уреждане на щети в размер на 6,570 хил. лева в резерва за предявени, но неизплатени претенции (3,756 хил.лева разпределени и 2,814 хил. лева неразпределени). Към 31.12.2020 г. е образуван резерв за разходи за уреждане на щети в размер на 6,368 хил. лева в резерва за предявени, но неизплатени претенции (3,405 хил.лева разпределени и 2,963 хил. лева неразпределени).

За ЗАД „Енергия през 2021 г. няма възникнали големи щети над 100 хил. лева.

(з) Концентрация на застрахователен риск

Текущата агрегирана позиция се контролира по време на подписването на даден риск и се изготвят месечни отчети, които показват ключовите концентрации. Групата използва определен брой инструменти за моделиране, за да контролира концентрацията. Регулярно се измерва ефективността на презастрахователните програми и нетната рискова експозиция на Групата.

Становището на Ръководството по отношение концентрацията на риск е, че са положени усилия за относително равномерно разпределение на застрахованите имущества и автомобили в портфейла на Групата. Извършва се системно оценка на риска от страна на риск мениджъра в управление “Общо застраховане” и се наблюдава акумулацията на застрахователни суми както по групи клиенти, така и по региони.

6.1 Основни допускания при изчисляване на застрахователните резерви

(а) Процес за определяне на основни допускания

(i) Общо застраховане

Процесът за определяне на допусканията е предназначен за изчисляване на приблизителни оценки на най-вероятния или очакван изход от застрахователните събития. Източниците на информация, които се използват за допусканията са вътрешно изготвени като се използват задълбочени проучвания, които се провеждат годишно. Допусканията се проверяват, за да се постигне съответствие с наблюдаваните пазарни цени или друга публикувана информация. За допусканията се използва най-вече информацията от текущите трендове и в случаите, при които има недостатъчна информация за изготвянето на надеждна оценка на развитието на щетите се правят по-предпазливи допускания.

Всяка предявена щета се преглежда по отношение на обстоятелствата по обезщетенията, наличната информация от специалистите по ликвидация и исторически доказателства за размера на подобни щети. Оценка на щетите се преглеждат редовно и се актуализират при наличие на нова информация. Резервите се начисляват на база на наличната текуща информация. Трудностите при определяне на резервите се различават при различните класове бизнес в зависимост от застрахователните договори, комплексността на обезщетенията, обемът и значимостта на обезщетенията.

Използваните основни методи за изчисляване на застрахователните резерви не са променени спрямо предходни периоди и са базирани върху показатели за очаквана щетимост, както и върху преценката на Групата за щетимостта по класове бизнес.

Основният метод или комбинацията от методи, които се използват се различават по годината на възникване на застрахователното обезщетение, класът бизнес и наблюдаваното историческо развитие на щетимостта.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

6. Управление на застрахователния риск (продължение)

6.1 Основни допускания при изчисляване на застрахователните резерви (продължение)

(а) Процес за определяне на основни допускания (продължение)

(i) Общо застраховане (продължение)

Направените предположения относно квотите на щетимостта в бъдеще са базирани върху историческа информация за щетимостта и очакваното бъдещо развитие на портфейла за различните видове застраховки. Има причини, поради които да не се използва историческата информация, което от своя страна се отразява върху модифицирането на методите. Такива причини могат да бъдат:

- Промени в бизнес процесите, които имат влияние върху развитието и записването на възникналите и платените обезщетения (напр. промени в процедурите на провизиране за висящите щети);
- Икономически, юридически, политически и социални трендове (резултиращи в различни от очакваните нива на инфлация);
- Промени в структурата на бизнеса;
- Случайни флуктуации, вкл. влиянието на съществени загуби.

Брутният резерв за възникнали, но непредявени претенции е изчислен по видове застраховки чрез прилагане на статистически методи, отчитащи тенденциите в развитието на претенциите и тяхното предявяване във времето, квотата на щетимост и инфлационните процеси, съобразно индивидуалните характеристики на застраховката.

В зависимост от историческите данни за предявени претенции (изплатени претенции и неуредени претенции) за отделните видове застраховки, резервът за възникнали, но непредявени претенции е изчислен чрез прилагане на следните статистически методи:

- Верижно–стълбов метод и негови модификации като се използват изплатени претенции;
- Метод на Bornhuetter–Ferguson като се използват изплатени претенции;
- Метод на Cape Cod като се използват предявени претенции;
- Методът на средния разход по щета.

Изчислението на резервът за възникнали, но непредявени претенции се извършва с помощта на софтуера ResQ. За подобрене на оценките за периодите, където няма достатъчно исторически данни е използвана логаритмично-линейна апроксимация и линейна апроксимация на коефициентите на развитие.

Въз основа на получените резултати, прогнозната квота на щетимост, след анализ на тенденциите в развитието на претенциите и тяхното предявяване във времето, размера на изплатените претенции, размера на предстоящите претенции, отчитане на инфлационните процеси и съобразно индивидуалните характеристики на портфейла по застраховката беше направен избор на метода, по който да се изчисли размера на резерва за възникнали, но непредявени претенции.

Съобразно сключените презастрахователни договори се образува дял на презастрахователя в резерва за предявени но не изплатени претенции.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

6. Управление на застрахователния риск (продължение)

6.1 Основни допускания при изчисляване на застрахователните резерви (продължение)

(а) Процес за определяне на основни допускания (продължение)

(ii) Животозастраховане

Групата прави оценка за очаквания брой смъртни случаи за всяка година, която е изложена на риск. Тези преценки се основават на националните таблици за смъртност, които са коригирани с ефекти от историческия опит на Групата. В случаите на подобряване на показателите за смъртност в резултат на повишено качество на медицинско обслужване и социални условия се правят нужните корекции в преценките.

Наблюдава се съществена несигурност, обаче, по отношение на влиянието на епидемиите и промените в стила на живот като тютюнопушене, хранителни навици и навиците за физическа дейност, които могат да доведат до влошаване на показателите за смъртност.

Групата предлага продукти с гарантирани анюитетни опции. Направени са нужните преценки за случаите, при които застрахованите лица ще упражнят тези опции с цел правилната оценка на тяхната стойност.

Групата прави нужните преценки за броя на смъртните случаи, застрахователните приходи, инвестиционните приходи и административните разходи при сключването на дългосрочните застрахователни договори с фиксирани и гарантирани условия и договори с елемент на допълнителен, негарантиран доход.

Преценките на Групата за отчетените и неотчетените загуби и определянето на застрахователните резерви и възстановимата стойност на дела на презастрахователя се преглеждат и обновяват постоянно, като корекциите от този преглед се отразяват в отчета за всеобхватния доход на Групата. Процесът се основава на основното допускане, че миналият опит, коригиран с ефекта от текущите обстоятелства и трендове е подходяща основа за предвиждане на ефекта от бъдещите събития.

Процесът за определяне на допусканията е предназначен за изчисляване на обективни приблизителни оценки на най-вероятния или очакван изход от застрахователните събития. Източниците на информация, които се използват за допусканията са вътрешно изготвени като се използват проучвания, които се провеждат годишно. Допусканията се проверяват, за да се постигне съответствие с наблюдаваните пазарни тенденции или друга публикувана информация. За допусканията се използва най-вече информацията от текущите трендове и в случаите, при които има недостатъчна информация за изготвянето на надеждна оценка на развитието на застрахователните събития се правят по-предпазливи допускания.

За дългосрочния си бизнес Групата редовно оценява текущите си задължения за адекватност. Използваните предположения включват очаквания брой и време на смъртни случаи, откупи, разходи и възвращаемост през рисковия период. Основните допускания, които Групата прави при калкулиране на дългосрочния бизнес са по отношение на смъртност, заболяемост, разходи и редовност на портфейла.

За всеки тип договор се селектира подходяща таблица на смъртност, където тарифите да отразяват очакваната смъртност, на база на пазарни данни и опита на Групата през предходните години. Временната и трайна загуба на трудоспособност се изчисляват с помощта на актюерски методи, отново на база на пазарни данни и предишен опит на Групата.

Допусканията, които имат най-съществен ефект при оценката на резерва за неизтекли рискове са очакваните квоти на щетимост за последните периоди на възникване на претенциите за отделните видове застраховки. Тези показатели се използват за оценка на резерва за неизтекли рискове за периода 2009 г. – 2020 г. Общата брутна квота на щетимост към 31.12.2020 г. е 45.7%. Общата квота на щетимост към 31.12.2021 г. е 49.8%.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

6. Управление на застрахователния риск (продължение)

6.1 Основни допускания при изчисляване на застрахователните резерви (продължение)

(а) Процес за определяне на основни допускания (продължение)

(ii) Животозастраховане (продължение)

Стойността на резервите на висящите претенции включва неизплатените задължения с настъпил падеж и очаквания размер на предъявените, но неизплатени претенции, а резервът за възникнали и необявени претенции се определя като се използва метода, описан в Наредба №53 от 23.12.2016 год. за реда и методиката за образуване на техническите резерви, презастрахователите и Гаранционния фонд.

(б) Тест за адекватност на резервите

Общо застраховане

Застрахователните резерви, свързани с общо застраховане се изчисляват на базата на текущи допускания, вследствие на което посредством тест за адекватност на резервите, не се установяват допълнителни задължения по възникнали, но неуредени претенции.

Тестът за адекватност на резервите е ограничен до неизтеклата част на активния портфейл и представлява сравнение на спечелената премия с реализираната щетимост към 31.12.2020 г.. Задаването на съответния процент на неизплатените премии се прави по отношение на бизнес линиите, чиито понесени загуби са по-високи от изплатените премии.

Резултатите от извършения тест показват, че Групата може да посрещне бъдещите си задължения.

Резервът за неизтекли рискове се изчислява на основата на очакваните разходи за претенции и оперативните разходи, които се очаква да възникнат след края на отчетния финансов период по договори, сключени преди тази дата през последните дванадесет месеца (подписваческа година), доколкото тяхната прогнозна стойност превишава пренос-премийния резерв и изискуемите премии по тези договори.

По застраховка „Гражданска Отговорност“ на автомобилистите, когато сумата от очакваната крайна загуба и оперативните разходи по класа застраховка за съответната подписваческа година надвишават спечелената премия, се заделя резерв за неизтекли рискове в размер, равен на разликата между очакваната крайна загуба и оперативните разходи, от една страна, и заделения пренос-премийен резерв, от друга.

Животозастраховане

На основание изискванията на Международен стандарт за финансова отчетност №4 (МСФО 4), към отчетната дата. Групата, посредством актюерски модели прави приблизителна оценка на бъдещите парични потоци (в т.ч. премии, разходи и застрахователни плащания) и оценява достатъчността на признатите от него законови резерви, намалени с отерочените аквизиционни разходи.

В теста за адекватност на задълженията са включени всички традиционни продукти и анюитети (R1, R2, R3, R15, R16, T1, T2, T3, T6, T8, T9, T11, T12, T13, T14, T15, T16, T17, T18, T19, T20, T30, T40, T50), както и продуктите по застраховки свързани с инвестиционен фонд (T60, T90 и Мултиматикс).

Използваните допускания се делят на демографски и икономически:

А. Демографски допускания:

1. Смъртност

Групата използва единна таблица за смъртност за всички линии бизнес, съставена на база официалната статистика за населението, изготвена от Националния статистически институт за периода 1984-1986 г. За пресмятането на резерва се взема 100% от таблицата за смъртност за всички изброени продукти. За целите целите целите на теста се прилага шредположениешредположениешредположение за най-добрадобра оценка на смъртността – определено като коефициенати за корекция на смъртността - 191919% от горепосочената таблица за смъртност. Стойността е базирана на база на 10-годишния опит на компанията. Квотите за действителните и очакваните смъртни случаи, както и развитието на полиците в периода 2009-2020 г., се разделя по възрасти, година на сключване на полицата и тип продукт.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

6. Управление на застрахователния риск (продължение)

6.1 Основни допускания при изчисляването на техническите резерви (продължение)

(б) Тест за адекватност на резервите (продължение)

2. Откупи

За пресмятането на резерва се отчита вероятност за откуп, изчислена на база исторически данни на Групата за откупените полици. Процентът откупени полици през всяка застрахователна година се представя тарифа по тарифа, вид на премията и година на отпадане на полицата. Процентът откупени полици се базира на натрупаните исторически данни за последните 10 години. Съотношението на действащите и откупени полици се изчислява за всички полици в застрахователния портфейл за съответната година. Портфейла е разделен в хомогенни групи, година на издаване на полицата и тип застрахователен продукт (с регулярна или еднократна премия).

3. Вероятност да спрат премийните плащания по полицата – застраховки с намалена застрахователна сума

За пресмятането на резерва се отчита вероятността да спрат премийните плащания по полицата и с намалена застрахователна сума на база исторически данни на компанията за такива полици. Предположенията за необслужвани полици са базирани на база на историческите данни, като за всяка година се пресмята какъв е процентът на необслужваните полици спрямо общия брой полици. Портфейла е разделен в хомогенни групи, година на издаване на полицата и тип застрахователен продукт (с регулярна или еднократна премия).

4. Инвалидизиране

За пресмятането на резерва се отчита вероятност за инвалидизиране на база исторически данни на компанията за брой инвалидизирани лица и причина за инвалидизация.

А. Разходи и комисионни:

1. Разходи

Групата прави допускания за разпределението на разходите в аквизиционни и административни разходи на ниво продукт и на база бюджети за следващите три години. Разпределението на разходите се базира на бизнес стратегията на Групата през периода, както и на база промените в структурното и функционално разпределение на компанията. От 2015 година техническата лихва по всички спестовни застраховки е 0%, а от 01.04.2017 г. изцяло се прекрати продажбата на традиционните продукти – смесени застраховки Живот и рентни застраховки. Паралелно стартира продажбата на изцяло нов продукт - застраховка „Живот“ свързана с инвестиционен фонд Т90. Бизнес стратегията на компанията е спирането от продажба на традиционните продукти с гарантирана доходност и продажба на инвестиционни застраховки, както и на рискови и здравни застраховки.

2. Комисионни

За пресмятането на резерва са отчетени разходи за комисионните за продажба на всеки един от продуктите съобразно съответните канали на продажба

Б. Икономически Допускания:

1. Лихвен процент и норма на дисконтиране

За пресмятането на резерва се използват еднакъв лихвен процент и норма на дисконтиране. Използвани са окачваните доходности по класове инвестиции и по години от страна на активите, които покриват техническите резерви. В допълнение е приложена добавка за риск от фалит, в съответствие с изискванията на Алианц Груп. Използваните нива са умерено консервативни и се приема, че отразяват както очакванията на пазара, така и реалното развитие на инвестиционния портфейл на Дружеството.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

6. Управление на застрахователния риск (продължение)

6.1 Основни допускания при изчисляването на техническите резерви (продължение)

(б) Тест за адекватност на резервите (продължение)

Б. Икономически Допускания (продължение)

2. Инфлация

Дългосрочният процент на инфлацията е определен на 2.5% годишно.

В Групиране

За традиционните продукти – смесени застраховки живот и анюитети, продуктите са групирани по тарифи. Не е използвано групиране при провеждането на теста за застраховките, свързани с инвестиционен фонд.

Г Резултат

Изчисленията са направени на принципа „полица по полица“ за всички продукти.

1) Традиционен портфейл

Резултатите от теста за адекватност на задълженията, свързани с традиционни продукти показват, че резервите и бъдещите бруто премии са достатъчни да покрият бъдещите застрахователни плащания и бъдещите разходи по тези застраховки.

Чувствителност на теста за достатъчност

Резултатите от теста са следните:

Ефекти /в хил. лв./	31 Декември 2021 г.	31 Декември 2020 г.
	Достатъчност на премиите	Достатъчност на премиите
Базови позиции	14,714	18,513
<i>Предположения за развитието на застр. рискове</i>		
Увеличение на разходите с 10%	14,047	17,491
Увеличение на смъртността с 15%	14,548	18,300
Увеличение в откупите с 10%	14,693	18,362

2) Застраховки, свързани с инвестиционен фонд

Резултатът от теста за адекватност на задълженията по застраховките, свързани с инвестиционен фонд показват, че ако цените на фондовете намаляват, резервите намаляват със същия процент, като настоящата стойност на бъдещите печалби е положителна и намалява по-бавно. Следователно, в случай на неблагоприятно развитие на доходността на фондовете, удържаните такси ще бъдат достатъчни да покрият разходите на Групата свързани с тези застраховки, както и плащанията към застрахованите лица. Обобщените резултати от проведените тестове за адекватност на задълженията на Групата не показват недостатъчност към 31.12.2021 г.

(в) Анализ на чувствителността

Групата извършва анализ на чувствителността на капитала и печалбата на своите дъщерни Дружества от промените в избрани пазарни и застрахователни рискове, за които Групата счита, че имат значително влияние върху тяхната платежоспособност и рентабилност.

Описание на рисковете

Основните рискове, на които е изложена Групата в категория пазарни рискове са:

- Риск, свързан с промяната на пазарната стойност на капиталовите инструменти, произтичащ от волатилност в пазарните цени на акциите. Риск, свързан с недвижимата собственост, възникващ в резултат на чувствителността на активи към нивото или волатилността на пазарните цени на недвижими имоти.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

6. Управление на застрахователния риск (продължение)

6.1 Основни допускания при изчисляването на техническите резерви (продължение)

(в) Анализ на чувствителността (продължение)

- Лихвен риск: рискът от промяната в пазарната стойност на всички активи и пасиви, които са чувствителни към промени в сročната структура на лихвените проценти.
- Риск, свързан с лихвения спред произтичащ от чувствителността на стойността на финансовите инструменти към промени в нивото на волатилността на кредитните спредове над сročната структура на безрисковия лихвен процент.

Групата не очаква и не симулира ефект от промяна на валутните курсове върху печалбата. Групата има добро валутно съответствие между активи и пасиви. Позицията в долари се управлява /хеджира активно, с цел минимизиране на ефекти от негативно развитие на валутния курс, което не налага оценка на подобен пазарен сценарий.

i) Формулировка на шокови сценарии:

Шоковите сценарии включени в нотата „Анализ на чувствителността“ са формулирани от Allianz SE, като стандарт на Групата за измерване на хипотетични пазарни движения от всички компании на Алианц. Движенията на пазара се определят на базата на моменти шокове, прилагани за единични рискови фактори. Промените в пазарната стойност на баланса, се дължат на допускания за движения на капиталовите пазари, пазарите за недвижими имоти, суап кривите, или свиване/увеличаване на кредитния спред:

- Намаление в стойността на недвижимите имоти с 30%;
- Увеличение на лихвените проценти със 100 б.п.;
- Намаление на лихвените проценти със 100 б.п.;
- Увеличение на кредитния спред със 100 б.п.

В оценката на пазарните сценарии, свързани с промени в сročната структура на лихвените проценти, Групата оценява ефектът както върху инвестициите от страната на актива, и промяната на най-добрата пазарна оценка на застрахователните задължения, в следствие на спада в суап кривите използване за дисконтиране, от страната на пасива. Резултатите за промяната в пазарните стойности на активите се генерират автоматично от Групата. Генерираните делти се прилагат върху пазарните стойности на съответните активи, които подлежат на определен шок.

ii) Описание на рисковете

Резултатите за промяната в пазарните стойности на активите и пасивите се изчисляват от вътрешната система за анализ на риска /FRPFRPFRP/. Генерираните делти се прилагат върху пазарните стойности на съответните активи и пасиви, които са чувствителни към конкретното изменение.

- Ефектът от промяна в пазарната стойност на финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход се отчита в капитала на Групата.
- Ефектът от промяна в лихвените равнища върху пасива е изчислен на база промяна в безрисковите /суап/ криви (+/- 1%) използвани за дисконтиране на паричните изходящи потоци формиращи резервите на дружеството. Стрес тест сценариите върху застрахователните рискове включват завишение от 10% в застрахователните задължения на съответното дружество произтичащи от разходи, откупи и смъртност. Ефектите се отчитат еквивалентно, както върху собствените средства, така и върху печалбата.

iii) Общо застраховане

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

6. Управление на застрахователния риск (продължение)

6.1 Основни допускания при изчисляването на техническите резерви (продължение)

(в) Анализ на чувствителността (продължение)

iii) Общо застраховане (продължение)

Резултатите представени по-долу в таблицата са на ЗАД „Алианц България“ АД:

	31 декември 2021 г.		31 декември 2020 г.	
Ефекти /В хиляди лева/	Капитал	Печалба	Капитал	Печалба
Базови позиции	125,867	15,520	121,274	21,765
Допускания за развитие на пазарни рискове				
Спад в стойността на недвижимите имоти с 30%	(4,190)	(4,190)	(4,956)	(4,956)
Увеличение на лихвените проценти със 100 б.п.	(4,741)	-	(3,215)	-
Намаление на лихвените проценти със 100 б.п.	4 999	-	3 414	-
Увеличение на кредитния спред със 100 б.п.	(7,200)	-	(5,946)	-
Допускания за развитие на застрахователни рискове				
Застрахователно събитие (Катастрофично събитие и две материални претенции)	(6,356)	(6,356)	(6,356)	(6,356)
Увеличение на средната щета с 10%	(11,306)	(11,306)	(10,711)	(10,711)

Горе посочените шокови пазарни сценарии са формулирани от Allianz CE, като стандарт на Групата за измерване на влиянието на хипотетични пазарни движения и се прилагат от всички компании на Алианц. Хипотетичните движения на пазара се определят като моментни шокове върху единични рискови фактори. Промените в стойността на баланса, се дължат на хипотетични движения на капиталовите пазари, безрисковите /суап/ криви, или увеличаване на кредитния спред.

Дружеството не очаква и не симулира ефект от промяна на курса на долара и швейцарския франк върху печалбата. Дружеството има добро валутно съответствие между активи и пасиви, като по този начин позициите във валути, различни от български лева или евро са предмет на естествен хедж.

При симулирано намаление на лихвените проценти със 100 б.п. се наблюдава положително влияние върху собствения капитал, т.к се увеличава преоценъчния резерв на Дружеството с размера на увеличената стойност на облигациите. Реципрочните резултати се получават при увеличение на лихвените нива със 100 б.п. Не се наблюдава ефект върху печалбата на Дружеството.

При симулирано увеличение на кредитния спред със 100 б.п. се наблюдава намаление на собствения капитал на компанията. Не се наблюдава ефект върху печалбата на Дружеството.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

6. Управление на застрахователния риск (продължение)

6.1 Основни допускания при изчисляването на техническите резерви (продължение)

(в) Анализ на чувствителността (продължение)

iii) Общо застраховане (продължение)

При симулацията за развитие на застрахователни рискове се наблюдава въздействие в посока към намаление на стойността на капитал и печалбата на Дружеството. В симулацията са взети предвид исторически данни от последните пет отчетни периода, за претърпени катастрофично събитие и две материални претенции по имуществено застраховане. Отчитайки актуалната презастрахователна програма на Дружеството, нетното самозадържане ще е в размер на 6,356 хил. лева.

Резултатите представени по-долу в таблицата са на ЗАД „Енергия“ АД:

	31 декември 2021 г.		31 декември 2020 г.	
Ефекти /в хил.лв./	Капитал	Печалба	Капитал	Печалба
Базови позиции	34,263	13,741	30,530	9,737
Допускания за развитие на пазарни рискове				
Увеличение на лихвените проценти със 100 б.п.	(559)	-	(788)	-
Намаление на лихвените проценти със 100 б.п.	574	-	825	-
Увеличение на кредитния спред със 100 б.п.	(574)	-	(805)	-
Допускания за развитие на застрахователни рискове				
Застрахователно събитие	(1,957)	(1,957)	(98)	(98)

Горе посочените шокови пазарни сценарии са формулирани от Allianz CE, като стандарт на Групата за измерване на влиянието на хипотетични пазарни движения и се прилагат от всички компании на Алианц. Хипотетичните движения на пазара се определят като моментни шокове върху единични рискови фактори. Промените в стойността на баланса, се дължат на хипотетични движения на капиталовите пазари, безрисковите /суап/ криви, или увеличаване на кредитния спред.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

6. Управление на застрахователния риск (продължение)

6.1 Основни допускания при изчисляването на техническите резерви (продължение)

(в) Анализ на чувствителността (продължение)

iii) Общо застраховане (продължение)

Резултатите за промяната в пазарните стойности на активите и пасивите се изчисляват от вътрешната система за анализ на риска /FRP/. Генерираните делти се прилагат върху пазарните стойности на съответните активи и пасиви, които са чувствителни към конкретното изменение.

Ефектът от промяна в пазарната стойност на активите държани в портфейла, отчитан по справедлива стойност в друг всеобхватен доход се отчита в капитала на Дружеството. Дружеството не очаква и не симулира ефект от промяна на курса на долара върху печалбата. Дружеството има добро валутно съответствие между активи и пасиви.

При симулирано намаление на лихвените проценти със 100 б.п. се наблюдава положително влияние върху Собствения капитал, т.к се увеличава собствения капитал на Дружеството с размера на увеличената стойност на облигациите. Реципрочните резултати се получават при увеличение на лихвените нива със 100 б.п. Не се наблюдава ефект върху Печалбата на дружеството.

При симулирано увеличение на кредитния спред със 100 б.п., се наблюдава намаление на собствения капитал на Дружеството. Не се наблюдава ефект върху Печалбата на дружеството.

При симулацията за развитие на застрахователни рискове се наблюдава въздействие в посока към намаление на стойността на Капитал и Печалбата на Дружеството. В симулацията е взета предвид една материална щета по Имуществено застраховане, възникнала в резултат на катастрофично събитие,, отчитайки актуалната презастрахователна програма на дружеството, нетното самозадържане ще е в размер на 1,957 хил. лева (2020 г.: 98 хил. лв.).

iv) Животозастраховане

Основните рискове, на които е изложено животозастрахователното дружество в категория застрахователни рискове са:

- Рискът от смърт, свързан с неблагоприятна промяна в стойността на застрахователните задължения, произтичащи от промени в нивото, тенденцията или променливостта на коефициента смъртност.
- Рискът разходи, свързан с промяна в разходите, възникващи за обслужване за застрахователните договори.
- Рискът от прекратяване, представляващ риск от неблагоприятно развитие на застрахователните задължения, в следствие на предсрочно прекратяване на застрахователни договори.

Групата не очаква и не симулира ефект от промяна на рискът дълголетие, тъй като е изложено незначително на този риск. Пожизнените ренти, от които би възникнал подобен риск съставляват малка част от портфейла на Групата, което не налага оценка на подобен сценарий.

Резултатите за промяната в пазарните стойности на активите се генерират автоматично от Групата (от SAP Мюнхен). Генерираните делти се прилагат върху пазарните стойности на съответните активите, които подлежат на определен шок.

- Ефектът от промяна в пазарната стойност на активите държани в портфейла, отчитан по справедлива стойност в друг всеобхватен доход се отчита в капитала на Групата.

- Ефектът от промяна в пазарната стойност на активите държани в портфейла, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход се отчита в капитала и в печалбата на Групата.

Ефектът от промяна в лихвените равнища върху пасива е изчислен на база промяна в суап кривите (+/-1%), използвани за дисконтиране на паричните изходящи потоци, формиращи резервите на Групата.

Стрес тест сценариите върху застрахователните рискове включват завишение от 10% в застрахователните задължения на Групата произтичащи от разходи и откупи, и завишение от 15% за смъртност. Ефектите се отчитат еквивалентно, както върху собствените средства, така и върху печалбата.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

6. Управление на застрахователния риск (продължение)

6.1 Основни допускания при изчисляването на техническите резерви (продължение)

(в) Анализ на чувствителността (продължение)

iv) Животозастраховане (продължение)

Резултатите от проведените тестове могат да се наблюдават както следва:

Ефекти /в хил.лв./	31 декември 2021 г.		31 декември 2020 г.	
	Капитал	Печалба	Капитал	Печалба
Базови позиции	100,844	744	111,551	6,174
<i>Допускания за развитие на застрахователни рискове</i>				
Увеличение на разходите с 10%	(1,781)	(1,781)	(1,860)	(1,860)
Увеличение на смъртността с 15%	(606)	(606)	(415)	(415)
Увеличение на откупите с 10%	(281)	(281)	216	216

Резултатите при увеличение на откупите през 2021 г. водят до негативен (положителен през 2020 г.) ефект поради минималната гарантирана доходност, с която са обвързани полиците по традиционния бизнес. При повишаване на откупите се освобождава резерв и минималната гарантирана доходност по този резерв, което води до положителен ефект върху капитала. Допълнително влияние оказват и таксите при откупуване.

7. Управление на капитала

Политиката на Групата е да поддържа силна капиталова база, за да запази доверието на инвеститорите, кредиторите и пазара като цяло и да осигури основа за развитие на бизнеса. Собственият капитал се състои от капитал, резерви и неразпределена печалба. Групата следи както възвръщаемостта на собствения капитал, така и нивото на дивидентите към акционерите.

Застраховане

Регистрираният акционерен капитал на застрахователните дъщерни дружества е в съответствие с приложимите закони и наредби, чието спазване се наблюдава от Комисията за финансов надзор. Няма промени в подхода към управлението на собствения капитал през годината.

От 1 януари 2016 г. е в сила Регулаторна рамка "Платежоспособност II" за застрахователните и презастрахователните предприятия, които оперират в Европейския съюз. Новите регулаторни изисквания се отнасят на практика към всички оперативни звена, с акцент върху капиталовата адекватност и различните рискови категории, на които са изложени застрахователните компании.

Групата изчислява своя рисков капитал, прилагайки методиката на "Стандартна формула"; Групата прилага всякакви качествени и количествени измервания и моделиране, за да идентифицира и минимизира рисковете, на които е изложена.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

7. Управление на капитала (продължение)

В допълнение към това, Групата е въвела правила и политики, одобрени от Allianz SE – в това число Политика за управлението на риска, Стратегия за управлението на риска, Политика за управление на капитала, Политика за самооценка на риска, правила и процедури, насочени към управлението на оперативните загуби и най-големите рискове. Съгласно изискванията на Allianz SE, Групата поддържа целеви нива на платежоспособност (коефициент на Собствените Средства по Платежоспособност II разделени на Капиталовото Изискване по Платежоспособност II в %), които отговарят за покриване на най-негативния от симулации и стрес тест сценарии, за да бъдат дъщерните дружества достатъчно капитализирани, при хипотетично материализиране на някои от тези стрес сценарии. Наличният капитал над целевите нива на платежоспособност се счита като разполагаме за раздаване на дивиденди или финансиране на бизнес растеж и стратегии.

Друг важен аспект при прилагането на изискванията за "Платежоспособност II" е взаимодействието и координацията между различните функционални области. С най-голям приоритет са т.нар. ключови функции Управление на Риска, Актюерска функция, Съответствие и Вътрешен Одит.

Ключовите функции, както и съществуващите Комитети, Политики и Правила изграждат цялостната Рамка за корпоративно управление (Corporate Governance) съгласно изискванията на Платежоспособност II.

Застрахователните дружества в Групата са в съответствие с изискванията на Платежоспособност II съгласно действащото законодателство. Към 31.12.2021 г. Дружествата разполагат с достатъчно собствени средства за покритие на минималното капиталово изискване за платежоспособност (МКИ) и капиталовото изискване за платежоспособност (КИП), като са в съответствие с регулаторните и критериите на Allianz SE за достатъчна капитализация.

Банкиране

Банката в Групата изготвя тримесечни и месечни законови отчети за вътрешни цели в съответствие с изискванията на Наредба №8 на БНБ от 24 април 2014 г. за капиталовите буфери на банките. Банката прилага стандартизирания подход за кредитен и пазарен риск и подхода на базисния индикатор за операционен риск от 1 януари 2007 г. Банката ежесечно следи изменението на основните класове експозиции, капиталова база и общата капиталова адекватност и запознава с нивата на регулаторен и вътрешен капитал Управителния и Надзорен съвет.

Съгласно член 92 от Регламент 575 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. минималните изисквания за съотношението капиталова адекватност на капитала от първи ред и обща капиталова адекватност са съответно не по-малко от 6% и не по-малко от 8%.

Регулаторната капиталова адекватност и съотношението на капиталовата адекватност са изчислени от Банката, част от Алианц България Холдинг АД, в съответствие с изискванията на БНБ.

8. Управление на финансовия риск

(а) Увод и преглед

Транзакциите с финансови инструменти могат да доведат до това Групата да поеме финансови рискове. Тези рискове включват:

- кредитен риск
- ликвиден риск
- пазарен риск
- операционен риск

Всеки от тези финансови рискове е описан по-долу.

Политиките за управление на риска на Групата включват анализ на рисковете, определяне на подходящи лимити за управление на финансовия риск, както и описание на контролни процедури. Управлението на инвестиционните активи на Групата е поверено на Локален Комитет по управление на инвестициите и Финансов Комитет като помощни управленски органи към Съвета на директорите (СД) на Алианц България Холдинг АД. Политиките и системите за управление на риска се преглеждат периодично, за да се отразят текущите промени в пазарните условия. Групата има за цел да развие подходяща контролна среда посредством подходящи обучения, прилагане на професионални стандарти на управление на риска и адекватни контролни процедури.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

8. Управление на финансовия риск (продължение)

(а) Увод и преглед (продължение)

Управителният съвет носи отговорност за изготвянето и прилагането на общите положения за управление на риска на Банката. Управителният съвет излъчва КУАП (Комитет за управление на активите и пасивите) и Рисков комитет (РиКо), които са отговорни за изготвянето и наблюдението на политиките за управление на риска на Банката в техните специфични области.

Специализираната служба за вътрешен контрол на холдинговата структура извършва проверки за съответствие с политиките за управление на риска на Групата, приети от СД.

Текущо финансовите рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, въведени, за да се определят адекватни цени на продуктите, за посрещане на задълженията на Групата и да се оценят адекватно пазарните обстоятелства на правените от него инвестиции и формите за поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

(б) Кредитен риск

Ръководството на Групата прилага политиката на текущ мониторинг и управление на кредитния риск.

Концентрацията на кредитния риск възниква главно от типа на контрагентите и индустриите, в които работят контрагентите. Концентрацията на кредитния риск, който възниква от финансовите инструменти съществува, когато контрагентите имат еднакви икономически характеристики, което би могло да окаже въздействие върху тяхната способност да изпълнят договорните си задължения при промяна на икономическите или други условия.

Застраховане

Оценката на кредитния риск се прави за големи клиенти, брокери, презастрахователи, носители на значим кредитен риск и финансови инвестиции. Застрахователните компании не изискват гаранции за финансовите активи. Инвестициите са разрешени само в ликвидни държавни и общински ценни книги, а по отношение на облигациите и търговските книжа – само с гарант, който има кредитен рейтинг равен или по-добър от този на застрахователните компании. При определяне на висок кредитен рейтинг ръководството не очаква който и да е от гарантите да не е в състояние да уреди своите задължения.

Пенсионно осигуряване

При управлението на кредитния риск пенсионноосигурителното дружество наблюдава риска от неизпълнение на ангажименти от страна на контрагента при операции с финансови инструменти. Групата осъществява управление на кредитния риск като оперира само с контрагенти, притежаващи висок кредитен рейтинг и когато е необходимо изисква обезпечение за своите вземания.

Лизинг

Лизинговата компания е предимно изложена на кредитен риск от вземанията по лизингови вноски, в случай че клиентите не изпълнят своите задължения.

Политиката, която лизинговата компания е възприела с цел минимизиране на риска от неплащане, е да прави предварителна оценка на кредитоспособността на клиентите, както и да изисква допълнителни обезпечения по лизинговите договори – застраховки на лизингованите активи, запазване на оригиналните документи за собственост върху имуществото, вписване на лизинговите договори в Централния регистър на особените залози (ЦРОЗ), поръчителство или запис на заповед от лизингополучателите или трети страни.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

8. Управление на финансовия риск (продължение)

(6) Кредитен риск (продължение)

Банкиране

Установени са политики на Банката за управление на риска за да може да се идентифицират и анализират рисковете, пред които е изправена Банката, да бъдат зададени подходящи рискови ограничения и контроли, както и спазването на тези ограничения. Политиките и системите за управление на риска регулярно се преглеждат, за да бъдат отразени промените в пазарните условия, предлаганите продукти и услуги.

Управление „Специализирана служба за вътрешен контрол“ е отговорно за наблюдението на съответствието с политиките и процедурите на Банката за управление на риска и за преглед на адекватността на рамката на управлението на риска по отношение на рисковете, пред които е изправена Банката.

Банката е подложена на кредитен риск чрез дейностите си в търговията, кредитирането и инвестирането и в случаите, когато действа като посредник в полза на клиентите или други трети страни или издава гаранции.

Управление на банковия кредитен риск

Управителният съвет на Банката делегира отговорността за управлението на кредитния риск на Изпълнителните директори на банката, Управление „Кредитен риск“, Управление „Проблемни кредити и събиране“, Управление „Големи корпоративни клиенти“, Управление Корпоративно банкиране“, Управление „Банкиране на дребно“, Управление „Контрол на продажбите“ и Кредитния съвет на Банката.

Управителният съвет на Банката формулира кредитните политики с подкрепата на бизнес звената, като взема предвид изискванията за обезпеченост, кредитен риск, оценка и изискванията на законодателството за документална и правна обосновааност. Управителният съвет на Банката определя размера на компетенциите за одобрение и подновяване на кредитните сделки. Управление „Кредитен риск“ изготвя становище с оценка на кредитния риск за всички кредитни експозиции, които превишават определени лимити.

След изготвяне на становище с оценка на кредитния риск кредитите се внесат за разглеждане и одобрение от компетентния орган на банката.

Качествената оценка се базира на оценка на показатели, като история на компанията и собственост, мениджмънт, кредитна история, професионален опит, секторен анализ, екологична оценка и др. Банката имплементира специализиран софтуер (Litis-POD) за генериране на поведенчески скоринг модел, базиран на кредитната история на кредитополучателя за корпоративни клиенти и физически лица. Поведенческият скоринг се изготвя за всяко физическо и юридическо лице. Като фактор в специализирания софтуер на банката е имплементиран вътрешният корпоративен рейтингов модел (MicroCap) и апликационен скоринг (Critisys).

Апликационният рейтинг се определя на база количествена оценка /финансов скоринг/ и качествена оценка на кредитополучателя и свързаните с него лица. Финансовият скоринг се изчислява на базата на последни налични годишни финансови отчети и калкулиране на основните финансови съотношения за съответния отчетен период.

Управление "Контрол на риска и рипортинг" извършва поне веднъж годишно „бек тестове“ на модела за обезценка. Сравняват се дистрибуцията, значимостта на коефициента на Колмогоров - Смирнов и Gini коефициента, както и постигнатите нива на норми на просрочие с прогнозираните (границите на рейтинг интервалите). Всяка промяна в структурата на модела, която води до промяна на индивидуалните рейтингови оценки на кредитоискателите се одобрява от РиКо на Банката.

Банката е имплементирала специализирана PD (Product Delivery System) система, която обхваща целият работен процес в бизнес линия Банкиране на дребно от подаването на искането за кредита, разглеждане на искането, вземане на решение, подписване на договора за кредит до усвояване на кредита. Системата е предназначена да има отделни модули за всеки продукт (ипотечни кредити, потребителски кредити, кредитни карти и т.н.), като за всеки модул има отделна система от показатели. Системата изчислява рейтинг за оценка на кредитния риск.

Управителният съвет на банката утвърждава в началото на всяка календарна година и преразглежда концентрацията на експозиции по кредитни програми, отрасли, сектори, видове клиенти, размер на кредитите, матуритет и др., както и емитенти, кредитен рейтинг, ликвидност и държава (за инвестиционни ценни книги).

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

8. Управление на финансовия риск (продължение)

(б) Кредитен риск (продължение)

Управление на банковия кредитен риск (продължение)

Отдел „Кредитен мониторинг“ и отдел „Преструктуриране – централизация“ отговарят за управлението на кредитния риск на Банката, по отношение на прегледа, оценката и класификацията на рисковите експозиции на Банката в зависимост от допуснат срок на забава на изискуеми задължения, съобразно сроковете регламентирани в банковото законодателство и оценка на финансовото състояние на длъжника и източниците на изплащане на неговите задължения, като съсредоточават вниманието на ръководството върху разглеждания риск.

Отдел „Кредит риск, мониторинг и провизиране“ извършва периодичен преглед за съответствие на дейността на Бизнес центровете/Финансовите центрове с определените им кредитни лимити, за спазване на Правилата и процедурите за кредитната дейност на Банката. Периодични доклади относно резултатите от проверките и качеството на местните портфейли се предоставят на Изпълнителните директори на Банката. Банката осъществява текущ мониторинг, в това число анализ на финансовото състояние на длъжника в зависимост от размера на общата кредитна експозиция на кредитополучателя и свързаните лица, както следва: минимум веднъж годишно за всички експозиции и извънреден мониторинг при промяна в риска.

Банката наблюдава стойността на приетите обезпечения недвижими имоти периодично – за търговски недвижими имоти най-малко веднъж годишно, а за жилищна недвижима собственост веднъж на всеки три години. Банката извършва и по-често наблюдение, когато настъпват значителни промени в пазарните условия. Приетите обезпечения по рискови експозиции в неизпълнение се преоценяват минимум веднъж годишно. Обезпечението се преоценява от независим оценител, като се определя нетна реализируема стойност. За заеми, превишаващи 3 милиона евро или 5 % от собствения капитал на Банката, оценката на недвижимата собственост подлежи на преглед от оценител най-малко веднъж годишно.

Банката класифицира рисковите експозиции, съобразно степента на кредитен риск в следните класификационни групи, в съответствие с приетата „Политика за провизиране“ – обслужвани експозиции и рискови експозиции в неизпълнение.

Кредитният съвет одобрява за корпоративни експозиции от 1 млн. лв. до 4 млн. лв. и за експозиции в бизнес линия банкиране на дребно от 500 хил. лв. до 4 млн. лв., както и реструктуриране на експозиции над 250 хил. лв.

Обслужвани експозиции

Една рискова експозиция се класифицира като обслужвана, ако за нея са налице едновременно следните условия: главницата и лихвите се изплащат текущо в съответствие с условията на договора или със забава до 90 дни и няма регистрирано събитие за неизпълнение.

Експозиции в неизпълнение

Счита се, че е настъпило неизпълнение по отношение на даден длъжник, когато са налице следните условия или поне едно от тях:

а) малко вероятно е длъжникът да изплати своите кредитни задължения към Банката без да се предприемат действия от страна на Банката, като например по реализиране на обезпечение, независимо от размера на допуснатото просрочие и дните просрочие;

б) длъжникът е просрочил повече от 90 дни съществена част от кредитното си задължение към Банката.

Класификацията на рисковите групи е както следва:

„Редовни“ са рисковите експозиции по кредити и други вземания, които се обслужват и за които данните за финансовото състояние на длъжниците не дават основание за съмнение, че ще изплатят изцяло задълженията си.

Експозиции „под наблюдение“ са рисковите експозиции по кредити и други вземания, при които са налице несъществени нарушения в тяхното обслужване или съществува възможност за влошаване на финансовото състояние на длъжника, което може да постави под съмнение пълното изплащане на задължението.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

8. Управление на финансовия риск (продължение)

(б) Кредитен риск (продължение)

Управление на банковия кредитен риск, продължение

б) длъжникът е просрочил повече от 90 дни съществена част от кредитното си задължение към Банката (продължение)

„Необслужвани“ експозиции са рисковите експозиции по кредити и други вземания, при които са налице значими нарушения в тяхното обслужване, или има данни, че финансовото състояние на длъжника не е стабилно, текущите и очакваните му постъпления не са достатъчни за цялостно изплащане на неговите задължения към Банката и към други кредитори, както и когато има установени слабости с ясно изразена възможност Банката да понесе загуби.

„Загуба“ експозиции са рисковите експозиции, при които поради влошаване на финансовото състояние на длъжника се очаква задълженията му да станат несъбираеми, независимо че имат частична възстановителна стойност, която може да се реализира в бъдеще. Банката оценява и класифицира индивидуално всички значими рискови експозиции. Ако длъжник има повече от една експозиция, най-високият рисков клас се присъжда на всички негови експозиции.

Рисковете експозиции в неизпълнение се класифицираните като „необслужвани“ и „загуба“. Банката оценява индивидуално всички индивидуално значими рискови експозиции в неизпълнение. Ако длъжник има повече от една експозиция, най-високият рисков клас се присъжда на всички негови експозиции.

Анализ на кредитния риск

Таблицата по-долу представя информация за максималната изложеност на кредитен риск:

Изложеност на кредитен риск

В хиляди лева	Бел.	2021 г.	2020 г.
Парични средства и парични еквиваленти (без пари в каса)	18	916,116	953,777
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата (без капиталови инструменти)	13	65,352	52,577
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход (без капиталови инструменти)	13	902,060	741,746
Финансови активи по амортизирана стойност	13	633,413	468,543
Депозити	13	3,008	2,953
Кредити и аванси на банки и други финансови институции	13	9,753	39,058
Кредити и аванси на клиенти	13	1,512,001	1,447,991
в т. ч. Кеш пул		9,405	205,473
Вземания по финансов лизинг	14	114,077	104,034
Вземания по застрахователни и презастрахователни операции	15	47,882	45,672
Други вземания	15	10,374	8,109
Общо балансова стойност на кредитен риск		4,214,036	3,864,460
Задбалансови ангажменти			
Неусвоени овърдрафти и кредитни линии		181,845	117,909
Гаранции		43,281	46,387
Акредитиви		9,486	2,371
Общо задбалансови ангажменти	39	234,612	166,667
Общо изложеност на кредитен риск		4,448,648	4,031,127

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

8. Управление на финансовия риск (продължение)

(б) Кредитен риск (продължение)

Таблицата по-долу представя информация за разпределението на кредитите в зависимост от вида обезпечение в кредитния портфейл на Алианц Банк България АД за всеки от продуктите, които предлага Банката. В обезпеченията не са включени поръчителства и записи на заповед.

Тип кредит	Потребителски кредити	Ипотечни кредити	Корпоративни кредити и кредити на МСП	Финансови институции	Общо нетна балансова стойност
Необезпечени кредити	307,040	2,430	78,192	536	388,198
Кредити, обезпечени с:	43,210	635,555	605,736	37,950	1,322,451
Жилищни имоти	-	612,353	62,137	-	674,490
Търговски имоти	-	21,945	207,021	6,326	235,292
Парични средства	1,377	38	6,241	-	7,656
Други обезпечения	41,833	1,219	330,337	31,624	405,013
Общо кредити към 31.12.2021 г.	393,460	637,985	683,928	38,486	1,710,649

Тип кредит	Потребителски кредити	Ипотечни кредити	Корпоративни кредити и кредити на МСП	Финансови институции	Общо нетна балансова стойност
Необезпечени кредити	279,120	2,388	80,237	162	361,907
Кредити, обезпечени с:	39,886	519,353	471,214	31,804	1,062,257
Жилищни имоти	18	495,859	48,666	-	544,543
Търговски имоти	-	22,215	203,893	2,830	228,938
Парични средства	1,994	23	7,726	-	9,743
Други обезпечения	37,874	1,256	210,929	28,974	279,033
Общо кредити към 31.12.2020 г.	319,006	521,741	551,451	31,966	1,424,164

Бележки към консолидираните годишни финансови отчети

8. Управление на финансовия риск (продължение)

(б) Кредитен риск (продължение)

в хиляди лева	Кредити и аванси на клиенти		Кредити и аванси на банки и други финансови институции		Инвестиционни ценни книжа (без капиталови инструменти)		Задбалансови ангажменти	
	2021 г.	2020 г.	2021 г.	2020 г.	2021 г.	2020 г.	2021 г.	2020 г.
Редовни	1,450,814	1,382,940	9,754	39,060	1,604,211	1,266,188	50,472	46,961
Под наблюдение	101,367	85,158	-	-	-	-	2,266	2,387
Необслужвани	56,994	61,864	-	-	-	-	1,011	124
Общо	1,609,175	1,529,962	9,754	39,060	1,604,211	1,266,188	53,749	49,472
Загуби от обезценка	(97,174)	(81,971)	(1)	(2)	(378)	(368)	(982)	(714)
Балансова стойност	1,512,001	1,447,991	9,753	39,058	1,603,833	1,265,820	52,767	48,758
Непросрочени, необезценени								
Редовни	1,450,814	1,382,940	9,754	39,060	1,604,211	1,266,188	50,472	46,961
Под наблюдение	101,367	85,158	-	-	-	-	2,266	2,387
в т. ч. реструктурирани	2,808	3,746	-	-	-	-	-	-
	1,552,181	1,468,098	9,754	39,060	1,604,211	1,266,188	52,738	49,348
Индивидуално обезценени								
Необслужвани	16,683	12,046	-	-	-	-	1,011	124
Загуба	39,425	37,133	-	-	-	-	-	-
в т. ч. реструктурирани	22,944	23,296	-	-	-	-	-	-
	56,108	49,179	-	-	-	-	1,011	124
Просрочени, но не обезценени								
1 ≤ 30 дни	592	8,896	-	-	-	-	-	-
> 30 дни ≤ 60 дни	254	1,172	-	-	-	-	-	-
> 60 дни ≤ 90 дни	40	349	-	-	-	-	-	-
> 90 дни ≤ 180 дни	-	541	-	-	-	-	-	-
> 180 дни	-	1,727	-	-	-	-	-	-
в т. ч. реструктурирани	251	4,662	-	-	-	-	-	-
	886	12,685	-	-	-	-	-	-

Бележки към консолидираните годишни финансови отчети

8. Управление на финансовия риск (продължение)

(б) Кредитен риск (продължение)

Анализ на качеството на кредита

в хиляди лева	Кредити и аванси на клиенти	Кредити и аванси на банки и други финансови институции	Инвестиционни ценни книжа (без капиталови инструменти)	Задбалансови ангажменти
Загуби от обезценка				
Индивидуално обезценени	(52,036)	(1)	(2)	(548)
Колективно обезценени	(45,138)	-	-	(434)
	(97,174)	(1)	(378)	(982)
				(714)

Анализът на кредитите и авансите на клиенти за 2021 г., по тип кредит, класифицирани по Фази е представен по-долу:

	Кредитни карти						Общо
Тип заем	Ипотечни кредити	Потребителск и кредити	физически лица	Други кредити	Оборотни кредити	Инвестиционни кредити	Кредитни карти юридически лица
Фаза 1 (Редовни)	577,296	217,386	6,545	70,528	417,219	272,211	237
Фаза 2 (Под наблюдение)	29,826	15,486	1,608	21,876	20,682	12,122	38
Фаза 3 (Необслужвани)	30,863	14,205	620	2,531	6,924	1,718	133
Общо Брутна стойност преди обезценка	637,985	247,077	8,773	94,935	444,825	286,051	408
Фаза 1 (Редовни)	5,848	2,569	37	575	13,181	12,498	4
Фаза 2 (Под наблюдение)	4,027	1,534	40	1,533	1,431	1,860	1
Фаза 3 (Необслужвани)	26,355	13,973	615	2,531	6,705	1,724	133
Загуби от обезценка	(36,230)	(18,076)	(692)	(4,639)	(21,317)	(16,082)	(138)
Балансова стойност	601,755	229,001	8,081	90,296	423,508	269,969	270
							1,622,880

Бележки към консолидираните годишни финансови отчети

8. Управление на финансовия риск (продължение)

(б) Кредитен риск (продължение)

Анализ на качеството на кредита (продължение)

Тип заем	Ипотечни кредити	Потребителски кредити	Кредитни карти физически лица	Други кредити	Оборотни кредити	Инвестиционни кредити	Кредитни карти юридически лица	Общо
Непросрочени, необезценени	609,706	232,984	8,159	92,404	437,901	284,333	275	1,665,762
Фаза 1 (Редовни)	577,296	217,386	6,545	70,528	417,219	272,211	237	1,561,422
Фаза 2 (Под наблюдение)	29,826	15,486	1,608	21,876	20,682	12,122	38	101,638
Фаза 3 (Необслужвани)	2,584	112	6	-	-	-	-	2,702
в т.ч. реструктурирани	1,402	116	-	15	329	1,531	-	3,393
Индивидуално обезценени	27,449	14,037	614	2,531	6,924	1,718	133	53,406
Фаза 3 (Необслужвани)	27,449	14,037	614	2,531	6,924	1,718	133	53,406
в т.ч. реструктурирани	16,679	1,656	-	36	2,928	1,050	10	22,359
Просрочени, но не обезценени	830	56	-	-	-	-	-	886
1 ≤ 30 дни	569	23	-	-	-	-	-	592
> 30 дни ≤ 60 дни	223	31	-	-	-	-	-	254
> 60 дни ≤ 90 дни	38	2	-	-	-	-	-	40
> 90 дни ≤ 180 дни	-	-	-	-	-	-	-	-
> 180 дни	-	-	-	-	-	-	-	-
в т.ч. реструктурирани	251	-	-	-	-	-	-	251
Загуби от обезценка	637,985	247,077	8,773	94,935	444,825	286,051	408	1,720,054
Индивидуално обезценени	(36,230)	(18,076)	(692)	(4,639)	(21,317)	(16,082)	(138)	(97,174)
Колективно обезценени	26,355	13,973	615	2,531	6,705	1,724	133	52,036
	9,875	4,103	77	2,108	14,612	14,358	5	45,138
	601,755	229,001	8,081	90,296	423,508	269,969	270	1,622,880

Бележки към консолидираните годишни финансови отчети

8. Управление на финансовия риск (продължение)

(б) Кредитен риск (продължение)

Анализ на качеството на кредита (продължение)

Анализът на кредитите и авансите на клиенти за 2020 г., по тип кредит, е представен по-долу:

Тип заем	Ипотечни кредити			Потребителски кредити		Кредитни карти		Други кредити		Оборотни кредити		Инвестиционни кредити		Кредитни карти		Общо
	кредити	кредити	кредити	кредити	физически лица	физически лица	кредити	кредити	кредити	кредити	кредити	кредити	кредити	юридически лица	лица	
Фаза 1 (Редовни)	460,215	195,718	9,054	60,826	514,274	242,356	172	1,482,615								
Фаза 2 (Под наблюдение)	27,921	14,997	1,934	20,126	7,421	12,725	34	85,158								
Фаза 3 (Необслужвани)	33,603	12,229	805	3,319	9,406	2,364	138	61,864								
Общо Брутна стойност преди обезценка	521,739	222,944	11,793	84,271	531,101	257,445	344	1,629,637								
Фаза 1 (Редовни)	5,122	2,550	87	421	9,069	10,700	3	27,952								
Фаза 2 (Под наблюдение)	3,296	1,648	153	1,096	805	1,325	6	8,329								
Фаза 3 (Необслужвани)	20,071	11,731	773	3,319	8,110	1,582	104	45,690								
Загуби от обезценка	28,489	15,929	1,013	4,836	17,984	13,607	113	81,971								
Балансова стойност	493,250	207,015	10,780	79,435	513,117	243,838	231	1,547,666								
Непросрочени, необезценени																
Фаза 1 (Редовни)	494,508	210,866	10,997	80,952	522,708	255,339	240	1,575,610								
Фаза 2 (Под наблюдение)	460,215	195,717	9,054	60,826	514,275	242,356	172	1,482,615								
Фаза 3 (Необслужвани)	27,921	14,997	1,934	20,126	7,421	12,725	34	85,158								
в т.ч. реструктурирани	6,372	152	9	-	1,012	258	34	7,837								
	3,749	277	-	75	419	2,179	-	6,699								
Индивидуално обезценени																
Фаза 3 (Необслужвани)	23,284	11,856	789	3,319	8,213	1,614	104	49,179								
в т.ч. реструктурирани	23,284	11,856	789	3,319	8,213	1,614	104	49,179								
	16,733	1,625	-	-	3,783	1,139	16	23,296								

Бележки към консолидираните годишни финансови отчети

8. Управление на финансовия риск (продължение)

(б) Кредитен риск (продължение)

Анализ на качеството на кредита (продължение)

Тип заем	Ипотечни кредити	Потребителски кредити	Кредитни карти физически лица	Други кредити	Оборотни кредити	Инвестиционни кредити	Кредитни карти юридически лица	Общо
Просрочени, но не обезценени								
1 ≤ 30 дни	974	86	-	-	-	-	-	1,060
> 30 дни ≤ 60 дни	787	15	-	-	-	370	-	1,172
> 60 дни ≤ 90 дни	310	39	-	-	-	-	-	349
> 90 дни ≤ 180 дни	441	72	2	-	-	26	-	541
> 180 дни	1,435	10	5	-	180	96	-	1,726
в т.ч. реструктурирани	1,055	-	-	-	180	472	-	1,707
	3,947	222	7	-	180	492	-	4,848

Загуби от обезценка

Индивидуално обезценени	20,071	11,731	773	3,319	8,110	1,582	104	45,690
Колективно обезценени	8,418	4,198	240	1,517	9,874	12,025	9	36,281
	28,489	15,929	1,013	4,836	17,984	13,607	113	81,971

Анализът на кредити и аванси на клиенти за 2021 г. (кеш пул и вземания по факторинг не са включени в анализа) във Фаза I според вътрешната рейтинг оценка е представен по-долу:

Бележки към консолидираните годишни финансови отчети

8. Управление на финансовия риск (продължение)

(б) Кредитен риск (продължение)

Анализ на качеството на кредита (продължение)

Брутна балансова стойност (продължение):

Рейтинг	Други кредити	Инвестиционни кредити	Ипотечни кредити	Кредитни карти	Оборотни кредити	Потребителски кредити	Финансов лизинг	Общо
A+	-	-	-	-	1,960	-	-	1,960
A	-	-	-	-	616	-	-	616
BBB+	-	-	-	-	-	-	-	-
BBB	-	-	-	-	-	4	-	4
BBB-	-	2,305	9,239	200	19,619	625	-	31,988
BB+	-	2,120	16,612	1,824	9,960	1,823	416	32,755
BB	42	8,103	34,279	1,507	7,062	4,252	587	55,832
BB-	68	75,130	51,147	876	6,362	9,751	5,491	148,825
B+	47	65,058	382,408	1,936	67,334	158,998	17,789	693,570
B	213	68,703	70,201	328	119,685	27,358	42,914	329,402
B-	13	47,576	8,932	24	56,340	7,943	1,706	122,534
CCC+	-	725	3,189	40	18,010	4,637	53	26,654
CCC	-	2,491	1,036	33	12,976	1,749	28	18,313
CCC-	-	-	137	14	40	236	1,161	1,588
CC	-	-	116	-	-	10	-	126
Общо	383	272,211	577,296	6,782	319,964	217,386	70,145	1,464,167

Бележки към консолидираните годишни финансови отчети

8. Управление на финансовия риск (продължение)

(б) Кредитен риск (продължение)

Анализ на качеството на кредита (продължение)

Брутна балансова стойност (продължение):

Очаквана кредитна загуба:

Рейтинг	Други кредити	Инвестиционни кредити	Ипотечни кредити	Кредитни карти	Оборотни кредити	Потребителски кредити	Финансов лизинг	Общо
A+	-	3	3	-	3	3	3	-
A	-	3	3	-	3	-	3	-
BBB+	-	3	3	-	-	-	3	3
BBB	-	3	-	-	-	-	3	3
BBB-	-	3	10	-	20	-	3	33
BB+	3	25	28	3	10	3	13	82
BB	3	36	126	4	27	12	10	215
BB-	3	516	380	4	40	49	17	1,006
B+	3	776	3,223	18	771	1,424	64	6,276
B	1	2,612	1,402	7	2,641	528	318	7,509
B-	3	8,338	357	1	7,977	235	119	17,027
CCC+	3	31	195	2	880	199	-	1,307
CCC	3	161	112	2	712	105	-	1,092
CCC-	3	3	7	3	3	12	33	55
CC	3	-	8	3	-	2	-	10
Общо	1	12,498	5,848	41	13,081	2,569	574	34,612
Балансова стойност	382	259,713	571,448	6,741	306,883	214,817	69,571	1,429,555

Бележки към консолидираните годишни финансови отчети

8. Управление на финансовия риск (продължение)

(б) Кредитен риск (продължение)

Анализ на качеството на кредита (продължение)

Анализът на кредити и аванси на клиенти за 2020 г. (кеш пул и вземания по факторинг не са включени в анализа) във Фаза 1 според вътрешната рейтинг оценка е представен по-долу:

Рейтинг	Други кредити	Инвестиционни кредити	Ипотечни кредити	Кредитни карти	Оборотни кредити	Потребителски кредити	Финансов лизинг	Общо
A+	-	-	-	-	1,973	-	-	1,973
A	-	-	-	-	568	-	-	568
BBB+	-	-	-	6	-	-	-	6
BBB	-	-	-	4	19,608	-	-	19,612
BBB-	-	-	12,941	245	9,829	1,305	30	24,350
BB+	-	1,504	22,312	2,222	432	3,443	1,180	31,093
BB	71	5,426	43,051	2,060	2,031	7,746	997	61,382
BB-	122	66,993	64,213	1,317	8,502	15,966	2,052	159,165
B+	194	81,977	219,006	2,501	50,439	102,482	24,181	480,780
B	332	63,943	81,354	508	75,020	40,630	26,198	287,985
B-	47	19,218	11,387	44	85,949	12,446	3,824	132,915
CCC+	-	996	4,442	90	17,771	8,488	78	31,865
CCC	-	2,300	1,200	24	5,498	2,984	41	12,047
CCC-	-	-	148	206	54	202	1,479	2,089
CC	-	-	160	-	586	25	-	771
Общо	766	242,357	460,214	9,227	278,260	195,717	60,060	1,246,601

Бележки към консолидираните годишни финансови отчети

8. Управление на финансовия риск (продължение)

(б) Кредитен риск (продължение)

Анализ на качеството на кредита (продължение)

Очаквана кредитна загуба:

Рейтинг	Други кредити	Инвестиционни кредити	Ипотечни кредити	Кредитни карти	Оборотни кредити	Потребителски кредити	Финансов лизинг	Общо
A+	-	-	-	-	-	-	-	-
A	-	-	-	-	-	-	-	-
BBB	-	-	-	-	-	-	-	-
BBB-	-	-	-	-	21	-	-	21
BB+	-	-	21	-	17	2	-	40
BB	-	3	43	13	3	6	7	75
BB-	-	495	210	15	7	23	8	758
B+	-	504	507	12	155	78	13	1,269
B	1	5,537	1,816	26	462	746	66	8,654
B-	2	2,402	1,726	16	1,634	774	237	6,791
CCC+	1	1,543	471	2	5,708	377	38	8,140
CCC	-	47	183	1	608	354	1	1,194
CCC-	-	168	128	1	315	175	1	788
CC	-	-	6	3	7	14	47	77
Общо	4	10,699	5,122	89	9,032	2,551	418	27,915
Балансова стойност	762	231,658	455,092	9,138	269,228	193,166	59,642	1,218,686

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

8. Управление на финансовия риск (продължение)

(б) Кредитен риск (продължение)

Анализ на качеството на кредита (продължение)

Очаквана кредитна загуба

МСФО 9 заменя модела за „възникналата загуба“ в МСС 39 с модел за „очаквана кредитна загуба“ (ОКЗ). Това изисква значителна преценка как промените в икономическите фактори се отразяват на ОКЗ. Моделът на обезценка се прилага за следните финансови активи, които не са оценявани по ССПЗ:

- финансови активи, които представляват дългови инструменти;
- лизингови вземания; и
- издадени кредитни ангажменти и договори за финансова гаранция (преди обезценката им се определяше съгласно МСС 37 „Провизии, условни пасиви и условни активи“.)

Оценяване на ОКЗ

ОКЗ е претеглената на базата на вероятност оценка на кредитните загуби и ще се определя, както следва:

- *финансови активи, които нямат кредитна обезценка към датата на отчитане:* настоящата стойност на целия паричен недостиг – т.е. разликата между паричните потоци, дължими по договор, и паричните потоци, които Банката очаква да получи;
- *финансови активи, които имат кредитна обезценка към датата на отчитане:* разликата между брутната балансова стойност и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци ;
- *неусвоени кредитни ангажменти:* настоящата стойност на разликата между договорните парични потоци, дължими на Банката, ако ангажиментът е усвоен, и паричните потоци, които Банката очаква да получи;

Пълното описание на преценките и начина на оценка на очакваната кредитна загуба са описани в т. 5, (д), (ii).

Непросрочени, необезценени

Непросрочени, необезценени кредити са обслужвани експозиции, които нямат обективни индикатори за обезценка, и за които Банката заделя колективни провизии за понесени, но неотчетени загуби разпределени на ниво експозиция. За целите на наблюдение, Банката групира рисковите експозиции на портфейлна основа в отделни подпортфейли на базата на сходни характеристики, съобразно техния тип, цел и рисков профил.

Банката счита експозициите, подлежащи на колективна обезценка за необезценени експозиции.

Индивидуално обезценени

Индивидуално обезценените кредити са тези, за които Банката счита, че няма да успее да събере цялата главница и лихва според договорните условия по сделката.

Просрочени, но необезценен

Кредити, при които договорените главница и/или лихви са просрочени, но Групата счита, че не е необходимо заделянето на обезценки за несъбираемост въз основа на наличното обезпечение или етапа на събираемост на дължимите от кредитополучателя неизплатени суми.

Преструктурирани кредити

Преструктурирани кредити са рискови експозиции, чийто първоначалните условия на споразумението са изменени чрез даване на отстъпки от страна на Групата към длъжника, предизвикани от влошаване на финансовото му състояние, водещо до невъзможност да се изплати в срок пълният размер на дълга, който отстъпки Групата не би дала при други обстоятелства.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

8. Управление на финансовия риск (продължение)

(б) Кредитен риск (продължение)

Анализ на качеството на кредита (продължение)

Отстъпка означава всяко едно от следните положения:

а) Модификация на предишните срокове и условия на договор, които длъжникът не е в състояние да спазва поради финансовите си затруднения ("проблемен дълг"), водещи до неспособност за обслужване на дълга и които не биха били извършени, ако длъжникът нямаше финансови затруднения;

б) Пълно или частично рефинансиране на договора за проблемния дълг, което не би било отпуснато, ако длъжникът нямаше финансови затруднения;

Отстъпката може да доведе до загуба за Групата.

Експозициите не се третират като експозиции с предоговорени условия, когато Банката има основание да счита, че ще събере главницата и лихвите и не са налице обстоятелства, показващи влошаване във финансовото състояние на длъжника.

В таблицата по-долу е представен анализ на брутните и нетните (след приспадане на загубите за обезценка) суми на индивидуално обезценените активи според класификационните групи.

В хиляди лева	Кредити и аванси на клиенти		
	Бруто	Нетно	% на обезценка
2021 г.			
Необслужвани	39,845	1,174	97%
Загуба	17,149	3,784	78%
Общо	56,994	4,958	91%
2020 г.			
Необслужвани	18,502	8,474	54%
Загуба	43,362	7,687	82%
Общо	61,864	16,161	74%

В таблицата по-долу са посочени стойностите на отписани кредити и аванси на клиенти:

В хиляди лева	2021 г.	2020 г.
Отписани кредити	645	7,206
Загуби от обезценка	(645)	(7,206)
Стойност след обезценка	-	-

В таблицата по-долу е представен анализ на реструктурирани кредити и аванси на клиенти към 31.12.2021 г. и 31.12.2020 г.

В хиляди лева	2021 г.	2020 г.
Реструктурирани кредити и аванси на клиенти	26,003	31,704
Загуби от обезценка	22,786	22,642
Балансова стойност	3,217	9,062

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

8. Управление на финансовия риск (продължение)

(б) Кредитен риск (продължение)

Анализ на качеството на кредитите (продължение)

Кредити	Провизии		Брутна балансова стойност			Общо
	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	
1.01.2021 г.	27,952	8,329	1,482,615	85,158	61,864	1,629,637
Промени с влияние върху разхода за провизии през периода	6,760	2,097	78,808	16,479	(4,870)	90,417
Промени, дължащи се на миграция от Фаза 1 към Фаза 2	(386)	386	(31,366)	31,366	-	-
Промени, дължащи се на миграция от Фаза 1 и Фаза 2 към Фаза 3	(90)	(686)	(3,563)	(4,358)	7,921	-
Промени, дължащи се на миграция от Фаза 2 и Фаза 3 към Фаза 1	-	666	308	846	(1,154)	-
Увеличения, дължащи се на възникване и придобиване	13,225	5,272	553,010	18,525	5,223	576,758
Намаление на коректива вследствие на отписвания	-	-	-	-	(645)	(645)
Промени в начислени лихви	-	-	-	-	-	-
Промени в следствие погашения	(5,989)	(3,541)	(439,581)	(29,900)	(16,215)	(485,696)
Движения с отражение върху провизиите за кредити за периода 31.12.2021 г.	34,712	10,426	1,561,423	101,637	56,994	1,720,054

8. Управление на финансовия риск (продължение)

(б) Кредитен риск (продължение)

Анализ на качеството на кредита (продължение)

Кредити	Провизии		Брутна балансова стойност		
	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо	Фаза 1 Фаза 2 Фаза 3 Общо
1.01.2020 г.	11,742	4,617	48,167	64,526	1,289,311 73,524 69,200 1,432,035
<i>Промени с влияние върху разхода за провизии през периода</i>	<i>16,236</i>	<i>3,712</i>	<i>(2,503)</i>	<i>17,445</i>	<i>193,333 11,634 (7,365) 197,602</i>
Промени, дължащи се на миграция от Фаза 1 към Фаза 2	(343)	343	-	-	(31,681) 31,681 - -
Промени, дължащи се на миграция от Фаза 1 и Фаза 2 към Фаза 3	(105)	(457)	562	-	(6,717) (5,194) 11,911 -
Промени, дължащи се на миграция от Фаза 2 и Фаза 3 към Фаза 1	1	(1)	-	-	135 (67) (68) -
Увеличения, дължащи се на възникване и придобиване	19,679	5,203	15,355	40,237	488,898 12,912 5,956 507,766
Намаление на коректива вследствие на отписвания	-	-	(7,206)	(7,206)	- - (7,206) (7,206)
Промени в начислени лихви	-	-	-	-	- - - -
Промени в следствие погашения	(3,022)	(1,376)	(11,188)	(15,586)	(257,331) (27,698) (17,929) (302,958)
Движения с отражение върху провизиите за кредити за периода 31.12.2020 г.	27,952	8,329	45,690	81,971	1,482,615 85,158 61,864 1,629,637

8. Управление на финансовия риск (продължение)

(б) Кредитен риск (продължение)

Анализ на качеството на кредита (продължение)

Финансови гаранции

Провизии за финансови гаранции към
01.01.2021 г.

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо провизии	Брутна балансова стойност
	621	28	65	714	49,472
Промени с влияние върху разхода за провизии за финансови гаранции през периода	(235)	20	483	268	4,277
Трансфер					
Промени, дължащи се на миграция от Фаза 1 към Фаза 2	(1)	1	-	-	-
Промени, дължащи се на миграция от Фаза 1 и Фаза 2 към Фаза 3	(3)	-	3	-	-
Промени, дължащи се на миграция от Фаза 2 и Фаза 3 към Фаза 1	-	-	-	-	-
Издадени гаранции и промяна в ECL без промяна във фазата	286	27	519	832	31,946-
Промяна от амортизация на такси	-	-	-	-	-
Промени, дължащи се на модифициране без отписване	-	-	-	-	-
Промени, дължащи се на актуализиране на оценъчната методика на институцията	-	-	-	-	-
Намаление на коректива вследствие на отписвания	-	-	-	-	-
Промени в резултат на закриване на банкови гаранции или промяна в ECL без промяна във фазата	(517)	(88)	(39)	(644)	(27,669)
Общо разход провизии по финансови гаранции	(235)	20	483	268	4,277
Провизии за финансови гаранции към 31.12.2021 г.	386	48	548	982	53,749

8. Управление на финансовия риск (продължение)

(б) Кредитен риск (продължение)

Анализ на качеството на кредита (продължение)

Финансови гаранции	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо провизии	Брутна балансова стойност
Провизии за финансови гаранции към 01/01/20202020 г.	410	45	280	735	43,777
<i>Промени с влияние върху разхода за провизии за финансови гаранции през периода</i>					
Трансфер	211	(17)	(215)	(21)	5,695
Промени, дължащи се на миграция от Фаза 1 към Фаза 2	--	-	-	-	-
Промени, дължащи се на миграция от Фаза 1 и Фаза 2 към Фаза 3	-	-	-	-	-
Промени, дължащи се на миграция от Фаза 2 и Фаза 3 към Фаза 1	-	-	-	-	-
Издадени гаранции и промяна в ECL без промяна във фазата	379	5	39	423	26,569
Промяна от амортизация на такси	-	-	-	-	-
Промени, дължащи се на модифициране без отписване	-	-	-	-	-
Промени, дължащи се на актуализиране на оценъчната методика на институцията	-	-	-	-	-
Намаление на коректива вследствие на отписвания	-	-	-	-	-
Промени в резултат на закриване на банкови гаранции или промяна в ECL без промяна във фазата	(168)	(22)	(254)	(444)	(20,874)
Общо разход провизии по финансови гаранции	211	(17)	(215)	(21)	5,695
Провизии за финансови гаранции към 31.12.20202020 г.	621	28	65	714	49,472

8. Управление на финансовия риск (продължение)

(б) Кредитен риск (продължение)

Анализ на качеството на кредита (продължение)

	Провизии			Кредитни ангажменти			
	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3
1.01.2021 г.	1,322	228	617	2,167	110,143	9,239	694
<i>Промени с влияние върху разхода за провизии през периода</i>	328	(125)	667	870	24,409	(3,515)	600
							21,494
Промени, дължащи се на миграция от Фаза 1 към Фаза 2	(53)	52	1	-	(2,692)	2,692	-
Промени, дължащи се на миграция от Фаза 1 и Фаза 2 към Фаза 3	-	-	-	-	(71)	(33)	104
Промени, дължащи се на миграция от Фаза 2 и Фаза 3 към Фаза 1	5	31	(36)	-	50	29	(79)
Увеличения, дължащи се на възникване и придобиване	1,131	41	872	2,044	73,847	1,684	860
Промени, дължащи се на модифициране без отписване	-	-	-	-	-	-	-
Промени, дължащи се на актуализиране на оценъчната методика на институцията	-	-	-	-	-	-	-
Намаление на коректива вследствие на отписвания	-	-	-	-	-	-	-
Промени в начислени лихви	-	-	-	-	-	-	-
Промени в следствие поташения	(755)	(249)	(170)	(1,174)	(46,725)	(7,887)	(285)
Движения с отражение върху провизията за кредити за периода	1,650	103	1,284	3,037	134,552	5,724	1,294
							141,570
1.01.2020 г.	1,696	81	550	2,327	05,907	4,569	634
<i>Промени с влияние върху разхода за провизии през</i>	(337)	161	36	140	1,403	1,137	49
							(6,217)

Белажски към консолидираните годишни финансови отчети
периода

Промени, дължащи се на миграция от Фаза 1 към Фаза 2	(7)	7	-	1,241	,241	-	-
Промени, дължащи се на миграция от Фаза 1 и Фаза 2 към Фаза 3	(1)	(1)	2	(168)	(63)	231	-
Промени, дължащи се на миграция от Фаза 2 и Фаза 3 към Фаза 1	-	-	-	16	(16)	-	-
Увеличения, дължащи се на възникване и придобиване	849	181	218	51,904	1,583	163	57,650
Промени, дължащи се на модифициране без отписване	-	-	-	-	-	-	-
Промени, дължащи се на актуализиране на оценъчната методика на институцията	-	-	-	-	-	-	-
Намаление на коректива вследствие на отписвания	-	-	-	-	-	-	-
Промени в начислени лихви	-	-	-	-	-	-	-
Промени в следствие погашения	(1,178)	(26)	(184)	(1,388)	(61,914)	(345)	(63,867)
Движения с отражение върху провизиите за кредити за периода	1,322	228	617	2,167	110,143	9,239	694 120,076

8. Управление на финансовия риск (продължение)

(б) Кредитен риск (продължение)

	Провизии			Кредитни ангажменти			
	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
1.01.2019 г.	1,696	81	550	105,907	4,569	634	111,110
<i>Промени с влияние върху разхода за провизии през периода</i>							
Промени, дължащи се на миграция от Фаза 1 към Фаза 2	(37)	(14)	31	15,639	(467)	11	15,183
Промени, дължащи се на миграция от Фаза 1 и Фаза 2 към Фаза 3	(18)	18	-	(2,341)	2,341	-	-
Промени, дължащи се на миграция от Фаза 2 и Фаза 3 към Фаза 1	(2)	(2)	4	(210)	(116)	326	-
Увеличения, дължащи се на възникване и придобиване	3	(3)	-	115	(115)	-	-
Промени, дължащи се на модифициране без отписване	627	28	277	47,390	883	194	48,467
Промени, дължащи се на актуализиране на оценъчната методика на институцията	-	-	-	-	-	-	-
Намаление на коректива вследствие на отписвания	-	-	-	-	-	-	-
Промени в начислени лихви	-	-	-	-	-	-	-
Промени в следствие погашения	(647)	(55)	(250)	(29,315)	(3,460)	(509)	(33,284)
Движения с отражение върху провизиите за кредити за периода	1,659	67	581	121,546	4,102	654	126,302

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

8. Управление на финансовия риск (продължение)

(6) Кредитен риск (продължение)

Анализ на качеството на кредита (продължение)

Таблицата по-долу представя концентрацията на кредитния риск по икономически сектори.

В хиляди лева

2021 г. 2020 г.

Концентрация по сектори

Държавно управление	25,412	26,100
Административни и спомагателни услуги	6,358	17,770
Операции с недвижими имоти	60,399	39,065
Преработваща промишленост	71,404	87,131
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия	71,397	49,806
Професионални дейности и научни изследвания	4,797	3,355
Селско, горско и рибно стопанство	61,019	48,937
Строителство	20,941	26,009
Транспорт, складиране и пощи	13,423	18,815
Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети	235,395	162,589
Финансови и застрахователни услуги	82,476	240,118
Хотелиерство и ресторантьорство	61,341	60,003
Други	13,570	4,844
	727,932	784,542

Кредити на населението

Ипотечни	637,985	521,739
Потребителски	357,335	327,715
	995,320	849,454

Загуби от обезценка	(97,174)	(81,971)
	1,626,078	1,552,025

Обезпечения и други кредитни облекчения

Политиката на Банката включва разглеждане на необходимостта от осигуряване на обезпечения преди отпускане на одобрени кредити. Степента на обезпеченост на всяка конкретна рискова експозиция се установява спрямо сумата на приетите от Банката стойности на обезпеченията при прилагане на конкретни обезпечителни маржове.

Обезпеченията по кредити, гаранции и акредитиви, с изключение на кредитните карти включват парични средства, недвижима собственост, машини, съоръжения и оборудване, борсово регистрирани държавни ценни книжа, или друга собственост, залог на вземания, залог на търговско предприятие и др.

Банката държи обезпечения и други кредитни облекчения срещу определени свои кредитни експозиции. В таблицата по-долу са посочени основните видове обезпечения, държани срещу различни видове финансови активи.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

8. Управление на финансовия риск (продължение)

(б) Кредитен риск (продължение)

Анализ на качеството на кредита (продължение)

		Процент от експозицията, която е предмет на споразумение, изискващо обезпечение	
Тип кредитна експозиция	Основен вид на обезпечение	2021 г.	2020 г.
<i>Кредити и аванси на банки</i>			
Споразумения за обратна продажба и обратно изкупуване	Търгуеми ценни книжа	100	100
<i>Кредити и аванси към физически лица</i>			
Жилищно кредитиране	Жилищни имоти	100	100
	Поръчителство, залог на вземане с произход заплата и други възнаграждения	100	100
Потребителско кредитиране	Няма	-	-
Кредитни карти			
<i>Кредити и аванси към корпоративни клиенти</i>			
Друго кредитиране на корпоративни клиенти	Търговски имоти, Права върху търговски активи	100	100

Банката изисква от оценителите да оценяват нетна реализуема стойност, която представлява продажната цена на актива на ликвиден пазар, намалена с допълнителните разходи, пряко свързани с реализацията (продажбата) на съответния актив. Представената по-долу таблица показва обичайния размер преди приспадане на обезценка на кредити и аванси на клиенти, предоставени от Банката:

В хиляди лева	2021 г.	2020 г.
Парични средства	7,656	9,743
Редовни	7,179	8,154
Под наблюдение	213	566
Необслужвани	239	437
Загуба	25	586
Ипотека на недвижимо имущество	909,782	773,481
Редовни	821,955	689,867
Под наблюдение	52,220	42,877
Необслужвани	9,159	10,694
Загуба	26,448	30,043
Други обезпечения	405,013	279,033
Редовни	385,603	263,944
Под наблюдение	13,396	9,335
Необслужвани	1,853	1,314
Загуба	4,161	4,440
Обезпечени заеми	1,322,451	1,062,257
Необезпечени заеми	376,578	340,882
Общо кредити и аванси на клиенти	1,699,029	1,403,139

Други обезпечения включват залози на текущи активи – материални запаси, вземания от трети лица както и залози на търговски предприятия.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

8. Управление на финансовия риск (продължение)

(б) Кредитен риск (продължение)

Анализ на качеството на кредита (продължение)

Таблиците по-долу представят кредитни експозиции от ипотечни кредити и аванси към клиенти – физически лица и корпоративни клиенти – в зависимост от стойността на коефициента loan-to-value (LTV). LTV се изчислява като съотношение от брутната стойност на кредита (или съответно заделеният размер на кредитния ангажимент) към стойността на обезпечението. В брутната стойност не се включва начислената обезценка. Оценката на обезпечението включва бъдещи разходи за придобиването и реализацията на обезпечението. Стойността на обезпечението по жилищните ипотечни кредити се основава на последната оценка, направена от независим експерт-оценител.

Ипотечно кредитиране (физически лица и корпоративни клиенти)

В хиляди лева	2021 г.	2020 г.
Loan to value (LTV) коефициент		
По-малко от 50%	326,364	283,414
51% до 70%	276,299	219,273
71% до 90%	271,998	200,451
91% до 100%	12,936	12,234
Повече от 100%	43,540	20,364
Общо	931,137	735,736

Към 31 декември 2021 г. балансовата стойност на активи, придобити от обезпечения – недвижими имоти е в размер на 331 хил. лв. (към 31 декември 2020 г.: 331 хил. лв.).

Влияние на кризата, породена от пандемията COVID-19

Пандемията от COVID-19 няма значително влияние върху дейността на Групата с изключение на операциите на Алианс Банк.

Управление на кредитния риск, във връзка с пандемията от COVID-19 в Алианс Банк

От началото на кризата Covid-19 Банката предприе необходимите мерки за сигурност и непрекъснатост на бизнеса, за да гарантира устойчивостта на банковите операции и за да подкрепи нейните клиенти и служители, като:

- установяване на адекватни мерки за контрол относно разпространение на инфекцията на работното място, които включват система от мерки за намаляване на предаването на инфекцията и обучение на служителите;
- активиране на планове за действие при извънредни ситуации, които включват сценарии за пандемия и които предвиждат мерки за конкретните етапи на развитие на пандемията;
- оценка на това колко бързо могат да бъдат приложени мерките, предвидени в пандемичния сценарий при извънредни ситуации и колко дълго могат да бъдат поддържани операциите на Банката при такъв сценарий;
- дистанционна работа и други гъвкави работни условия за служителите, за да се осигури непрекъсваемост на бизнеса
- оценка и тестване на капацитета на съществуващата ИТ инфраструктура, също така в светлината на потенциалното увеличение на кибератаките и потенциалната по-голяма зависимост от услугите за отдалечено банкиране
- оценка на рисковете от повишена измама, свързана с киберсигурността, насочена както към клиентите, така и към Банката чрез фишинг имейли и др.;
- влизане в диалог с доставчиците на услуги, с цел да бъде осигурена приемственост на услугите в случай на последици от пандемията;
- мораториум върху плащанията по кредити на клиенти, засегнати от кризата, като ефективен инструмент при краткосрочни ликвидни затруднения на клиентите на банките.

Във връзка с пандемията от COVID-19 и в изпълнение на Насоките на Европейския банков орган (ЕБО), решенията на Българската народна банка и Асоциацията на банките в България (АББ) относно законодателните и частните мораториуми върху плащанията по кредити, прилагани с оглед на кризата, предизвикана от COVID-19, Алианс Банк България АД взе решение да се присъедини към утвърдените условия за частен мораториум върху плащанията и разработи оперативен план, с което съдейства по балансиран начин за запазване интересите на клиентите си, като продължи да осигурява високо качество на банковите услуги.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

8. Управление на финансовия риск (продължение)

(б) Кредитен риск (продължение)

Управление на кредитния риск, във връзка с пандемията от COVID-19 (продължение)

Банката предложи на своите клиенти облекчаващ механизъм за обслужване на редовните експозиции на своите клиенти – кредитополучатели, засегнати от мерките във връзка с пандемията от COVID-19, следвайки решенията на Европейския банков орган (ЕБО), Българската народна банка и Асоциацията на банките в България (АББ).

На 11 Декември 2020 г., Управителният съвет на Българската народна банка (БНБ) на основание чл. 16, т. 20 от Закона за БНБ и чл. 79а, ал. 3 от Закона за кредитните институции утвърди предложеното от Асоциацията на банките в България удължаване на срока на действие до 31 март 2021 г. на приетия „Ред за отсрочване и уреждане на изискуеми задължения към банки и дъщерните им дружества – финансови институции във връзка с въведеното на 13 март 2020 г. от Народното събрание извънредно положение“, който представлява частен мораториум по смисъла на гласуваните от Европейския банков орган (ЕБО) Насоки – EBA/GL/2020/15 за изменение на Насоки EBA/GL/2020/02 относно законодателните и частните мораториуми върху плащанията по кредити, прилагани с оглед на кризата, предизвикана от COVID-19.

Промените са свързани с:

- Удължаване на срока за подаване на искане от клиенти на банките за отсрочване на задължения и одобряването им от банките - до 30 септември 2020 г.
- Удължаване на крайния срок за отсрочване на задължения на клиентите на банките – до 31 март 2021 г.
- Удължаването на срока на действие на реда за отсрочване на задължения се отнася за експозиции, за които не е било подадено искане за отсрочване на плащанията преди 22 юни 2020 г.

На 11 Декември 2020 г., Управителният съвет на Българската народна банка (БНБ) на основание чл. 16, т. 20 от Закона за БНБ и чл. 79а, ал. 3 от Закона за кредитните институции утвърди предложеното от Асоциацията на банките в България удължаване на срока на действие до 31 март 2021 г. на приетия „Ред за отсрочване и уреждане на изискуеми задължения към банки и дъщерните им дружества – финансови институции във връзка с въведеното на 13 март 2020 г. от Народното събрание извънредно положение“, който представлява частен мораториум по смисъла на гласуваните от Европейския банков орган (ЕБО) Насоки – EBA/GL/2020/15 за изменение на Насоки EBA/GL/2020/02 относно законодателните и частните мораториуми върху плащанията по кредити, прилагани с оглед на кризата, предизвикана от COVID-19.

8. Управление на финансовия риск (продължение)

(б) Кредитен риск (продължение)

Управление на кредитния риск, във връзка с пандемията от COVID-19 (продължение)

Във връзка с пандемията от COVID-19, Алианс Банк България АД, въз основа на писмо на Българската народна банка с изх. № БНБ-34578/03.04.2020 г. и в изпълнение на Насоките на Европейския банков орган от 2 април 2020 г. – Guidelines on legislative and non-legislative moratoria on loan repayments applied in light of the COVID-19 crisis (EBA/GL/2020/02), изменени с Насоки на ЕБО (EBA/GL/2020/08 от 25 юни 2020 г.) за изменение на Насоки EBA/GL/2020/02 и с Насоки на ЕБО (EBA/GL/2020/15 от 2 декември 2020 г.) за изменение на Насоки EBA/GL/2020/02, предложи на своите клиенти следните общи възможности за отсрочване и уреждане на задължения:

- срок за подаване на искания от клиенти на банките за отсрочване на задължения – до 23 март 2021 г.;
- срока за одобрение на тези искания от страна на банките – до 31 март 2021 г.;
- крайния срок за отсрочване на задължения на клиентите на банките – до 31 декември 2021 г., но не повече от 9 месеца;
- въвеждане на изискване задълженията, обект на мораториум, да са били редовни или с просрочие под 90 дни

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

към датата на подаване на искането за отсрочване;

- въвеждане на възможност задълженията, за които е било подадено искане за отсрочване преди 30 септември 2020 г., да могат да бъдат допълнително отсрочвани, като общият период на всички отсрочвания не надвишава 9 месеца.

Оперативен план за прилагане на мерките за отсрочване и уреждане на задължения

Управителният съвет и Надзорният съвет на Банката извършват адекватен надзор върху критичните елементи на управлението на кредитния риск, включително следното:

- Преглед на стандартите за поемане на риск, рамка за апетит за риск и стратегия при реалистични макроикономически сценарии;
- Адекватно наблюдение и анализ на всички промени в пруденциалните и счетоводните рамки;
- Подходящо делегиране на компетенции и правомощия на експерти и работни групи в банката за справяне с въздействието на кризата COVID-19.

За да се осигури дисциплинирано и ефективно разделяне на задълженията по процесите на отпускане на заеми, мониторинг, реструктуриране и събиране на кредити е одобрена адекватна организационна структура, която да гарантира, че не се смесват дейности разпределени за отделни функции и роли в първата и втората линия на защита с цел постигане на бърза реакция в отговор на пандемията COVID-19.

Към Направление "Управление на риска" има създадени следните управления:

- Управление "Контрол на риска и рипортинг" с Отдел "Кредит риск, мониторинг и провизиране" в чийто правомощия е мониторинга на кредитните експозиции и на портфейла на Банката;
- Управление "Кредитен риск" с компетенции да одобрява нови сделки;
- Управление "Проблемни кредити" с Отдел "Предоговаряне и реструктуриране" с компетенции да взема решения за предоговаряне и реструктуриране на кредитни експозиции на Банката.

Предоставените от Банката мярка/ки съгласно одобрените механизми за отсрочване и уреждане на задължения на длъжници, обект на мораториум върху плащанията не водят автоматично до прекласифициране на експозициите като експозиции с мерки за реструктуриране, като класификацията се разглежда за всеки отделен случай в съответствие с член 47б от Регламент (ЕС) № 575/2013.

Независимо от предприетите мерки свързани с COVID-19, във връзка с годишния преглед и актуализация на риск параметрите и моделите Банката е предприела следните действия:

- Банката е актуализирала документацията във връзка с рейтинговите модели, които прилага за изчисление на вероятност от неизпълнение (PD), като е дефинирала изрично таргетите за всяка една от променливите, чрез които наблюдава силата на модела.
- Към 31/12/2021 год. Банката е извършила необходимите промени в моделите така, че да гарантира ефективността на моделите чрез разширяване на тестовото множество и чрез актуализация с най-новите данни, като за целта са използвани обучителните множества (за 5 годишен период от 28/11/2014 до 30/11/2020 год.), като е изследвано поведението на длъжниците на Банката до 30/11/2021 год. Всички промени са направени и интегрирани в системите на Банката. Резултатите на новите модели са документирани в методологията за PD.
- Разработена е вътрешна методология на базата на наблюдения на портфейла на Алианс Банк България АД. Въз основа на тази методология са изчислени текущите стойностите за Lifetime PD.
- Към 31/12/2021 год. Банката е актуализирала моделите за изчисление на риск параметрите: информация ориентирана към бъдещето (FLI), загуба при неизпълнение (LGD) и кредитен конверсионен фактор (CCF). Във връзка с оценка на адекватността на моделите е направен анализ на серията данни, в това число за стационарност, автокорелация, грешка, стабилност, тестове за точност на предвиждането. Промените в моделите са документирани.

Песимистичните сценарии са включени с най-голяма тежест в моделите за изчисление на информация ориентирана към бъдещето (FLI) за вероятност от неизпълнение (PD), загуба при неизпълнение (LGD) и кредитен конверсионен фактор (CCF). Балансираното разпределение на алтернативните сценарии около базовия сценарий, заложен в прогнозите на ЕЦБ се постига чрез изградените модели.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

8. Управление на финансовия риск (продължение)

(б) Кредитен риск (продължение)

Управление на кредитния риск, във връзка с пандемията от COVID-19 (продължение)

Оценка на значително увеличение на кредитния риск

Банката оценява адекватно всички риск параметри, за да отрази коректно увеличения кредитен риск, както за целите на рисково претеглените активи, така и за целите на изчисление на провизиите за обезценка. За целта Банката разглежда ефектите от COVID-19 и свързаните с тях смекчаващи мерки (като държавни гаранции и мораториуми) в процеса на определяне на рейтингите на всеки клиент и количествено определяне на параметъра на риска, в съответствие с регулаторните изисквания и одобрените модели и процеси, и спазвайки изискванията на Регламент (ЕС) 529/2014.

Всяка промяна на всеки компонент или променлива на PD модела, предполага оценка на съществеността на промяната на модела и одобрение от съответните компетентните органи на Банката. В съответствие със същественото влошаване на икономическата среда, предоставянето на мораториуми за плащане не води до подобрения в стойностите на рисковите показатели в сравнение с наблюдаваните преди COVID-19.

За мораториуми, които не отговарят на изискванията на ЕБО, мярката за реструктуриране е фактор, който участва в модела и води до присъждането на най-негативната рейтинг оценка D (PD 100%) за класифицираните във Фаза 3 и до влошаване на рейтинга и прилагане на lifetime PD в резултата на класификацията във Фаза 2.

Мораториумът върху плащанията във връзка с COVID-19, който позволява, изисква или насърчава спиране или забавяне на плащанията, не се счита за автоматичен тригер за задействане на оценките за значително увеличение на кредитния риск (SICR). Значителното увеличение на кредитния риск се установява на възможно най-ранния етап, на практика още с предоставянето на мярката по мораториума, независимо от оценката на рейтинговата система.

За всички експозиции засегнати от кризата COVID-19, Банката прилага допълнителни провизии (Management Overlays provision) при следните условия:

- Размерът на допълнителната провизия (Management Overlays provision) се измерва в хипотезата на миграция от Фаза 1 към Фаза 2 и промяна в рейтинга с 1 степен, без промяна в останалите рискови параметри.

За всички експозиции, за които има осчетоводена допълнителна провизия (Management Overlays provision), в случай на значително увеличение на кредитния риск, експозицията се прекласифицира във Фаза 2 и Management Overlays провизията се реинтегрира. В случай на хипотеза, при която е идентифициран тригер за обезценка, експозицията се прекласифицира във Фаза 3 и се начисляват съответните провизии.

Управление на кредитния риск, във връзка с пандемията от COVID-19 (продължение)

Актуализираните критерии за провизиране на портфейла в светлината на кризата Covid-19 се прилагат от 19.05.2020 год. въз основа на решение на Рисковия комитет на Банката.

За заемите, подлежащи на мораториум, Банката е приела допълнителните тригери за прехвърляне Фаза 2 и 3, изисквани от МСФО 9.B5.5.1 към МСФО 9.B5.5.18. Тригерите, основани на просрочията не са фактор при оценката за Фаза 2, като се има предвид, че дните просрочие се отчитат само въз основа на ревизирания график на плащанията.

В допълнение към това за експозициите, които ползват мораториуми, Банката отразява допълнително реструктурирането в присъждането на оценка за параметъра PD на базата на вероятност от неизпълнение за целия срок на експозицията (lifetime PD) и консервативна промяна на рейтинга с една степен, възприемайки консервативен подход, въпреки, че прилаганият модел включва изрично влошаването на вероятността за неизпълнение в резултат на влошаване на макро средата.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

8. Управление на финансовия риск (продължение)

(б) Кредитен риск (продължение)

Банката прилага консервативен подход по отношение на тригерите за трансфер между Фазите по смисъла на МСФО 9, дефинирани на база всяко влошаване с един грейд, на който съответства съответното абсолютно PD. Банката не е въвела по-високи относителни прагове за прехвърляне между стейджове за длъжници с по-високи PD, респективно по-лоши рейтинги. Правилата за трансфер между Фазите не са променени в резултат на пандемията Covid-19, т.е. при възникване или при по-променливи миграции на рейтинги.

Банката се придържа към добрите практики, като е приложила подхода за изчисление на провизиите при хипотезата прехвърлянето към Фаза 2 за онези случаи, в които индивидуалните оценки не са възможни или обичайните показатели не работят. Изчисление на провизиите за Фаза 2 се прилага за всички експозиции с мерки по мораториума, които не са класифицирани във Фаза 3. Този подход позволява своевременно разпознаване на ефектите от пандемията на коронавирус (COVID-19) и елиминира всяка необходимост от „огромна ревизия нагоре“ на по-късен етап.

Банката взема под внимание МСФО 9.5.5.11. и счита, че всички Covid-19 експозиции с просрочие над 30 дни са претърпели значително увеличение на кредитния риск и начислява за тях провизии за Фаза 3.

В допълнение към статистическите данни, съгласно МСФО 9.B5.18 банката използва и качествена информация, за да определи кои експозиции изискват очакваните загуби през целия живот да бъдат признати. Информацията, използвана за тази цел, е съобразена с тригерите за обезценка, използвани при мониторинг на клиенти и портфейли и включва също елементи като приложена мярка за реструктуриране, повишена задлъжнялост, неустойчивост при изплащане и нарушаване на политиките за кредитиране. В тази връзка Банката е приела и оперативен план за оценка на вероятността от неплащане.

Във връзка с изискванията на МСФО 9.B5.5.17 (f) и МСС 9.B5.5.17 (i) Банката извършва секторен анализ като по този начин взема предвид всички неблагоприятни промени в бизнес, финансовата и икономическата среда на кредитополучателя. Банката има предвид това, че кредитополучателите са засегнати (пряко или косвено) от пандемията на коронавирус (COVID-19) в различна степен, в зависимост от техния сектор. В това отношение макроикономическата информация и / или неблагоприятното въздействие върху бизнеса върху конкретни сектори може сами по себе си да показват, че е налице значително увеличение на кредитния риск за неблагоприятно засегнатите експозиции. Банката може да извърши прехвърляне към Фаза 2 само поради тези конкретни обстоятелства, освен ако няма по-подробна информация, която да показва, че експозициите могат все още да останат във Фаза 1.

Банката е извършила съответните анализи, от които се налага извода, че неблагоприятните ефекти, произтичащи от бизнес, финансовата и икономическата среда не засягат целия портфейл. Алианц Банк България АД прилага аналитични подходи за систематично определяне кои части от портфейла не са претърпели значително увеличение на кредитния риск. Оценките се подкрепят от индивидуалните рейтинги на всеки длъжник.

Мерките за реструктуриране, които не са в съответствие с насоките на ЕБО относно мораториума за плащане, водят до прехвърляне минимум към Фаза 2. Въз основа на техническите критерии: флаг за неизпълнение (Defaulted Flag), брой мерки по реструктуриране, статус просрочие, Банката съотнася всяка една експозиция към предварително дефинирана рискова класификационна групи. В случай, че е налице просрочие над 30 дни или други тригери за обезценка експозицията се класифицира във Фаза 3.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

8. Управление на финансовия риск (продължение)

(в) Ликвиден риск

Ликвиден риск е рискът, че Групата няма да е в състояние да изпълни своите финансови задължения, когато те станат изискуеми. Групата прилага подход, който да осигури необходимите ликвидни средства, за да се посрещнат задължения за плащане, настъпили при нормални или извънредни условия, без да се реализират неприемливи загуби. При управление на ликвидния риск Групата наблюдава риска от загуби при наложителни продажби на активи при неблагоприятни пазарни условия за посрещане на неочаквано възникнали краткосрочни задължения за плащания. Групата анализира ликвидния риск на база на историческите входящи и изходящи парични потоци, като на тази основа се определя праг на парични средства и парични еквиваленти в портфейлите на управляваните фондове.

Банкиране

Във връзка с банковата дейност, ликвидният риск има две измерения – риск Банката да не бъде в състояние да посрещне задълженията си, когато те станат дължими; и риск от невъзможност да реализира свои активи при подходяща цена и в приемливи срокове.

Подходът на Банката за управление на ликвидността е да осигури, в колкото се може по-голяма степен възможността, че винаги ще е достатъчно ликвидна, за да посрещне задълженията си при поискване, както при нормални, така и при извънредни обстоятелства, без да понася извънредни загуби или да бъде засегната репутацията на Банката.

Управление “Ликвидност и пазари” получава информация от други бизнес звена относно ликвидността на финансовите активи и пасиви и подробности относно други очаквани парични потоци, произтичащи от прогнозирани бъдещи дейности. Управление “Ликвидност и пазари” поддържа портфейл от ликвидни активи, който се състои предимно от ликвидни ценни книжа, кредити и вземания от банки и други инструменти на паричния пазар. Целта е да се поддържа достатъчна ликвидност в рамките на Банката, като цяло.

Ежедневната ликвидна позиция се наблюдава и периодично се извършват стрес-тестове по различни сценарии, които покриват, както нормални така и извънредни пазарни обстоятелства. Всички политики и процедури за ликвидността са обект на преглед и одобрение от страна на КУАП. Ежедневните доклади покриват ликвидните позиции на Банката. Обобщен доклад, включващ анализи, планове, отчети и предприетите действия се разглежда и приема периодично/ежемесечно/ от КУАП.

За целите на осъществяване на ежедневното оперативното управление на ликвидността, Банката анализира информация относно наличните финансови активи и пасиви, очакваните входящи и изходящи парични потоци във всички значими валути (лева, евро и щатски долари), сделки с неприключен сетълмент, размер на задължителни минимални резерви при БНБ, наредени и/или получени клиентски парични преводи на стойност над 1 млн. левова равностойност. В рамките на работния ден се извършва непрекъснат мониторинг на салдата и движенията на парични средства по сметките на Банката при БНБ и при основните банки-кореспонденти в чуждестранна валута.

Средствата се привличат посредством набор от инструменти, включително депозити и разплащателни сметки, кредитни линии, други привлечени средства, регламентирани нормативно, както и акционерен капитал. Привличат се средства от различни типове клиенти като преобладаващата част са от граждани и домакинства, както и от малки и средни предприятия. В допълнение има депозити на небанкови финансови институции и кредитни линии от банки за развитие. Незначителна част от средствата се привличат от междубанков паричен пазар. По този начин се увеличава възможността за гъвкавост при финансиране на дейностите на “Алианц Банк България” АД, намалява се зависимостта от един източник на средства и се понижава стойността на привлечения ресурс. Банката се стреми да поддържа баланс между срочността на привлечения ресурс и гъвкавостта при използването на средства с различна матуритетна структура.

Банката извършва текущи оценки на ликвидния риск посредством идентифициране и мониторинг на промените по отношение на необходимостта от средства за постигането на целите, заложили в цялостната стратегия на “Алианц Банк България” АД. В допълнение, Банката притежава и поддържа портфейл от ликвидни активи като част от системата ѝ за управление на ликвидния

риск.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

8. Управление на финансовия риск (продължение)

(в) Ликвиден риск (продължение)

Изложеност на ликвиден риск

За мониторинг и управление на ликвидния риск Банката изчислява различни показатели като коефициент на вторична ликвидност, коефициент на ликвидно покритие /LCR/, коефициент на нетно стабилно финансиране /NSFR/ и период на оцеляване. Ликвидните активи / ликвидният буфер / за Банката се определя на база Регламент на ЕС 2015/61 - за допълнение на Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на изискването за ликвидно покритие за кредитните институции. Съгласно изискванията на регламента за ликвидни активи се считат: активи от ниво 1 - монети и банкноти, вземания на централната банка, вземания на централно и местно правителство, многостранни банки за развитие, на които е присъдено 0% рисково тегло.

Отношението на ликвидно покритие се изразява като процент и определено на минимално ниво от 100 %, когато бъде напълно приложено, което показва, че кредитната институция държи достатъчно ликвидни активи, за да посрещне нетните си ликвидни изходящи потоци в рамките на период на напрежение от 30 календарни дни. Изчислява се като отношение на буфера от „ликвидни активи“ на банката към нейните „нетни ликвидни изходящи потоци“ в рамките на период на напрежение от 30 календарни дни.

Банката поддържа портфейл от ликвидни активи, който се състои предимно от ликвидни ценни книжа / активи на централното правителство /, монети и банкноти, резерви на централната банка и други инструменти на паричния пазар, наречани ликвиден ресурс. За целите на коефициента на ликвидно покритие LCR, Банката изчислява размера на ликвидните си активи по пазарна стойност, намалена с блокираните ценни книжа / свободни от тежести ликвидни активи .

Размерът на ключовите параметри към 31 декември 2021г. и 31 декември 2020 година е следният:

	2021 г.	2020 г.
хил. лв / %		
Ликвиден буфер	1,619,611	1,323,491
Нетни изходящи ликвидни потоци	529,837	290,070
Отношение на ликвидно покритие (%)	305.68%	456.27%

Остатъчни срокове до падеж на финансови активи и пасиви

В приложената по-долу таблица са представени недисконтираните парични потоци на финансовите пасиви на Банката и непризнати кредитни ангажименти, на базата на най-ранната възможна дата на падеж. Брутният номинален входящ/(изходящ) паричен поток е договореният недисконтиран паричен поток от финансовия пасив или ангажимент. Приходите от лихви съответно разходите за лихви са включени към съответния финансов актив или пасив от датата на последното лихвено плащане до края на матуритета. Таблицата по-долу представя ликвидната позиция на Групата.

Дисбалансът, който се наблюдава в първия период по-малко от един месец, се дължи главно на включването на разплащателните сметки на клиенти в този времеви период. Опитът на банката показва, че депозитите на виждане от клиенти се очаква да запазят стабилен или нарастващ баланс и не всички непризнати кредитни ангажименти се очаква да бъдат усвоени веднага.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

8. Управление на финансовия риск (продължение)

(в) Ликвиден риск (продължение)

В хиляди лева	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 до 6 месеца	От 6 месеца до 1 година	От 1 до 3 години	От 3 до 5 години	От 5 до 10 години	Над 10 години	Без матуригет	2021 г. Общо
Кредити и аванси на клиенти и финансови институции	293,216	69,124	-	152,617	-	373,149	633,648	-	-	1,521,754
ДЦК, отчитани по амортизирана стойност	-	16,889	-	-	79,887	202,762	350,764	-	-	633,413
Корпоративни облигации, отчитани по амортизирана стойност	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Акции отчитани по ССПДВД	-	-	-	-	-	-	-	-	8,610	8,610
ДЦК отчитани по ССПДВД	-	96,241	-	116,500	150,377	336,388	89,803	127,928	-	917,237
Корпоративни облигации отчитани по ССПДВД	-	-	-	1,963	8,889	-	-	-	-	10,852
Договорни фондове отчитани по ССПДВД	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Акции отчитани по ССППЗ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Структурирани финансови инструменти отчитани по ССППЗ	2	-	-	1	104	-	-	-	-	107
ДЦК отчитани по ССППЗ	-	15,960	-	1,010	5	42,762	3,405	-	1	63,143
Договорни фондове отчитани по ССППЗ	-	-	-	-	-	-	-	-	109,415	109,415
Деривативи и опции отчитани по ССППЗ	-	-	-	-	776	530	602	-	259	2,168
Вземания по финансов лизинг	661	1,361	-	95,811	68	15,844	332	-	-	114,077
Депозити	-	-	-	3,008	-	-	-	-	-	3,008
Вземания	13,644	6,425	-	47,904	-	-	-	-	3,145	71,119
Парични средства и парични еквиваленти (без пари в каса)	911,266	-	-	4,849	-	-	-	-	-	916,116
Общо финансови активи	1,218,789	189,111	-	423,664	240,106	971,435	1,078,554	127,928	121,431	4,371,017
Застрахователни резерви	-	-	-	228,847	88,383	58,852	89,126	94,315	-	559,522
Задължения по договори, свързани с инвестиционен фонд	-	-	-	327	19,480	114,829	180,923	39,895	-	355,454
Задължения по застрахователни и презастрахователни дейности	6,328	2,151	-	22,218	-	-	-	-	-	30,697
Депозити от клиенти и други задължения	2,686,638	162,643	-	301,982	-	115,860	29,369	-	519	3,297,011
Лизингови задължения	13,720	-	-	3,272	-	4,632	3,231	-	-	24,854
Общо финансови задължения	2,706,686	164,794	-	556,644	107,863	294,173	302,649	134,210	519	4,267,537
Нетна експозиция	(1,487,897)	24,317	-	(132,980)	132,243	677,262	775,905	(6,282)	120,912	103,480

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

8. Управление на финансовия риск (продължение)

(в) Ликвиден риск (продължение)

В хиляди лева	До 1 месец	2020 г.					Без матуритет	Общо
		От 1 до 3 месеца	От 3 до 6 месеца	От 6 месеца до 1 година	От 1 до 3 години	От 3 до 5 години	От 5 до 10 години	
Кредити и аванси на клиенти и финансови институции	263,234	69,123	-	54,426	-	373,149	727,117	1,487,049
ДЦК, отчитани по амортизирана стойност	-	16,889	17,238	29,429	195,330	84,478	13,194	436,846
Корпоративни облигации, отчитани по амортизирана стойност	-	-	-	31,697	-	-	-	31,697
Акции отчитани по ССПДВД	-	-	-	-	-	-	7,360	7,360
ДЦК отчитани по ССПДВД	1,257	6,452	4,067	81,465	158,591	197,053	132,493	722,035
Корпоративни облигации отчитани по ССПДВД	-	-	3,992	25,432	10,911	-	-	40,335
Договорни фондове отчитани по ССПДВД	-	-	-	-	-	-	-	-
Акции отчитани по ССППЗ	-	-	-	-	-	-	-	-
Структурирани финансови инструменти отчитани по ССППЗ	2	-	-	196	1	220	-	419
ДЦК отчитани по ССППЗ	-	-	-	2,372	1	44,932	3,410	50,715
Договорни фондове отчитани по ССППЗ	-	-	-	-	-	-	-	108,977
Деривативи и опции отчитани по ССППЗ	-	-	-	-	580	375	262	1,443
Вземания по финансов лизинг	713	1,531	4	85,234	57	16,228	193	104,034
Депозити	-	-	-	-	2,953	-	-	2,953
Вземания	12,787	89	-	44,890	-	-	-	65,601
Парични средства и парични еквиваленти (без пари в каса)	951,109	-	-	2,668	-	-	-	953,777
Общо финансови активи	1,229,102	94,084	25,301	357,809	368,424	716,435	951,927	4,013,241
Застрахователни резерви	-	-	143,786	101,194	70,702	51,442	91,385	559,024
Задължения по договори, свързани с инвестиционен фонд	-	-	-	4,434	8,734	38,821	142,407	218,061
Задължения по застрахователни и презастрахователни дейности	5,595	1,971	7,117	11,360	-	-	-	26,043
Депозити от клиенти и други задължения	2,249,690	117,439	-	361,814	-	199,039	46,894	2,980,849
Лизингови задължения	7,459	-	-	585	-	125	26	8,195
Общо финансови задължения	2,262,744	119,410	150,903	479,387	79,436	289,427	280,712	3,792,172

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

8. Управление на финансовия риск (продължение)

(г) Пазарен риск

Пазарният риск е рискът, при който промените на пазарните цени, като например лихвените проценти, цените на капиталовите инструменти или обменните курсове за чуждестранни валути, ще повлияят негативно върху приходите или стойността на притежаваните от Групата финансови инструменти. Политиката за управление на пазарния риск има за цел да управлява и контролира пазарните рискови експозиции в рамките на допустимите граници, оптимизирайки съотношението риск/доходност.

Всички инструменти, държани за търгуване са изложени на пазарен риск в резултат на бъдещи промени в условията на пазара. Инструментите се отчитат по справедлива стойност и всички промени в условията на пазара директно въздействат върху нетния доход от търговски операции. Групата управлява използваните от нея инструменти, държани за търгуване, в отговор на изменящите се пазарни условия. Експозицията към пазарен риск официално се управлява в съответствие с ограниченията, зададени от експозициите, концентрацията по тип инструменти и ограниченията на стойността под риск (VaR).

Банкиране

Във връзка с банковата дейност, методът, използван за измерване и управление на пазарния риск е т.нар. Value at Risk (VaR) („Стойност под риск“). VaR е показател за очакваната загуба от търговския портфейл за определен период от време (период на държане) и определена степен на вероятност (ниво на достоверност). Моделът VaR, използван от Банката се основава на 99% ниво на достоверност и 10-дневен период на държане. Моделът VaR е изграден на базата на исторически данни от минимум 250 дневен период на наблюдение. Въпреки че VaR е важен инструмент при измерването на пазарния риск, допусканията, на които моделът се основава водят до някои ограничения:

- 10-дневният период на държане предполага, че е възможно да се хеджират или освободят позиции през този период. Това се счита за реално допускане в почти във всички случаи, освен в ситуациите, при които има ниска пазарна ликвидност за продължителен период от време.
- 99% ниво на доверителност не отчита загубите, които могат да възникнат извън това ниво. Дори и в рамките на модела, има 1% вероятност, че загубите може да надхвърлят VaR.
- VaR се изчислява в края на всеки ден и не отчита излагането на рискове, които могат да възникнат по време на деня на търгуване/търговската сесия.
- VaR зависи от позицията на Банката и волатилността на пазарните цени. При равни други условия VaR намалява, когато волатилността на пазарните цени намалява и обратното.

Изложеност на пазарен риск – финансови активи, отчитани по справедлива стойност през печалбата и загубата

Финансовите инструменти, отчитани по справедлива стойност в печалбата и загубата, към 31.12.2021 г. и 31.12.2020 г. не включват инструменти измерими за пазарен риск, в отражение на приетата политика за инвестиране в други класове финансови активи. 10- дневният VaR на банковия портфейл на база Монте Карло симулация при 99% доверителен интервал към 31 декември 2021 г. и 2020 г. и по време на отчетния период са като следва:

Изложеност на пазарен риск – финансови активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход

2021 г.	Към 31.12.	Средно	Максимум	Минимум
Валутен риск	2,836	1,847	2,868	658
Лихвен риск	614	366	648	250
Друг ценови риск	754	125	757	-
Корелация	(1,173)	(435)	(1,237)	(194)
	3,031	1,903	3,036	714
2020 г.	Към 31.12.	Средно	Максимум	Минимум
Валутен риск	657	35	663	-
Лихвен риск	273	201	292	140
Друг ценови риск	-	-	-	-
Корелация	(216)	(15)	(234)	-
	714	221	721	140

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

8. Управление на финансовия риск (продължение)

(г) Пазарен риск (продължение)

Нивата на лихвения риск през текущата година плавно намаляват, като достигат минималните си стойности към края на отчетния период, отразявайки намаляващата дюрация на портфейла и ниските равнища на волатилност на доходностите на облигационните пазари.

10 –дневният VaR на банковия портфейл на база Монте Карло симулация при 99% доверителен интервал към 31 декември година и по време на отчетния период са като следва :

В хиляди лева	2021 г.	2020 г.
Към 31 декември	9,584	2,257

Анализ на чувствителността към лихвен риск

За управлението на лихвения риск и границите на изменението на лихвените проценти се правят наблюдения върху чувствителността на финансовите активи и пасиви на Банката при прилагане на сценарии за движението на лихвените проценти.

Анализите на чувствителността се базират на сценария от 100 базисни точки паралелно нарастване и спад на всички криви на доходност по всички валути.

Моделът за измерване на пазарния риск се основава на анализа на дисбаланса (GAP analysis). Чрез него се измерва потенциална загуба на Банката, произтичаща от прогнозни промени на пазарните лихвени проценти при хипотеза за паралелно изместване на лихвените криви.

Моделът е приложен върху банковия и търговския портфейл към края на съответната година.

Банката извършва изчисления при 6 сценарии, резултати, от които са показани в таблицата по-долу като хипотезите за паралелен шок са при 200 Bps, за краткосрочен шок от 250 bps и дългосрочен от 100 Bps, съгласно Анекс II, Interest rate risk in banking book (EBA).

Сценарии 2021 г.	Лихвена чувствителност на стойността на капитала (EVE)		Нетен лихвен доход
	%	хил. лв.	хил. лв.
Паралелен шок нагоре	-12.87%	(29,591)	(13,103)
Паралелен шок надолу	12.87%	29,591	13,103
Краткосрочни лихви надолу и дългосрочни нагоре (steepener)	-12.84%	(29,059)	
Краткосрочни лихви нагоре и дългосрочни надолу (flattener)	3.03%	6,866	
Краткосрочни лихви нагоре	-2.5%	(5,664)	
Краткосрочни лихви надолу	2.5%	5,664	

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

8. Управление на финансовия риск (продължение)

(г) Пазарен риск (продължение)

Сценарии 2020 г.	Лихвена чувствителност на стойността на капитала (EVE)		Нетен лихвен доход
	%	хил. лв.	хил. лв.
Паралелен шок нагоре	-8.40%	(19,012)	(15,914)
Паралелен шок надолу	8.40%	19,012	15,914
Краткосрочни лихви надолу и дългосрочни нагоре (steepener)	-7.28%	(16,475)	
Краткосрочни лихви нагоре и дългосрочни надолу (flattener)	0.98%	2,216	
Краткосрочни лихви нагоре	-2.30%	(5,207)	
Краткосрочни лихви надолу	0.92%	2,083	

Процедурите по управление на лихвения риск се прилагат от гледна точка на чувствителността на Групата спрямо промени в лихвените равнища. Действителният ефект зависи от множество фактори, които включват степента, в която плащанията се осъществяват по-рано или по-късно от договорената дата, както и от промените в лихвения процент, породени от чувствителността спрямо различните периоди и валути. Групата измерва лихвения риск чрез определянето на дюрация, която е основната мярка за чувствителността на един инструмент към изменение нивото на лихвените проценти. Групата използва метода на модифицираната дюрация за измерване на лихвения риск, свързан с всеки инструмент базиран на лихвен процент като облигации, лихвени суапи, фючърси, базирани на лихвени проценти, и фючърси, базирани на облигации. Изчислението на модифицирана дюрация се извършва като се вземат предвид среднопретеглените парични потоци на база време, доходност до падеж и брой лихвени плащания на година.

В таблицата по-долу са представени ефективният лихвен процент и периодът за плащане на лихвите към датата на отчитане:

	2021 г.		
	Плаващ лихвен процент	Фиксиран лихвен процент	Общо
В хиляди лева		Безлихвени	
Кредити и аванси на клиенти и финансови институции	1,251,341	270,412	1,521,753
ДЦК, отчитани по амортизирана стойност	-	633,413	633,413
Корпоративни облигации отчитани по амортизирана стойност	-	-	-

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

8. Управление на финансовия риск (продължение)

(г) Пазарен риск (продължение)

Анализ на чувствителността към лихвен риск (продължение)

В хиляди лева	2021 г.			Общо
	Плаващ лихвен процент	Фиксиран лихвен процент	Безлихвени	
Акции, отчитани по ССПДВД	-	-	8,610	8,610
ДЦК, отчитани по ССПДВД	-	891,208	-	891,208
Корпоративни облигации, отчитани по ССПДВД	-	10,852	-	10,852
Договорни фондове, отчитани по ССПДВД	-	-	-	-
Акции отчитани по ССППЗ	-	-	-	-
Структурирани финансови инструменти отчитани по ССППЗ	-	-	142	142
ДЦК, отчитани по ССППЗ	-	63,042	-	63,042
Договорни фондове отчитани по ССППЗ	-	-	109,414	109,414
Деривативи и опции отчитани по ССППЗ	-	259	1,909	2,168
Компенсаторни записи, отчитани по ССППЗ	-	-	1	1
Финансови активи по договори, свързани с инвестиционен фонд	-	-	355,454	355,454
Вземания по финансов лизинг	21,965	92,112	-	114,077
Депозити	-	3,008	-	3,008
Вземания	-	-	71,119	71,119
Парични средства и парични еквиваленти (без пари в каса)	-	-	916,116	916,116
Общо финансови активи	1,273,306	1,964,305	1,462,765	4,700,376
Застрахователни резерви	-	-	559,522	559,522
Задължения по договори, свързани с инвестиционен фонд	-	-	355,454	355,454
Задължения по застрахователни и презастрахователни дейности	-	-	30,697	30,697
Депозити от клиенти и други задължения	-	3,281,835	23,031	3,304,866
Лизингови задължения	-	24,839	-	24,839
Общо финансови задължения	-	3,306,674	968,704	4,275,378
Нетна експозиция	1,273,306	(1,342,369)	494,061	424,998

(и) Лихвен риск

В таблицата по-долу са представени ефективният лихвен процент и периода за плащане на лихвите към последната дата на отчитане:

В хиляди лева	2020 г.			Общо
	Плаващ лихвен процент	Фиксиран лихвен процент	Безлихвени	
Кредити и аванси на клиенти и финансови институции	1,216,154	270,895	-	1,487,049
ДЦК, отчитани по амортизирана стойност	-	436,846	-	436,846
Корпоративни облигации отчитани по амортизирана стойност	-	31,697	-	31,697
Акции, отчитани по ССПДВД	-	-	7,360	7,360

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

8. Управление на финансовия риск (продължение)

(г) Пазарен риск (продължение)

(i) Лихвен риск (продължение)

В хиляди лева	2020 г.			Общо
	Плаващ лихвен процент	Фиксиран лихвен процент	Безлихвени	
ДЦК, отчитани по ССПДВД	-	701,411	-	701,411
Корпоративни облигации, отчитани по ССПДВД	-	40,335	-	40,335
Договорни фондове, отчитани по ССПДВД	-	-	-	-
Акции отчитани по ССППЗ	-	-	-	-
Структурирани финансови инструменти отчитани по ССППЗ	-	-	419	419
ДЦК, отчитани по ССППЗ	-	50,715	-	50,715
Договорни фондове отчитани по ССППЗ	-	-	108,977	108,977
Деривативи и опции отчитани по ССППЗ	-	226	1,217	1,443
Компенсаторни записи, отчитани по ССППЗ	-	-	1	1
Финансови активи по договори, свързани с инвестиционен фонд	-	-	218,061	218,061
Вземания по финансов лизинг	23,162	80,872	-	104,034
Депозити	-	2,953	-	2,953
Вземания	-	-	65,601	65,601
Парични средства и парични еквиваленти (без пари в каса)	-	-	953,777	953,777
Общо финансови активи	1,239,316	1,615,950	1,355,413	4,210,679
Застрахователни резерви				
Задължения по договори, свързани с инвестиционен фонд	-	-	559,024	559,024
Задължения по застрахователни и презастрахователни дейности	-	-	218,061	218,061
Депозити от клиенти и други задължения	-	-	26,043	26,043
Общо финансови задължения	-	2,969,805	19,239	2,988,044
Нетна експозиция	-	2,969,805	822,367	3,792,172

(ii) Валутен риск

Групата е изложена на валутен риск чрез разплащанията си в чуждестранни валути. В резултат от въвеждането на Валутен борд (паричен съвет) в Република България, българската валута е обвързана с еврото. Тъй като валутата, използвана във финансовите отчети е българският лев, резултатите отразени в тях се влияят от колебанията в обменния курс между валутите извън Еврозоната и лева.

Застраховане и Пенсионно осигуряване

Управлението на валутния риск се провежда чрез спазването на политиката за икономическо хеджиране между финансовите активи и финансовите задължения, деноминирани в чуждестранни валути различни от евро.

Банкиране

По отношение на нетната експозиция на паричните активи и пасиви в чуждестранна валута, произтичащи от банковите операции на Групата и които не са хеджирани, нетната експозиция се поддържа на приемливи нива, чрез сделки за покупко-продажба на валута, когато това е необходимо. В резултат на експозицията от трансакции на Групата възникват приходи и разходи от валутни операции, които са отразени в печалбата или загубата. Такива експозиции са паричните активи и пасиви на Групата, деноминирани във валута, различна от валутата на изготвяне на счетоводните отчети. Тези експозиции в чуждестранна валута са представени в таблицата по-долу.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

8. Управление на финансовия риск (продължение)

(г) Пазарен риск (продължение)

(ii) Валутен риск (продължение)

В хиляди лева	2021 г.					
	BGN	EUR	USD	CHF	Други	Общо
Кредити и аванси на клиенти и финансови институции	993,724	521,559	6,471	-	-	1,521,754
ДЦК, отчитани по амортизирана стойност	360,586	272,827	-	-	-	633,413
Корпоративни облигации отчитани по амортизирана стойност	-	-	-	-	-	-
Акции, отчитани по ССПДВД	1,409	177	7,024	-	-	8,610
ДЦК, отчитани по ССПДВД	387,016	441,767	62,425	-	-	891,208
Корпоративни облигации, отчитани по ССПДВД	-	10,852	-	-	-	10,852
Договорни фондове, отчитани по ССПДВД	-	-	-	-	-	-
Акции, отчитани по ССППЗ	-	-	-	-	-	-
Структурирани финансови инструменти отчитани по ССППЗ	2	140	-	-	-	142
ДЦК, отчитани по ССППЗ	18,637	44,321	84	-	-	63,042
Договорни фондове, отчитани по ССППЗ	-	85,756	23,653	-	-	109,414
Деривативи и опции, отчитани по ССППЗ	-	1,814	354	-	-	2,168
Компенсаторни записи, отчитани по ССППЗ	1	-	-	-	-	1
Финансови активи по договори, свързани с инвестиционен фонд	-	295,578	59,876	-	-	355,454
Вземания по финансов лизинг	90,089	23,988	-	-	-	114,077
Депозити	3,008	-	-	-	-	3,008
Вземания	49,595	21,278	235	-	11	71,119
Парични средства и парични еквиваленти (без пари в каса)	393,503	343,998	162,948	1	15,666	916,116
Общо финансови активи	2,297,570	2,064,055	323,070	1	15,677	4,700,373
Застрахователни резерви	230,852	280,374	47,714	540	44	559,524
Задължения по договори, свързани с инвестиционен фонд	-	295,585	59,869	-	-	355,454
Задължения по застрахователни и презастрахователни дейности	17,391	11,456	1,850	-	-	30,697
Депозити от клиенти и други задължения	2,072,994	1,002,495	213,166	-	16,212	3,304,867
Лизингови задължения	24,839	-	-	-	-	24,839
Общо финансови задължения	2,346,076	1,589,910	322,599	540	16,256	4,275,381
Нетна експозиция	(48,506)	474,145	476	(539)	(579)	424,992

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

8. Управление на финансовия риск, продължение

(г) Пазарен риск, продължение

(ii) Валутен риск, продължение

В хиляди лева	2020 г.					
	BGN	EUR	USD	CHF	Други	Общо
Кредити и аванси на клиенти и финансови институции	947,815	532,763	6,471	-	-	1,487,049
ДЦК, отчитани по амортизирана стойност	111,152	325,694	-	-	-	436,846
Корпоративни облигации отчитани по амортизирана стойност	-	31,697	-	-	-	31,697
Акции, отчитани по ССПДВД	1,335	167	5,858	-	-	7,360
ДЦК, отчитани по ССПДВД	215,529	444,917	40,965	-	-	701,411
Корпоративни облигации, отчитани по ССПДВД	-	40,335	-	-	-	40,335
Договорни фондове, отчитани по ССПДВД	-	-	-	-	-	-
Акции, отчитани по ССППЗ	-	-	-	-	-	-
Структурирани финансови инструменти отчитани по ССППЗ	2	417	-	-	-	419
ДЦК, отчитани по ССППЗ	5,233	45,447	35	-	-	50,715
Договорни фондове, отчитани по ССППЗ	1	87,236	21,740	-	-	108,977
Деривативи и опции, отчитани по ССППЗ	-	1,368	75	-	-	1,443
Компенсаторни записи, отчитани по ССППЗ	1	-	-	-	-	1
Финансови активи по договори, свързани с инвестиционен фонд	-	178,876	39,185	-	-	218,061
Вземания по финансов лизинг	78,860	25,174	-	-	-	104,034
Депозити	2,953	-	-	-	-	2,953
Вземания	46,235	19,120	238	-	8	65,601
Парични средства и парични еквиваленти (без пари в каса)	665,024	93,981	177,737	-	17,035	953,777
Общо финансови активи	2,074,140	1,827,192	292,304	-	17,043	4,210,679
Застрахователни резерви	223,067	287,336	48,063	529	29	559,024
Задължения по договори, свързани с инвестиционен фонд	-	178,878	39,183	-	-	218,061
Задължения по застрахователни и презастрахователни дейности	15,791	8,625	1,627	-	-	26,043
Депозити от клиенти и други задължения	1,752,904	999,569	220,612	-	15,959	2,989,044
Общо финансови задължения	1,991,762	1,474,408	309,485	529	15,988	3,792,172
Нетна експозиция	82,378	352,784	(17,181)	(529)	1,055	418,507

(д) Операционен риск

Операционен риск е рискът от загуби, произтичащи от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси, човешки грешки, системи или външни фактори, включително и правен риск.

Целта на Групата е да предприеме своевременни действия за минимизиране на операционния риск като дефинира ясно процедурите за управление и мониторинг на риска, определи функциите и отговорностите, създаде фирмена култура по осведоменост за риска и се основава на опита на Allianz SE.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

8. Управление на финансовия риск (продължение)

(д) Операционен риск (продължение)

Съответствие между активите и пасивите

Групата активно управлява активите си като използва подход, който балансира качество, диверсификация, съответствие между активите и пасивите, ликвидност и възвръщаемост на инвестициите. Целта на инвестиционния процес е да оптимизира инвестиционния доход, коригиран с риска, като гарантира, че активите и пасивите се управляват на база на паричния поток и техния матуритет. Рисковият комитет по управление на активите и пасивите преглежда и одобрява целевите портфейли на периодична база, като установява инвестиционните ограничения и лимити и осигурява надзор върху процеса по управление на активите и пасивите. Отчет за нетния размер на застрахователните резерви и активите, които ги обезпечават, се изготвя и представя на тримесечие на Комисия по Финансов Надзор. В този отчет са спазени изискванията на Кодекса за застраховането за вида и обема на отделните видове инвестиции, които могат да служат като обезпечение на нетните застрахователни резерви.

(е) Други рискове

(i) Ценови риск

Ценови риск свързан с инвестиции в акции

Ценовият риск може да бъде свързан с инвестициите в акции. При управлението му се наблюдава рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент при неблагоприятни промени на нивата на пазарните цени. Групата измерва ценовия риск, свързан с инвестиции в акции чрез приложимия за съответния пазар количествен метод от избраните:

1. Историческа волатилност, измерена чрез стандартно отклонение;

2. β -коефициент към индексите на съответните пазари;

При невъзможност за прилагане на точка 1. и 2., Групата използва стандартното отклонение на индексите на регулираните пазари, на които се търгуват дадени акции като заместител на цялостния анализ на портфейлите.

Ценови риск свързан с инвестиции в недвижими имоти

Ценовият риск може да бъде свързан и с инвестиции в недвижима собственост. Тогава се наблюдава рискът от намаляване на стойността на инвестиционните имоти при неблагоприятни промени на нивата на пазарните цени.

(ii) Риск на остатъчната стойност

В следствие на дейността си Групата е изложена на риск от остатъчната стойност на лизингованите активи и стойност на изетите активи, което е рискът Групата да не е в състояние да възстанови отчетната стойност на активите дадени на оперативен лизинг, при прекратяване на договора и отчетната стойност на вземанията по финансов лизинг, при прекратяване, когато лизингованият актив следва да се върне на Групата (най-вече в случаите на предсрочно прекратяване на лизинга). В тези случаи рискът за Групата е да не успее да възстанови отчетната стойност на актива чрез директна продажба или повторно лизинговане.

Групата управлява риска от недостатъчност на остатъчната стойност, като изисква първоначални вноски от страна на клиентите по финансов лизинг, които се определят в зависимост от вида на актива, както и дали той е нов или втора употреба. За активите, отдадени на оперативен лизинг, Групата прави анализ за очакваната остатъчна стойност, за да определи наемните вноски и срока на договора, а там където е възможно, е сключило споразумения с доставчика за обратно изкупуване на активите.

Бележки към консолидираня годишен финансов отчет (продължение)

9. Справедлива стойност на финансови инструменти

Таблицата показва балансовите и справедливите стойности на финансовите активи и финансовите пасиви, включително нивата им в йерархията на справедливите стойности. Не е включена информация за справедливите стойности, ако балансовата стойност е разумно приближение на справедливата стойност.

31 Декември 2021 г.	Балансова стойност						Справедлива стойност			
В хиляди лева	Държани за търгуване	Държани до падеж	Кредити и вземания	На разп.за продажба	Други финансови пасиви	Общо	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност										
ДЦК облигации	63,042	-	-	891,579	-	954,621	921,691	32 558	-	954,249
Корпоративни облигации	-	-	-	10,852	-	10,852	-	10 852	-	10,852
Акции	-	-	-	8,610	-	8,610	-	-	8,610	8,610
Договорни фондове	2,016	-	-	107,398	-	109,414	103,991	1,724	3,698	109,414
Структурирани финансови инструменти	142	-	-	-	-	142	140	2	-	142
Финансови активи по договори, свързани с инвестиционен фонд	355,454	-	-	-	-	355,454	355,454	-	-	355,454
Деривати, опции и други	2,168	-	-	-	-	2,168	259	1,909	-	2,168
	422,822	-	-	1,018,439	-	1,441,261	1,381,535	47,045	12,308	1,440,888
Финансови активи, които не се оценяват по справедлива стойност										
Кредити и аванси на финансови институции	-	-	9,753	-	-	9,753	-	9,753	-	9,753
Кредити и аванси на клиенти	-	-	1,512,001	-	-	1,512,001	-	-	1,512,001	1,512,001
Вземания по финансов лизинг	-	-	114,077	-	-	114,077	-	-	114,077	114,077
Вземания	-	-	71,118	-	-	71,118	-	-	-	-
Депозити	-	-	3,008	-	-	3,008	-	-	-	-
Парични средства и парични еквиваленти	-	-	916,116	-	-	916,116	-	916,116	-	916,116
ДЦК, държани до падеж	-	633,413	-	-	-	633,413	633,413	-	-	633,413
	-	633,413	2,626,073	-	-	3,259,486	633,413	925,869	1,626,078	3,185,360
Финансови пасиви, оценявани по справедлива стойност										
Задължения по договори, свързани с инвестиционен фонд	-	-	-	-	-	355,454	355,454	-	-	355,454
Финансови пасиви, който не се оценяват по справедлива стойност										
Задължения по застрахователни и презастрахователни дейности	-	-	-	-	-	30,697	-	-	-	-
Депозити от клиенти и други задължения	-	-	8,956	-	-	3,320,750	-	-	3,320,750	3,320,750
	-	-	8,956	-	-	3,351,447	-	-	3,320,750	3,320,750

Бележки към консолидиранния годишен финансов отчет (продължение)

9. Справедлива стойност на финансови инструменти (продължение)

31 Декември 2020 г.										
Балансова стойност					Справедлива стойност					
В хиляди лева	Държани за търгуване	Държани до падеж	Кредити и вземания	На разп. за продажба	Други финансови пасиви	Общо	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност										
ДЦК облигации	50,715	-	-	701,411	-	752,126	732,328	19,798	-	752,126
Корпоративни облигации	-	-	-	40,335	-	40,335	40,334	1	-	40,335
Акции	-	-	-	7,360	-	7,360	3,677	-	3,683	7,360
Договорни фондове	1,939	-	-	107,038	-	108,977	101,888	7,089	-	108,977
Структурирани финансови инструменти	419	-	-	-	-	419	195	224	-	419
Финансови активи по договори, свързани с инвестиционен фонд	218,061	-	-	-	-	218,061	218,061	-	-	218,061
Деривати и опции	1,443	-	-	-	-	1,443	340	1,103	-	1,443
	272,577	-	-	856,144	-	1,128,721	1,096,824	28,215	3,683	1,128,721
Финансови активи, които не се оценяват по справедлива стойност										
Кредити и аванси на финансови институции	-	-	39,058	-	-	39,058	-	39,058	-	39,058
Кредити и аванси на клиенти	-	-	1,447,991	-	-	1,447,991	-	-	1,447,991	1,447,991
Вземания по финансов лизинг	-	-	104,034	-	-	104,034	-	-	104,034	104,034
Вземания	-	-	65,601	-	-	65,601	-	-	-	-
Депозити	-	-	2,953	-	-	2,953	-	-	-	-
Парични средства и парични еквиваленти	-	-	986,213	-	-	986,213	-	986,213	-	986,213
ДЦК, държани до падеж	-	436,846	-	-	-	436,846	436,846	-	-	436,846
Корпоративни облигации, държани до падеж	-	31,697	-	-	-	31,697	31,697	-	-	31,697
	-	468,543	2,645,850	-	-	3,114,393	468,543	1,025,271	1,552,025	3,045,839
Финансови пасиви, оценявани по справедлива стойност										
Задължения по договори, свързани с инвестиционен фонд	-	-	-	-	218,061	218,061	218,061	-	-	218,061
Финансови пасиви, който не се оценяват по справедлива стойност										
Задължения по застрахователни и презастрахователни дейности	-	-	-	-	26,043	26,043	-	-	-	-
Депозити от клиенти и други задължения	-	-	9,368	-	2,979,676	2,989,044	-	-	2,989,044	2,989,044
	-	-	9,368	-	3,005,719	3,015,087	-	-	2,989,044	2,989,044

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

9. Справедлива стойност на финансови инструменти (продължение)

Оценяване на справедливи стойности

(i) Техники за оценяване и значими ненаблюдаеми входящи данни

Следната таблица представя техниките за оценяване, използвани при оценяването на справедливите стойности на Ниво 2 и Ниво 3, както и използваните значими ненаблюдаеми входящи данни

Финансови инструменти оценени по справедлива стойност

Вид	Техники за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между значими ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
Опция	- Пазарни котировки - Изчисляване на справедлива стойност, базирана на модела Блэк-Сколс за оценяване на опции.	Очаквана колебливост на данните	Колкото е по-голяма колебливостта, толкова по-висока е стойността на опцията и обратното.
	Използва се котировка на валутните двойки, публикувана от ЕЦБ като промените се отчитат в печалбата или загубата		
Форуърд		Няма	Неприложимо
Вземания по финансов лизинг	- Определяне на клас експозиция по дни просрочие. - Дисконтиране на парични потоци за всяка класификационна група с процент, използван за прехвърляне на вземания.	Процент, с който се прехвърлят вземанията	Значително увеличение (намаление) в дисконтовия фактор, без други промени, би довело до значително намаляване (повишаване) на справедливата стойност.
			Определената справедлива стойност ще се увеличи (намали) ако:
Корпоративни облигации	Методът на съотношението "цена-печалба" на дружество-аналог;	- Съотношение цена/печалба (P/E) - Нетна стойност на активите на компанията от последен одитиран отчет	- Съотношение цена/печалба на компанията е по-висок (по-нисък); - Балансова стойност на активите е по-висока (по-ниска); - Капиталът на компанията е по-висок (по-нисък)
	Методът на нетната балансова стойност на активите;		
	Методът на дисконтираните нетни парични потоци;		

Групата не е оповестила справедливите стойности на финансови инструменти като краткосрочни вземания и задължения, понеже тяхната балансова стойност е разумно приближение на справедливата стойност. Справедливата стойност на паричните еквиваленти е приблизително равна на отчетната им стойност, поради това, че са краткосрочни. Справедливата стойност на кредитите предоставени на други клиенти е базирана на наблюдаеми пазарни транзакции. В случаите, когато пазарна информация не е налична, преценката за справедливата стойност се базира на оценъчни модели, като техники на дисконтирани парични потоци. Входящите данни за оценъчните техники включват очаквани загуби за живота на кредита, пазарни лихвени нива, проценти на предплащане и първично възникване или спредове на вторичния пазар.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

9. Справедлива стойност на финансови инструменти (продължение)

(i) Техники за оценяване и значими ненаблюдаеми входящи данни (продължение)

Справедливата стойност на депозитите от банки и други финансови институции, депозитите от нефинансови институции и други клиенти и други привлечени средства е изчислена използвайки техники на дисконтирани парични потоци прилагайки лихвените нива, които се предлагат към момента в страната за депозити със сходен падеж и условия. Справедливата стойност на депозитите на виждане е сумата платима към датата на финансовия отчет.

10. Нематериални активи

В хиляди лева	Разходи за придобиване на		Общо
Отчетна стойност	Софтуер и лицензи	нематериални активи	
Към 1 януари 2021 г.	35,387	2,808	38,195
Придобити	5,636	3,486	9,122
Отписване	(567)	(1,585)	(2,152)
Прехвърляне между групи активи	(6,205)	(1,662)	(7,867)
Баланс към 31 декември 2021г.	34,251	3,046	37,928

Амортизация			
Към 1 януари 2021г.	(22,350)	-	(22,350)
Разход за амортизация за периода	(4,427)	-	(4,427)
Отписване	5,901	-	5,901
Баланс към 31 декември 2021г.	(20,876)	-	(20,876)

Баланс към			
1 януари 2021 г.	13,037	2,809	15,845
31 декември 2021 г.	13,375	3,047	16,422

В хиляди лева	Разходи за придобиване на		Общо
Отчетна стойност	Софтуер и лицензи	нематериални активи	
Към 1 януари 2020 г.	34,969	1,771	36,740
Придобити	2,710	3,084	5,794
Отписване	(1,662)	(1,289)	(2,951)
Прехвърляне между групи активи	(630)	(757)	(1,387)
Баланс към 31 декември 2020г.	35,387	2,809	38,196

Амортизация			
Към 1 януари 2020г.	(19,798)	-	(19,798)
Разход за амортизация за периода	(3,856)	-	(3,856)
Отписване	1,304	-	1,304
Баланс към 31 декември 2020г.	(22,350)	-	(22,350)

Баланс към			
1 януари 2020 г.	15,171	1,771	16,942
31 декември 2020 г.	13,037	2,809	15,845

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

11. Инвестиционни имоти, земя и сгради за собствена употреба

В хиляди лева	Земя и сгради за собствена употреба	Инвестиционни имоти
Отчетна стойност		
Баланс към 1 януари 2021 г.	35,853	5,059
Придобити	2,068	-
Отписани	(5,011)	(2,187)
Разходи за амортизация на сгради за собствена употреба	(6,012)	-
Промяна в справедливата стойност – отчетена в преоценъчен резерв	5,810	-
Промяна в справедливата стойност в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход	-	581
Амортизация на отписаните	2,387	-
Баланс към 31 декември 2021 г.	35,095	3,454
Отчетна стойност		
Баланс към 1 януари 2020 г.	36,025	5,396
Придобити	477	-
Отписани	(1,082)	(341)
Разходи за амортизация на сгради за собствена употреба	(7,277)	-
Прехвърляне между групи	-	-
Промяна в справедливата стойност, отчетена в преоценъчен резерв	7,274	-
Промяна в справедливата стойност в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход	-	4
	438	
Баланс към 31 декември 2020 г.	35,853	5,059

В земи и сгради за собствена употреба Групата е включила банков салон, който е обект на съдебно дело. По делото Групата е призната за собственик на банковия салон, Ат.№1 и офис №3 на ул.“Д.Груев“ №42 с решение по гр.д.№ 2695/2012 г. по описа на САС, влязло в сила на 29.04.2013 г., на основание изтекла придобивна 10 годишна давност. През 2014 г. Георги Апостолов предяви молба за отмяна на влязлото в сила решение по гр.д.№ 2695/2012 г. по описа на САС, по която е образувано гр.д. № 5444/2014г. по описа на ВКС. Справедливата стойност на имота е 530 хил. лв.

(i) Йерархия на справедливата стойност

Справедливата стойност на инвестиционните имоти се определя от външни независими оценители, притежаващи призната професионална квалификация и скорошен опит в оценяването на имоти със сходно местонахождение и оценъчна категория. Независимите оценители определят справедливата стойност на инвестиционните имоти на Групата на всеки 12 месеца. Справедливата стойност на инвестиционните имоти се категоризира като справедлива стойност от Ниво 3, въз основа на входящите данни, използвани при оценъчните техники.

(ii) Справедлива стойност Ниво 3

Следната таблица представя равнение на движението от началното салдо до крайното салдо на справедливите стойности от Ниво 3:

В хиляди лева	2021	2020
Баланс на 1 януари	5,059	5,396
Придобити и рекласифицирани от имоти, машини и съоръжения	-	-
Продадени имоти през периода	(2,187)	(341)
Трансфер между сгради за собствена употреба и сгради, използвани от трети страни	-	-
Промени в справедливата стойност (нереализирани)	582	4
Баланс на 31 Декември	3,454	5,059

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

11. Инвестиционни имоти, земя и сгради за собствена употреба (продължение)

Оценяване на справедлива стойност

Техники за оценка и значими ненаблюдаеми входящи данни

Следната таблица представя техниките, използвани за оценка при определяне на справедливата стойност на инвестиционни имоти и използва значими ненаблюдаеми входящи данни:

Техники за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
За земята		
Методът, прилаган при оценката на стойността на земята е методът на пазарните аналози. Този метод определя стойността чрез анализ на цените на наскоро продадени или предложени имоти, сравними с оценявания имот. Когато не е налична информация за сделки, справедливата стойност се определя от оферти цени продава от публично достъпни бази данни. Поради индивидуалните характеристики на всеки имот, се правят корекции на сравнимите данни за продажбите, за да се отразят разликите между всеки сравним имот и имота, който е обект на оценката.	- Ограничения в наличието на действителни данни за сделки или цени продава на подобни активи на активен пазар. - Ограничен брой на идентифицирани сравними имоти (по-малко от 5 за всеки имот) - Корекции на аналози, като коефициентите за: - Договаряне - Размер - Местоположение - Достъпност - Градоустройствено планиране - Други фактори	Справедливата стойност ще се промени, ако: - се използват по-голям или по-малък брой аналози - се прилагат по-малко или повече коефициенти за корекция - Коефициентите за корекция при договаряне, размер, местоположение, достъпност и т.н. са по-високи или по-ниски. Освен това, оценката на справедливата стойност ще бъде по-достоверна, когато предимно се прави сравнение със сравними цени на сделки отколкото с цени на оферти.
За сградите		
Пазарен подход: сравнителен пазарен подход Методът установява стойността чрез анализ на цените на наскоро продадени или предложени имоти, сравними с оценявания имот. Когато не е налична никаква информация за сделки, справедливата стойност се определя от продажни оферти (цени) от публично достъпни бази данни. Поради индивидуалните характеристики на всеки имот, се правят корекции на сравнимите данни за продажбите, за да се отразят разликите между всеки сравним имот и имота обект на оценката.	- Ограничения в наличието на цени продава за наем на подобни активи на активен пазар. - Ограничен брой на идентифицирани сравними имоти (по-малко от 5 за всеки имот) - Корекции на аналози, като коефициентите за: - Договаряне - Размер - Местоположение - Достъпност - Градоустройствено планиране - Други	Справедливата стойност ще се промени, ако: - се използват по-голям или по-малък брой аналози - се прилагат по-малко или повече коефициенти за корекция - Коефициентите за корекция при договаряне, размер, местоположение, достъпност и т.н. са по-високи или по-ниски. Освен това, оценката на справедливата стойност ще бъде по-достоверна, когато се прави предимно сравнение със сравними цени на сделки отколкото с цени на оферти.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

11. Инвестиционни имоти, земя и сгради за собствена употреба (продължение)

Оценяване на справедлива стойност, продължение (продължение)

Техники за оценка и значими ненаблюдаеми входящи данни (продължение)

Техники за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
Подход на приходите: Метод на капитализиране на доходите. Методът на капитализирането на доходите определя стойността чрез анализ на наемните цени на наскоро наети или отдадените под наем имоти, сравними с имота, предмет на оценката, което се превръща в оценка на справедлива стойност чрез прилагане на метода на капитализиране на доходите. Когато не е налична никаква информация за наеми, справедливата стойност се определя от търсени оферти (цени) за наеми от публично достъпни бази данни. Поради уникалната природа на всеки имот, се правят корекции на сравнимите данни за наемите, за да се отразят разликите между всеки сравним имот и имота, който е обект на оценката.	- Ограничения в наличието на цени продава за наем на подобни активи на активен пазар. - Ограничен брой на идентифицирани сравними имоти (по-малко от 5 за всеки имот) - Корекции на аналози, като коефициентите за: - Договаряне - Размер - Местоположение - Достъпност - Градоустройствено планиране - Други - Капитализация на дохода	Справедливата стойност ще се промени, ако: - се използват по-голям или по-малък брой аналози - се прилагат по-малко или повече коефициенти за корекция - Коефициентите за корекция при договаряне, размер, местоположение, достъпност и т.н. са по-високи или по-ниски. Освен това, оценката на справедливата стойност ще бъде по-достоверна, когато се прави предимно сравнение със сравними цени на сделки отколкото с цени на оферти.

12. Машини и съоръжения

В хиляди лева	Машини и съоръжения	Транспортни средства	Стопански инвентар	Активи в процес на изграждане	Произведения на изкуството	Други	Общо
Отчетна стойност							
Баланс на 1 януари 2021 г.	15,954	26,299	7,942	1,898	1,351	6,448	59,893
Придобити	2,014	8,182	1,552	6,865	-	730	19,343
Трансфери между групи активи	-	(5,016)	-	(7,656)	-	-	(12,672)
Отписани	(2,908)	(97)	(2,141)	(3)	-	(6,444)	(11,594)
Баланс към 31 декември 2021 г.	15,060	29,368	7,353	1,104	1,351	734	54,970
Амортизация							
Към 1 януари 2021 г.	(14,307)	(8,530)	(6,837)	-	-	(6,440)	(36,114)
Разход за амортизация за годината	(994)	(4,424)	(300)	-	-	(39)	(5,757)
Амортизация на трансферираните	-	77	-	-	-	-	77
Отписани	2,904	2,782	2,106	-	-	6,441	14,233
Баланс към 31 декември 2021 г.	(12,397)	(10,095)	(5,031)	-	-	(38)	(27,561)
Балансова стойност към 1 януари 2021 г.	1,647	17,769	1,106	1,898	1,351	8	23,779
Балансова стойност към 31 декември 2021 г.	2,663	19,273	2,322	1,104	1,351	696	27,409

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

12. Машини и съоръжения (продължение)

В хиляди лева	Машини и съоръжения	Транспортни средства	Стопански инвентар	Активи в процес на изграждане	Произведени на изкуството	Други	Общо
Отчетна стойност							
Баланс към 1 януари 2020г.	18,697	21,284	8,116	599	1,351	6,476	56,523
Придобиване	787	8,484	340	3,753	-	-	13,363
Трансфери между групи активи	-	(900)	-	(2,264)	-	-	(3,164)
Отписани	(3,530)	(2,568)	(514)	(190)	-	(28)	(6,829)
Баланс към 31 декември 2020 г.	15,954	26,299	7,942	1,898	1,351	6,448	59,893
Амортизация							
Към 1 януари 2020 г.	(16,925)	(7,031)	(7,151)	-	-	(4,803)	(35,910)
Разходи за амортизация за годината	(906)	(3,615)	(185)	-	-	(1,664)	(6,370)
Амортизация на трансферираните	-	473	-	-	-	-	473
Отписани	3,524	1,643	500	-	-	27	5,694
Баланс към 31 декември 2020 г.	(14,307)	(8,530)	(6,837)	-	-	(6,440)	(36,113)
Балансова стойност към 1 януари 2020 г.	1,772	14,257	965	599	1,351	1,672	20,616
Балансова стойност към 31 декември 2020 г.	1,647	17,769	1,106	1,898	1,351	8	23,779

13. Финансови инвестиции и кредити и аванси

В хиляди лева	2021 г.	2020 г.
Финансови активи, държани за търгуване (МСФО 9: Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през печална или загуба)		
ДЦК	63,042	50,715
Договорни фондове, държани за търгуване	109,414	108,977
Структурирани финансови инструменти	142	419
Деривативи	2,168	1,443
Акции	-	-
Компенсаторни записи	1	1
Общо	174,767	161,555
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през ДВД		
ДЦК	891,208	701,411
Договорни фондове, държани за продажба	-	-
Корпоративни и ипотечни облигации	10,852	40,335
Акции	8,610	7,360
Общо	910,670	749,106

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

13. Финансови инвестиции и кредити и аванси (продължение)

В хиляди лева

Финансови активи, държани до падеж (МСФО 9: Финансови активи, отчитани по амортизируема стойност)

	2021 г.	2020 г.
ДЦК	633,413	436,846
Корпоративни и ипотечни облигации		31,697
Общо	633,413	468,543

Кредити и аванси на клиенти

1,512,001 1,447,991

Кредити и аванси към финансови институции

9,753 39,058

Депозити

3,008 2,953

Общо финансови активи

3,243,612 2,869,206

С цел хеджиране на задълженията на Групата в съответствие с условията на плана за доходи на наети лица в рамките на Allianz SE, към 31.12.2021 г. Групата има опции, равни на 1,566 хиляди лева (2020: 1,267 хил.лв.). Към 31.12.2021 г., опциите за права върху акции на Allianz SE са оценени по справедлива стойност.

13.1. Обезценка на кредити и аванси на клиенти

В хиляди лева

	2021 г.	2020 г.
Брутни кредити и аванси на клиенти	1,609,175	1,529,962
Обезценка	(97,174)	(81,971)
Кредити, нетно от загуби от обезценка	1,512,001	1,447,991

14. Вземания по финансов лизинг

В хиляди лева

	2021 г.	2020 г.
Брутна инвестиция във финансов лизинг	119,903	109,594
Нереализирани финансови приходи	(348)	(87)
Нетни минимални лизингови плащания	119,555	109,507
Обезценка	(5,478)	(5,473)
Вземания по финансов лизинг	114,077	104,034

Падежът на брутната инвестиция във финансов лизинг преди обезценка е както следва:

	2021 г.	2020 г.
С остатъчен падеж до 1 година	14,368	14,273
С остатъчен падеж от 1 до 5 години	99,881	88,287
С остатъчен падеж над 5 години	5,654	7,034
Брутна инвестиция във финансов лизинг	119,903	109,594

Падежът на нетните минимални лизингови плащания е както следва:

	2021 г.	2020 г.
С остатъчен падеж до 1 година	13,652	17,914
С остатъчен падеж от 1 до 5 години	100,459	84,698
С остатъчен падеж над 5 години	5,444	6,895
Нетни минимални лизингови плащания	119,555	109,507

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

14. Вземания по финансов лизинг (продължение)

	2021 г.	2020 г.
Нетна инвестиция във финансов лизинг към 1 януари	108,279	87,202
Главници по нови лизингови договори	73,365	74,729
Падежирали главници по лизингови вноски	(62,089)	(53,652)
Прехвърлени вземания от клиенти и други търговски вземания (правни казуси)	-	-
Нетни минимални лизингови плащания	119,555	108,279
Обезценка	(5,478)	(4,245)
Вземания по финансов лизинг	114,077	104,034
Обезценка на вземанията по финансов лизинг		
	2021 г.	2020 г.
Баланс към 1 януари	(5,473)	(1,228)
Начислени за годината	(118)	(4,245)
Възстановени за годината	113	-
Баланс към 31 Декември	(5,478)	(5,473)

15. Вземания

15.1 Вземания по застрахователни и презастрахователни операции

В хиляди лева

	2021 г.	2020 г.
Вземания по директно застраховане и активно презастраховане	48,750	47,323
Вземания по пасивно презастраховане	1,506	744
Обезценка	(2,374)	(2,395)
Общо	47,882	45,672
Движение в обезценката на вземания по застрахователни операции		
Баланс към 1 януари	(2,395)	(2,036)
Начислена	(2,837)	(677)
Възстановена	2,858	317
Баланс към 31 Декември	(2,374)	(2,395)

15.2 Други вземания

В хиляди лева

	2021 г.	2020 г.
Вземания по регреси	6,993	7,286
Вземания от такси и комисионни	6,198	5,254
Вземания от клиенти	1,421	1,529
Вземания по ценни книжа	383	584
Съдебни вземания	261	381
Гаранции	288	121
Други	2,029	550
Обезценка	(7,199)	(7,597)
Общо	10,374	8,109
Движение в обезценката		
Баланс към 1 януари	(7,597)	(9,676)
Начислена	(982)	(1,087)
Възстановена	1,380	3,166
Баланс към 31 Декември	(7,199)	(7,597)
Общо вземания (15.1 и 15.2)	58,256	53,781

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

16. Отсрочени аквизиционни разходи

В хиляди лева

А) Състояние към	31.12.2021 г.	31.12.2020 г.
Смесени застраховки	7,039	8,334
Рентни застраховки	2,125	2,582
Рискова застраховка Живот	31	32
Застраховка злополука	364	319
Застраховки Живот, свързани с инвестиционен фонд	132	131
Универсален пенсионен фонд	7,462	7,277
Професионален пенсионен фонд	306	253
Общо	17,459	18,929
Б) Промяна	2021 г.	2020 г.
на 1 Януари	18,929	20,967
Капитализация на отсрочените аквизиционни разходи	2,069	2,011
Амортизация на отсрочените аквизиционни разходи	(3,539)	(4,050)
на 31 Декември	17,459	18,929
Промяна	(1,470)	(2,038)

17. Други активи

В хиляди лева

	2021 г.	2020 г.
Разходи за бъдещи периоди	6,661	5,082
Материални запаси	502	715
Стоки	5,821	5,397
Възстановяване по ДДС	7	305
Други активи и разчети по споразумения	129	321
Общо	12,862	11,820

18. Парични средства и парични еквиваленти

В хиляди лева

	2021 г.	2020 г.
Парични средства в каса	26,617	32,437
Парични средства в банки	916,116	953,777
Общо	942,733	986,214

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

19. Капитал и резерви

Акционерен капитал и премии от емисии

Към 31 Декември 2021 г. акционерният капитал на Алианц България Холдинг АД се състои от 1,539 хил.лв. емитиран капитал (2020: 1,539 хил.лв.).

Емитираният капитал е изцяло внесен и се състои от 1,512,005 обикновени акции с право на глас и 27,495 привилегирани акции с право на глас и номинална стойност от 1 лев всяка.

Структурата на собствеността на регистрирания акционерен капитал на Алианц България Холдинг АД е както следва:

Акционери	2021 г. % собственост	2020 г. % собственост
„Алианц Ню Юръп Холдинг“ ООД - Австрия	66.16%	66.16%
„Буллс“ АД	32.06%	32.06%
Г-н Димитър Желев	1.78%	1.78%
	<u>100.00%</u>	<u>100.00%</u>

Преоценъчен резерв

В края на годината Групата извършва преоценка на имоти за собствена употреба. Тези имоти включват сгради, отдадени под наем и използвани от майката или дъщерните предприятия, и които са представени на преоценена стойност в съответствие с изискванията на МСС 16 *Имоти, машини и съоръжения*. Тяхната преоценка по справедлива стойност се представя в собствения капитал, нетно от данъци.

Резерв от справедлива стойност

Резервът от справедлива стойност се състои от кумулативната промяна, нетна от данъци, в справедливата стойност на финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, докато активите не бъдат отписани или обезценени.

Резерв за минимална доходност

В съответствие с изискванията Кодекса за социално осигуряване, ПОД Алианц България АД образува резерви, които трябва да гарантират минимален доход за осигурените лица. Резервът за минимална доходност се определя като процент от активите на задължителните пенсионни фондове.

Неразпределената печалба и други резерви

Неразпределената печалба и други резерви включват неразпределена печалба от предходни години с хиперинфлационни корекции и други резерви в съответствие с решенията на Ръководството и изискванията на Търговския закон.

Дивиденди

Следните дивиденди са били деклариран и изплатени от Групата:

В хиляди лева	2021 г.	2020 г.
Дивидент платен на акционери на дружеството	24,760	15,501
Дивидент платен на НКУ	<u>11,349</u>	<u>10,025</u>
Общо	<u>36,109</u>	<u>25,526</u>

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

20. Застрахователни резерви

В хиляди лева

		31.12.2021 г.			31.12.2020 г.		
		Брутен резерв	Дял на презастрахователи	Нетен резерв	Брутен резерв	Дял на презастрахователи	Нетен резерв
20.1	Пренос-премиен резерв	81,323	(4,726)	76,598	82,810	(6,864)	75,946
20.2	Резерв за бъдещо участие в дохода	254	-	254	259	-	259
20.3	Математически резерв	301,401	-	301,401	307,612	-	307,612
20.4	Резерв за предстоящи плащания, в т.ч.	176,544	(50,403)	126,141	168,343	(47,990)	120,353
	Резерв за възникнали, но непредявени претенции	47,793	(876)	46,917	45,699	(585)	45,114
	Резерв за предявени, но неизплатени претенции	128,751	(49,527)	79,224	122,644	(47,405)	75,239
	Общо застрахователни резерви	559,522	(55,129)	504,393	559,023	(54,854)	504,170

20.1. Пренос-премиен резерв

20.1.1 Пренос-премиен резерв, общо застраховане

В хиляди лева

А) Състояние към

		31.12.2021 г.			31.12.2020 г.		
		Брутен резерв	Дял на презастрахователи	Нетен резерв	Брутен резерв	Дял на презастрахователи	Нетен резерв
	Гражданска отговорност	13,280	(9)	13,272	13,145	(10)	13,135
	Каско	35,902	(630)	35,272	37,706	(2,489)	35,217
	Имуществено застраховане	19,709	(2,363)	17,346	19,828	(2,589)	17,239
	Отговорности	2,670	(974)	1,695	2,588	(1,025)	1,563
	Злополуки	910	(10)	900	884	(4)	880
	Други в т.ч.	5,723	(12)	5,711	5,596	(19)	5,577
	Международен автомобилен транспорт	361	(12)	349	376	(19)	357
	Помощ при пътуване	653	-	653	607	-	607
	Кредити, Гаранции, Финансови загуби	4,709	-	4,709	4,614	-	4,614
	Общо	78,194	(3,998)	74,196	79,748	(6,136)	73,612

Б) Промяна

		2021 г.			2020 г.		
		Брутен резерв	Дял на презастрахователя	Нетен резерв	Брутен резерв	Дял на презастрахователя	Нетен резерв
	на 1 януари	79,747	(6,136)	86,612	92,759	(14,779)	77,980
	Заделен	145,528	(20,414)	125,114	79,748	(6,136)	73,612
	Освободен	(147,082)	22,552	(124,530)	(91,811)	14,779	(77,032)
	на 31 декември	78,194	(3,998)	74,196	79,747	(6,136)	73,611
	Промяна	(1,554)	2,138	584	(12,063)	8,643	3,420

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

20. Застрахователни резерви (продължение)

20.1. Пренос-премиен резерв (продължение)

20.1.2 Пренос-премиен резерв, животозастраховане

А) Състояние към	31.12.2021 г.			31.12.2020 г.		
	Брутен резерв	Дял на презастрахователя	Нетен резерв	Брутен резерв	Дял на презастрахователя	Нетен резерв
Смесени застраховки	556	(35)	521	598	(27)	571
Рентни застраховки	111	-	111	126	-	126
Застраховки живот, свързани с инвестиционен фонд	701	-	701	537	-	537
Рискова застраховка живот	739	-	739	628	-	628
Застраховка злополука	301	-	301	298	-	298
Здравни застраховки	721	(692)	27	876	(701)	175
Общо	3,129	(727)	2,402	3,063	(728)	2,335

Б) Промяна	2021 г.			2020 г.		
	Брутен резерв	Дял на презастрахователя	Нетен резерв	Брутен резерв	Дял на презастрахователя	Нетен резерв
на 1 януари	3,063	(728)	2,335	3,106	(770)	2,336
Заделен	3,129	(727)	2,402	3,063	(728)	2,335
Освободен	(3,063)	728	(2,335)	(3,106)	770	(2,336)
на 31 декември	3,129	(727)	2,402	3,063	(728)	2,335
Промяна	67	(1)	66	(43)	42	(1)

20.1.3 Пренос-премиен резерв, обобщен

А) Състояние към	31.12.2021 г.			31.12.2020 г.		
	Брутен резерв	Дял на презастрахователя	Нетен резерв	Брутен резерв	Дял на презастрахователя	Нетен резерв
Общо застраховане	78,194	(3,998)	74,196	79,747	(6,136)	73,611
Животозастраховане	3,129	(727)	2,402	3,063	(728)	2,335
Общо	81,323	(4,725)	76,598	82,810	(6,864)	75,946

Б) Промяна	2021 г.			2020 г.		
	Брутен резерв	Дял на презастрахователя	Нетен резерв	Брутен резерв	Дял на презастрахователя	Нетен резерв
на 1 януари	82,810	(6,864)	75,946	95,865	(15,550)	80,315
Заделен	148,657	(21,141)	127,516	82,810	(6,864)	75,946
Освободен	(150,145)	23,280	(126,865)	(94,917)	15,550	(79,367)
на 31 декември	81,323	(4,725)	76,598	82,810	(6,864)	75,946
Промяна	(1,488)	2,139	651	(12,107)	8,686	3,421

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

20. Застрахователни резерви (продължение)

20.2. Резерв за бонуси и отстъпки и резерв за бъдещо участие в дохода

В хиляди лева	Резерв за бъдещо участие в дохода			Резерв за бонуси и отстъпки		
	2021г.			2020 г.		
	Брутен Резерв	Дял на презастрахователи	Нетен Резерв	Брутен Резерв	Дял на презастрахователи	Нетен Резерв
на 1 януари	259	-	259	325	-	325
Заделен	254	-	254	259	-	259
Освободен	(259)	-	(259)	(325)	-	(325)
на 31 декември	254	-	254	259	-	259
Промяна	(5)	-	(5)	(67)	-	(67)

20.3. Математически резерв

А) Състояние към

	2021 г. Брутен резерв	2020 г. Брутен резерв
Смесени застраховки в т.ч.	226,886	231,251
- лихви върху математическия резерв	1,618	1,887
Рентни застраховки	73,292	75,873
Застраховки живот, свързани с инвестиционен фонд	180	208
Рискова застраховка живот	1,043	280
Общо	301,401	307,612

Б) Промяна

	2021 г. Брутен резерв	2020 г. Брутен резерв
На 1 януари	307,612	315,910
Премиен приход	27,737	31,142
Рискова премия	(1,632)	(2,238)
Разходи и комисионни	(5,493)	(6,220)
Изплатени задължения за смърт, изтекъл срок, откупи и обезщетения	(34,789)	(30,580)
Промяна в резерв за предстоящи плащания	(1,282)	(1,111)
Приход от смърт и откупи	(2,589)	(2,729)
Възвръщаемост от инвестиции на математическия резерв	8,127	8,225
Валутна преоценка	3,604	(4,266)
Отклонения от очакваните предположения	106	(521)
на 31 декември	301,401	307,612
Промяна	(6,211)	(8,298)

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

20. Застрахователни резерви (продължение)

20.4. Резерв за предстоящи плащания

20.4.1. Резерв за предстоящи плащания, общо застраховане

В хиляди лева

А) Състояние към

	31.12.2021 г.			31.12.2020 г.		
	Брутен резерв	Дял на презастрахователя	Нетен резерв	Брутен резерв	Дял на презастрахователя	Нетен резерв
Гражданска отговорност	68,131	(10,289)	57,842	65,806	(8,968)	56,837
Каско	26,955	(241)	26,714	23,457	(374)	23,083
Имуществено застраховане	45,492	(35,817)	9,675	43,378	(33,318)	10,059
Отговорности	15,493	(1,485)	14,008	15,508	(1,984)	13,524
Злополуки	2,624	-	2,624	2,489	-	2,489
Други в т.ч.	4,991	(642)	4,349	4,340	(596)	3,743
Международен автомобилен транспорт	1,189	(96)	1,093	1,307	(89)	1,217
Помощ при пътуване	1,783	(46)	1,737	968	(17)	951
Кредити, Гаранции, Финансови загуби	2,019	(500)	1,519	2,064	(490)	1,575
Общо	163,686	(48,474)	115,212	154,977	(45,240)	109,736

Б) Промяна

	2021 г.			2020 г.		
	Брутен резерв	Дял на презастрахователя	Нетен резерв	Брутен резерв	Дял на презастрахователя	Нетен резерв
на 1 януари	154,977	(45,240)	109,736	170,482	(68,293)	102,188
Заделен	394,211	(169,834)	224,377	154,977	(45,240)	109,736
Освободен	(385,501)	166,600	(218,901)	(170,482)	68,293	(102,188)
на 31 декември	163,688	(48,474)	115,213	154,977	(45,240)	109,736
Промяна	8,710	(3,234)	5,476	(15,505)	23,053	7,548

20.4.2. Резерв за предстоящи плащания, животозастраховане

А) Състояние към

	31.12.2021 г.			31.12.2020 г.		
	Брутен резерв	Дял на презастрахователя	Нетен резерв	Брутен резерв	Дял на презастрахователя	Нетен резерв
Смесени застраховки	7,695	(55)	7,640	6,779	(51)	6,728
Рентни застраховки	1,878	(0)	1,878	1,649	(0)	1,780
Застраховки живот, свързани с инвестиционен фонд	150	(5)	145	605	(3)	472
Рискова застраховка живот	1,164	(378)	786	1,132	(306)	826
Застраховка злополука	107	(5)	102	327	(6)	321
Здравни застраховки	1,864	(1,486)	377	2,874	(2,384)	490
Общо	12,858	(1,929)	10,928	13,366	(2,750)	10,617

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

20. Застрахователни резерви (продължение)

20.4. Резерв за предстоящи плащания (продължение)

20.4.2. Резерв за предстоящи плащания, животозастраховане (продължение)

Б) Промяна	2021 г.			2020 г.		
	Брутен резерв	Дял на презастрахователя	Нетен резерв	Брутен резерв	Дял на презастрахователя	Нетен резерв
на 1 януари	13,366	(2,750)	10,616	12,702	(3,747)	8,956
Заделен	6,645	(4,319)	2,326	8,189	(2,750)	4,559
Освободен	(7,153)	5,140	(2,014)	(7,526)	3,747	(2,898)
на 31 декември	12,858	(1,929)	10,928	13,366	(2,750)	10,616
Промяна	(508)	820	312	664	997	1,661

20.4.3. Резерв за предстоящи плащания, обобщен

В хиляди лева

А) Състояние към	31.12.2021 г.			31.12.2020 г.		
	Брутен резерв	Дял на презастрахователя	Нетен резерв	Брутен резерв	Дял на презастрахователя	Нетен резерв
Общо застраховане	163,686	(48,474)	115,212	154,977	(45,240)	109,736
Животозастраховане	12,858	(1,929)	10,928	13,366	(2,750)	10,617
Общо	176,544	(50,403)	126,141	168,343	(47,990)	120,353

Б) Промяна	2021 г.			2020 г.		
	Брутен резерв	Дял на презастрахователя	Нетен резерв	Брутен резерв	Дял на презастрахователя	Нетен резерв
на 1 януари	168,343	(47,990)	120,353	183,184	(72,040)	111,144
Заделен	400,856	(174,154)	226,703	162,285	(47,990)	114,295
Освободен	(392,655)	171,740	(220,914)	(177,126)	72,040	(105,086)
на 31 декември	176,544	(50,403)	126,141	168,343	(47,990)	120,353
Промяна	8,202	(2,414)	5,788	(14,842)	24,050	9,208

21. Отсрочени данъци

Размерът на отсрочените данъци към 31 Декември 2021 г. и 31 Декември 2020 г. е свързан със следните активи и задължения:

	Активи	Пасиви	Нетна стойност	Активи	Пасиви	Нетна стойност
В хиляди лева	2021 г.	2021 г.	2021 г.	2020 г.	2020 г.	2020 г.
Инвестиционни имоти	-	1,824	1,824	-	1,933	1,933
Произведения на изкуството	-	-	-	-	-	-
Имоти, машини и съоръжения	(9)	2,465	2,456	1	1,819	1,820
Други пасиви	(3,145)	213	(2,932)	(1,516)	212	(1,304)
Преоценки на задължение по план с дефинирани доходи	(47)	-	(47)	(41)	-	(41)
Нетни данъчни (активи) / пасиви	(3,201)	4,502	1,301	(1,556)	3,964	2,408

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

21. Отсрочени данъци (продължение)

Движението на отсрочените данъци е представено в таблицата по-долу:

В хиляди лева	Баланс към 1 януари 2021 г.	Отчетени като разход/приход	Отчетени срещу собствен капитал	Баланс към 31 декември 2021 г.
Инвестиционни имоти	1,933	(109)	-	1,824
Произведения на изкуството	-	-	-	-
Имоти, машини и съоръжения	1,820	55	581	2,456
Други задължения	(1,304)	(1,628)	-	(2,932)
Преоценки на задължение с план с дефинирани доходи	(41)	(7)	(2)	(47)
Отсрочени данъци	2,408	(1,686)	579	1,301

През март 2015г. ЗАД Алианц България АД продава на Алианц България Холдинг АД (предприятие майка) акции 9,99% от капитала на ТБ Алианц Банк България АД. Алианц България Холдинг и прилежащите към него дружества са част от немския финансов конгломерат Allianz SE. Извършената сделка по продажба на акциите от капитала на „Алианц Банк България“ АД представлява част от глобален процес в рамките на Групата Алианц (Cleaning Squad 2.0), който цели опростяване и консолидиране на акционерната структура в рамките на Групата Алианц по целия свят.

Групата предприе редица стъпки за определяне на справедливата цена на акциите. Първо, акциите бяха предложени на публично предлагане в медиите. След липса на интерес от трети лица, справедливата стойност на акциите е определена от независим оценител. Групата и нейните данъчни консултанти смятат, че са спазени всички изисквания на данъчното законодателство за получаване и документиране на справедлива пазарна цена между свързани лица. Въпреки че ръководството е положило всички усилия за установяване на най-добрата оценка на справедливата цена и за събиране на убедителни доказателства в подкрепа на сделката, тя има материален характер и може да бъде предмет на бъдещи данъчни одити, чийто резултат е несигурен. Таблицата по-долу илюстрира как потенциално увеличение на цената на сделката (като процент) би повлияло на стойността на допълнителното данъчно задължение, калкулирано като производно от данъчната ставка върху дохода (10%) и разликата между действителния и хипотетичния резултат от сделката, с включена всякаква свързана с това наказателна лихва:

В хиляди лева	Сценарий при по-висока цена на сделката (%)		
	5%	10%	15%
Потенциално данъчно задължение	(46)	(92)	(138)

22. Задължения по застрахователни и презастрахователни дейности

В хиляди лева	2021 г.	2020 г.
Задължения по директно застраховане	25,679	20,989
Задължения по презастраховане	5,018	5,054
Общо	30,697	26,043

23. Депозити от клиенти и други задължения

В хиляди лева	2021 г.	2020 г.
Суми, дължими на вложители	3,236,377	2,916,549
Депозити от банки	234	216
Банкови засми	33,421	37,308
Други задължения	42,392	30,228
Задължения към членове на Ръководството	1,097	932
Задължения по споразумения за обратно изкупуване и други привлечени средства	2,304	4,956
Общо	3,315,825	2,990,189

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

24. Записани премии

24.1. Записани премии, общо застраховане

В хиляди лева

	31.12.2021 г.			31.12.2020 г.		
	Брутни записани премии	Отстъпени премии	Нетни записани премии	Брутни записани премии	Отстъпени премии	Нетни записани премии
Гражданска отговорност	27,914	(1,454)	26,460	28,039	(1,352)	26,687
Каско	88,166	(1,410)	86,756	85,903	(501)	85,402
Имуществено застраховане	55,724	(18,261)	37,463	56,053	(18,829)	37,224
Отговорности	5,732	(1,475)	4,257	5,882	(1,809)	4,073
Злополуки	2,902	(122)	2,780	2,823	(29)	2,794
Други в т.ч.	10,416	(1,042)	9,374	8,199	(1,123)	7,076
Международен автомобилен транспорт	3,020	(628)	2,392	2,486	(864)	1,622
Помощ при пътуване	2,894	(414)	2,480	1,964	(259)	1,705
Кредити, гаранции, финансо ви загуби	4,503	-	4,503	3,749	-	3,749
Общо	190,854	(23,763)	167,090	186,899	(23,643)	163,256

24.2. Записани премии, животозастраховане

В хиляди лева

	31.12.2021 г.			31.12.2020 г.		
	Брутни записани премии	Отстъпени премии	Нетни записани премии	Брутни записани премии	Отстъпени премии	Нетни записани премии
Смесени застраховки	21,570	(353)	21,217	23,956	(339)	23,618
Ренти застраховки	5,236	(2)	5,234	6,257	(2)	6,255
3-ки живот, свързани с инвестиционен фонд в т.ч.	4,202	(31)	4,171	2,656	(19)	2,638
Записани бруто премии	136,775	-	136,775	54,332	-	54,332
Депозитна част	(132,574)	(31)	(132,604)	(51,676)	(19)	(51,695)
Рискова застраховка живот	4,312	(1,172)	3,140	3,621	(960)	2,661
Застраховка злополука	550	(47)	503	448	(45)	403
Здравни застраховки	4,037	(2,851)	1,186	4,355	(2,721)	1,634
Общо	39,907	(4,456)	35,451	41,294	(4,086)	37,208

24.3. Записани премии, обобщено

В хиляди лева

	31.12.2021 г.			31.12.2020 г.		
	Брутни записани премии	Отстъпени премии	Нетни записани премии	Брутни записани премии	Отстъпени премии	Нетни записани премии
Общо застраховане	190,854	(23,763)	167,090	186,899	(23,643)	163,256
Животозастраховане	39,907	(4,456)	35,451	41,294	(4,086)	37,208
Общо	230,761	(28,219)	202,542	228,193	(27,729)	200,464

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

25. Нетни доходи от такси и комисионни и участие в резултата

В хиляди лева	2021 г.	2020 г.
Нетен доход от комисионни по банкови операции	13,724	11,232
Нетен доход от комисионни по пенсионноосигурителни операции	39,122	32,435
Приходи от комисионни по застрахователни операции	3,923	3,350
Участие в резултата	65	44
Общо	56,834	47,061

26. Доходи от инвестиции

26.1. Приходи от лихви и друг подобен доход

В хиляди лева	2021 г.	2020 г.
Приходи от лихви от финансови активи държани до падеж	12,376	13,407
Приходи от лихви от финансови активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	7,872	8,517
Приходи от дивиденди от финансови активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	2,619	2,730
Приходи от лихви от депозити	5,267	3,907
Приходи от лихви възникнали от кредити и аванси на банки и клиенти	40,247	41,892
	68,381	70,453

26.2. Приходи от финансови активи и пасиви отчитани по справедлива стойност през печалбата и загубата (нетно)

В хиляди лева	2021 г.	2020 г.
Приходи от финансови активи отчитани по справедлива стойност, акции и облигации (нетно)	(1,373)	(1,576)
Приходи от финансови активи по Групов план към членовете на ръководството (нетно)	113	(38)
Печалби и загуби от валутна преоценка (нетно)	5,302	820
	4,042	(2,434)

26.3. Реализирани печалби и загуби от продажба на инвестиции (нетни)

Реализирани печалби от продажба на финансови активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	671	3,451
Реализирани загуби от продажба на финансови активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	(1)	(211)
	670	3,240

26.4. Доходи от инвестиционни имоти

Приходи от наеми от инвестиционни имоти	211	425
Реализирани печалби от инвестиционни имоти	732	180
Печалба от преоценка на инвестиционни имоти	-	-
	952	605

26.5. Разходи за лихви от банковия бизнес

	(1,599)	(1,644)
--	----------------	----------------

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

26. Доходи от инвестиции (продължение)

26.6. Преоценки на инвестиции

В хиляди лева	2021 г.	2020 г.
Печалба от пазарни преоценки	-	2,445
Загуба от пазарни преоценки	(1,306)	(2,455)
Преоценки на инвестиции на разположение за продажба от прилагане на МСФО 9	(840)	
	(2,146)	(10)

26.7. Печалба/Загуба от преоценка на инвестиционни имоти

581	2
------------	----------

26.8. Инвестиционни разходи

(400)	(1,031)
--------------	----------------

27. Други приходи

В хиляди лева	2020 г.	2021 г.
Приходи по договори за оперативен лизинг	3,138	4,175
Други приходи	7,364	7,553
Приходи по договори за финансов лизинг	2,199	1,771
Отписани задължения за дивиденди	685	-
Други застрахователни приходи	500	494
Печалба от продажба и отписване на ДМА	15	31
Приходи от глоби и неустойки	11	11
Приходи от съдебни спорове	1	27
Общо	13,913	14,062

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

28. Изплатени обезщетения

28.1. Изплатени обезщетения, общо застраховане

В хиляди лева

	31.12.2021 г.					31.12.2020 г.				
	Брутни изплатени претенции	Начислени регреси	Дял на презастрахова- тели	Дял на презастрахова- тели	Нетни изплатени претенции	Брутни изплатени претенции	Начислени регреси	Дял на презастрахова- тели	Дял на презастрахова- тели	Нетни изплатени претенции
Гражданска отговорност	(20,423)	103	638		(19,682)	(18,592)	94	388		(18,110)
Каско	(52,642)	9,825	3,203		(39,614)	(55,362)	10,210	4,181		(40,971)
Имуществено застраховане	(6,329)	9	68		(6,252)	(11,679)	29	6,497		(5,153)
Отговорности	(1,331)	3	193		(1,135)	(1,238)	1	1,554		317
Злополуки	(1,189)	-	8		(1,181)	(954)	-	-		(954)
Други в т.ч.	(2,352)	345	125		(1,882)	(3,071)	963	314		(1,794)
Междудународен автомобилен транспорт	(435)	95	-		(340)	(504)	73	241		(190)
Помощ при пътуване	(786)	13	125		(648)	(752)	22	73		(657)
Кредити, Гаранции, Финансови загуби	(1,131)	237	-		(894)	(1,815)	868	-		(947)
Общо	(84,266)	10,285	4,235		(69,746)	(90,896)	11,297	12,934		(66,665)

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

28. Изплатени обезщетения (продължение)

28.2. Изплатени обезщетения, животозастраховане

В хиляди лева

	31.12.2021 г.				31.12.2020 г.			
	Брутни изплатени претенции	Дял на презастрахователя	Нетни изплатени претенции		Брутни изплатени претенции	Дял на презастрахователя	Нетни изплатени претенции	
Смесени застраховки	(26,561)	92	(26,469)		(22,285)	63	(22,222)	
Ренти застраховки	(8,869)	-	(8,869)		(8,691)	-	(8,691)	
Застраховки живот, свързани с инвестиционен фонд в т.ч.	(73)	-	(73)		9	-	9	
Изплатени брутни претенции	32,682	-	32,682		25,594	-	25,594	
Депозитна част	(32,756)	-	(32,756)		(25,585)	-	(25,585)	
Рискова застраховка живот	(3,611)	1,946	(1,665)		(1,613)	491	(1,122)	
Застраховка злополука	(144)	-	(144)		(291)	-	(291)	
Здравни застраховки	(1,806)	1,583	(223)		(2,483)	2,282	(201)	
Общо	(41,064)	3,621	(37,443)		(35,354)	2,836	(32,518)	

28.3. Изплатени обезщетения, обобщено

В хиляди лева

	31.12.2021 г.				31.12.2020 г.			
	Брутни изплатени претенции	Дял на презастра- хователя	Нетни изплатени претенции		Брутни изплатени претенции	Дял на презастрахователя	Нетни изплатени претенции	
Общо застраховане	(73,981)	4,235	(69,746)		(79,599)	12,934	(66,665)	
Животозастраховане	(41,064)	3,621	(37,443)		(35,354)	2,836	(32,518)	
Общо	(115,045)	7,856	(107,189)		(114,953)	15,770	(99,183)	

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

29. Аквизиционни разходи

В хиляди лева	2021 г.	2020 г.
Начислени комисиони по застрахователни договори	(44,000)	(40,562)
Разходи по презастрахователни договори	(415)	(13)
Разходи за участие в резултата и други	(1,940)	(1,804)
Общо	(46,355)	(42,379)

30. Административни разходи

В хиляди лева	2021 г.	2020 г.
Възнаграждение на персонала	(39,302)	(37,640)
Разходи за външни услуги, включително одит	(22,270)	(14,530)
Разходи за амортизация	(10,496)	(18,854)
Други разходи	(10,166)	(12,344)
Разходи за реклама и маркетинг	(3,942)	(3,261)
Разходи за материали	(2,491)	(1,340)
Начисления на разходи и провизии, свързани с плана за служителите на Групата	(471)	(248)
Общо	(89,138)	(88,217)

31. Други разходи

В хиляди лева	2021 г.	2020 г.
Разходи за гаранционен фонд	(162)	(89)
Разходи за поддръжка на активи и други	(4,409)	(3,554)
Разходи за глоби и неустойки	(11)	(6)
Загуба от продажба и отписване на ДМА	(41)	(77)
Общо	(4,623)	(3,726)

32. Загуба от обезценка на вземания

32.1. Загуба от обезценка на застрахователни вземания

В хиляди лева	2021 г.	2020 г.
Обезценка на вземания по директни застраховки	(603)	(671)
Възстановени обезценки на вземания по директни застраховки	524	86
Отписани вземания по директни застраховки	(3,955)	(2,868)
Общо	(4,034)	(3,452)

В хиляди лева	2021 г.	2020 г.
Обезценка на други вземания	19	(258)
Обезценка на вземания от регрес	255	1,643
Отписани вземания от регрес	(500)	(208)
Обезценка на други вземания при прилагане на МСФО 9	(1,224)	(23)
Общо	(1,450)	1,154

32.2. Загуба от обезценка на кредити и финансов лизинг

В хиляди лева	2021 г.	2020 г.
Загуба от обезценка на кредити	(15,793)	(24,650)
Обезценка на вземания от финансов лизинг	-	(551)
Общо	(15,793)	(25,201)

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

32. Загуба от обезценка на вземания (продължение)

Загуба от обезценка на вземания	(21,277)	(27,501)
---------------------------------	----------	----------

33. Разходи за данъци върху дохода

В хиляди лева	2021 г.	2020 г.
Данък върху дохода за текущата година	(8,826)	(7,767)
Възникване и обратно проявление на временни разлики	744	239
Общо	(8,082)	(7,528)

34. Дъщерни предприятия и НКУ

(а) Дъщерни предприятия

Дъщерните предприятия, над които Групата има контрол или значително влияние към 31 Декември 2021 г., са както следва:

	Основно място на дейност	Дял собственост	
		2021 г.	2020 г.
ЗАД „Алианц България“ АД	България	87.39%	87.39%
ЗАД „Енергия“ АД	България	50.00%	50.00%
ЗАД „Алианц България Живот“ АД	България	99.00%	99.00%
ПОД „Алианц България“ АД	България	65.90%	65.90%
„Алианц Банк България“ АД („Банката“)	България	99.89%	99.89%
„Алианц Лизинг България“ АД	България	100.00%	100.00%

Промени в собствения капитал на Групата

През 2019 г. Дружеството-майка е придобило 3,040 акции от капитала на „Алианц Лизинг България“ АД за 6,083 хил. лв. През 2018 г. Дружеството-майка е придобило 1,168 обикновени безналични поименни акции от капитала на ЗАД „Алианц България“ АД за 12 хил. лв. През 2017 г. Дружеството-майка е придобило 96 обикновени безналични поименни акции от капитала на ЗАД „Алианц България“ АД за 654 лв. и 8,337 броя обикновени поименни акции с право на глас от капитала на ПОД „Алианц България“ АД за 14 хил. лв. През 2018 г. няма съществени нови придобивания, които отговарят на критериите за консолидация към 31 декември 2018 г.

През 2016 г. в резултат на решението на Общото събрание на акционерите на ЗАД „Алианц България Живот“ АД се регистрира увеличение на капитала на ЗАД „Алианц България Живот“ АД с 10 000 хил. лв. Всеки акционер на Дружеството придоби пакет акции, съответстващ на неговия дял. Дружеството-майка е придобило 1,099,992 обикновени безналични поименни акции на стойност 9,900 хил. лв. Няма промяна в участието на Дружеството-майка в ЗАД „Алианц България Живот“ АД през 2018 г. Също така през 2016 г. с решение на Съвета на директорите на Дружеството-майка дъщерното дружество „България Нет“ АД преустанови дейността си. Считано от 6 декември 2016 г. „България Нет“ АД е в ликвидация, а от 20 септември 2017 г. е заличено в Търговския регистър. Делът на Дружеството-майка в нетните активи на „България Нет“ АД към датата на заключителния баланс 30.09.2017 превишава стойността на инвестицията и се реализира загуба в размер на 163 хил. лв. Дейностите на „България Нет“ АД бяха прехвърлени в компании на Групата. Получените през 2017 г. ликвидационни дялове от „България Нет“ АД са в размер на 350 хил. лв. Нетното изменение на инвестициите на Дружеството в дъщерните дружества представлява намаление в размер на 498 хил. лв. за 2017 г. През 2015 г. Дружеството-майка придобива по справедлива стойност въз основа на оценки, извършени от външни оценители, 13,797,020 обикновени регистрирани безналични акции в капитала на „Алианц Банк България“ АД на обща стойност 13,800 хил. лв., притежавани преди това от ЗАД „Алианц България“ АД и ЗАД „Енергия“ АД и 16,667 обикновени регистрирани безналични акции в капитала на Пенсионноосигурително дружество „Алианц България“ АД на обща стойност 17 хил. лв. от дъщерните му дружества. През текущата и предходната година нямаше продажби или деконсолидация на дружества в Групата.

Бележки към консолидиранния годишен финансов отчет (продължение)

34. Дъщерни предприятия и НКУ (продължение)

(б) НКУ

Таблица по-долу представя информация относно дъщерни предприятия на Групата, които имат съществено НКУ, преди вътрешно-групови елиминации.

Към 31 декември 2021 г.

В хиляди лева	ЗАД Алианс България АД	ЗАД Енергия АД	ПОД Алианс България АД	Алианс Лизинг България АД	Алианс Банк България АД	ЗАД Алианс България Живот АД	Други индивидуално несъществени дъщерни предприятия	Вътрешно- групови елиминации /Корекции	Общо
Процент НКУ	12,61%	50,00%	34,10%	0,00%	0,11%	1,00%	-		
Финансови активи (вкл. кредити, нетно от обезпе)	263,130	25,806	62,350	23,988	2,639,692	396,017	-		-
Други активи	121,082	27,289	20,809	26,829	983,134	396,175			
Задължения	(258,345)	(18,831)	(7,827)	(40,065)	(3,365,329)	(691,349)			
Нетни активи	125,867	34,263	75,332	10,751	257,497	100,844			
Балансова стойност на НКУ	15,875	17,131	25,687	-	280	1,009	581		60,564
Приходи от основна дейност*	168,429	32,315	45,659	9,758	84,913	57,719	-		
Печалба	15,520	13,741	24,168	1,714	17,326	744	-		
Друг всеобхватен доход	(2,228)	(1,031)	(16)	-	(4,579)	(11,451)	-		
Общ всеобхватен доход	13,292	12,711	24,151	1,714	12,747	(10,707)	-		
Печалба разпределена към НКУ	1,957	6,871	8,241	-	19	7	(177)		16,918
Друг всеобхватен доход разпределен към НКУ	(281)	(515)	(6)	-	(5)	(115)	-		(602)
Паричен поток от оперативна дейност	26,581	11,286	27,643	4,919	306,441	(10,473)			
Паричен поток от инвестиционна дейност	(26,536)	3,217	(14,291)	(7,166)	(348,744)	18,897			
Паричен поток от финансова дейност	(8,681)	(9,010)	(18,485)	(3,299)	(2,707)	(105)			
Нетно увеличение на парични средства и парични еквиваленти	(8,636)	5,493	(5,133)	(5,546)	(45,010)	8,319			
Дивиденди изплатени на НКУ през периода (включени по-горе в паричен поток от финансова дейност)	(1,097)	(4,013)	(6,239)	-	-	-			(11,349)

Бележки към консолидиращия годишен финансов отчет (продължение)

34. Дъщерни предприятия и НКУ (продължение)

(б) НКУ (продължение)

* Оперативните приходи представляват следното: за застрахователни дружества - нетна спечелена премия; За пенсионноосигурително дружество - приходи от такси от фондове; За банката - общите приходи от лихви и приходи от такси и комисионни; за лизинговото дружество - общите приходи от лихви, приходи от такси и комисионни и приходи от оперативен лизинг.

Таблица по-долу представя информацията относно дъщерни предприятия на Групата, които имат съществено НКУ, преди вътрешно-групови елиминации.
Към 31 декември 2020 г.

В хиляди лева	ЗАД Алианс България АД		Енергия АД		ПОД Алианс България АД		Алианс Лизинг България АД		Алианс Банк България АД		ЗАД Алианс България Живот АД		Други индивидуално несъществени дъщерни предприятия		Общо
	12,61%	50,00%	34,10%	0,00%	0,11%	1,00%									
Процент НКУ															
Финансови активи (вкл. кредити, нетно от обезценка)	244,603	29,201	50,569	25,185	2,265,327	415,089	-								-
Други активи	119,984	21,769	22,318	22,054	1,015,282	250,935									
Задължения	(243,313)	(20,442)	(3,428)	(36,852)	(3,035,859)	(554,473)									
Нетни активи	121,274	30,528	69,459	10,387	244,750	111,550									
Балансова стойност на НКУ	15,296	15,264	23,684	-	267	1,116									122
Приходи от основна дейност*	161,582	31,695	38,118	9,797	81,334	56,117									-
Печалба	21,765	9,737	21,253	1,351	8,241	6,174									-
Друг всеобхватен доход	1,425	(373)	(34)	-	974	3,671									-
Общ всеобхватен доход	23,020	9,364	21,219	1,351	9,215	9,844									-
Печалба разпределена към НКУ	2,745	4,869	7,247	-	9	62									(632)
Друг всеобхватен доход разпределен към НКУ	158	(187)	(12)	-	1	37									1,043
Паричен поток от оперативна дейност	28,891	5,024	20,213	4,919	234,592	(5,608)									
Паричен поток от инвестиционна дейност	(44,767)	646	(13,515)	(7,166)	7,805	6,467									
Паричен поток от финансова дейност	(5,454)	(7,752)	(16,734)	(3,299)	(3,535)	(206)									
Нетно увеличение на парични средства и парични еквиваленти	(21,330)	(2,082)	(10,036)	(5,546)	238,862	653									
Дивиденди изплатени на НКУ през периода (включени по-горе в паричен поток от финансова дейност)	(688)	(3,752)	(5,585)	-	-	-									(10,025)

* Оперативните приходи представляват следното: за застрахователни дружества - нетна спечелена премия; За пенсионноосигурително дружество - приходи от такси от фондове; За банката - общите приходи от лихви и приходи от такси и комисионни; за лизинговото дружество - общите приходи от лихви, приходи от такси и комисионни и приходи от оперативен лизинг.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

35. Активи с право на ползване и пасиви по лизинга

Лизинг като наемател

Активи с право на ползване (по клас активи)

	2021 г.	2020 г.
Земи и сгради	24,051	8,191
Машини и съоръжения	213	98
Към края на отчетния период	24,264	8,289

Активи с право на ползване

В хиляди лева

Отчетна стойност

Към 1 януари 2021 г.

	Земи и сгради	Транспортни средства	Машини и съоръжения	Общо
Придобити – нови договори за лизинг	21,511	499	228	22,238
Прекратени лизингови договори	(2,047)	1	(32)	(2,078)

Променени лизингови договори

	(789)	(50)	-	(839)
Към 31 декември 2021 г.	32,645	606	470	33,721

Амортизация

Към 1 януари 2021 г.

Амортизация за годината	(5,127)	(565)	(109)	(5,801)
Прекратени лизингови договори	2,312	115	28	2,455

Към 31 декември 2021 г.

	(8,594)	(606)	(257)	(9,457)
Нетна балансова стойност към 1 януари 2021 г.	8,191	-	98	8,289

Нетна балансова стойност към 31 декември 2021 г.

	24,051	-	213	24,264
--	--------	---	-----	--------

Активи с право на ползване

В хиляди лева

Отчетна стойност

Към 1 януари 2020 г.

Придобити – нови договори за лизинг	14,081	156	195	14,432
Прекратени лизингови договори	5,677	-	79	5,756
Прекратени лизингови договори	(5,682)	-	-	(5,682)

Променени лизингови договори

	(106)	-	-	(106)
Към 31 декември 2020 г.	13,970	156	274	14,400

Амортизация

Към 1 януари 2020 г.

Амортизация за годината	(3,745)	(156)	(81)	(3,982)
Прекратени лизингови договори	(3,836)	-	(95)	(3,931)
Прекратени лизингови договори	1,802	-	-	1,802

Към 31 декември 2020 г.

	(5,779)	(156)	(176)	(6,111)
Нетна балансова стойност към 1 януари 2020 г.	10,336	-	114	10,450

Нетна балансова стойност към 31 декември 2020 г.

	8,191	-	98	8,289
--	-------	---	----	-------

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

35. Активи с право на ползване и пасиви по лизинга (продължение)

Лизинг като наемател (продължение)

Следните суми са признати в отчета за всеобхватния доход:

В хиляди лева

	2021 г.	2020 г.
Амортизация на активи с право на ползване (по клас активи)		
Земи и сгради	(3,611)	(3,836)
Транспортни средства	-	-
Машини и съоръжения	(109)	(95)
Общо разход за амортизация	(3,720)	(3,931)
Разход за лихви по пасиви по лизинга (включени във финансовите разходи)	(68)	(60)
Разход, свързан с краткосрочен лизинг (включен в административните разходи)	(844)	(471)
Разходи за лизинг за активи с ниска стойност (включени в Административни разходи)	(63)	(54)
Печалба/(Загуба) от прекратяване на лизингов договор	-	75
Нетни Печалби/ (Загуби) от Лизингови Преобразувания (включени в Административни разходи)	-	(6)
Нетни Печалби/ (Загуби) от Лизингови Преобразувания (включени в Административни разходи)	-	46
Общо разходи свързани с договори за лизинг	(4,695)	(4,401)

Следните суми са признати в отчета за паричните потоци:

В хиляди лева

	2021 г.	2020 г.
Изходящ паричен поток от договори за лизинг – финансова дейност		
Главница	3,652	4,226
Лихва	(96)	(63)
	3,556	4,163
Изходящ паричен от договори за лизинг – оперативна дейност	504	144
Общо изходящ паричен поток	4,060	4,307

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

35. Активи с право на ползване и пасиви по лизинга (продължение)

Лизинг като наемател (продължение)

Пасиви по лизинга

В хиляди лева	2021 г.	2020 г.
Краткосрочни пасиви по лизинга	5,532	2,952
Дългосрочни пасиви по лизинга	19,302	5,243
Общо пасиви по лизинга	24,834	8,195

Пасиви по лизинга (по клас активи)

В хиляди лева	2021 г.	2020 г.
Земи и сгради	24,638	8,102
Превозни средства	-	-
Машини и съоръжения	196	93
Към края на отчетния период	24,834	8,195

Матуритена структура на лизинговите задължения - недисконтирани:

В хиляди лева	Минимални лизингови плащания	Настояща стойност на лизинговите плащания
По-малко от една година	2,648	2,292
Между една и пет години	14,057	13,997
Повече от пет години	8,610	8,545
Общо минимални лизингови плащания	25,314	24,834
Намалени със сумите, представляващи финансови разходи	(220)	-
Настояща стойност на минималните лизингови вноски	25,094	24,834

Таблицата по-долу представя движението на пасивите по лизинг за конкретния период:

В хиляди лева	2021 г.	2020 г.
Баланс към 1 януари	(8,195)	(10,450)
Плащания на главница по договори за лизинг	3,750	4,105
Плащания на лихва по лизинг	41	63
Общо изходящи парични потоци от договори за лизинг	3,791	4,168
Нови лизингови договори	(20,532)	(5,859)
Прекратени лизингови договори	1,991	3,251
Модифицирани лизингови договори	(1,882)	706
Начислена лихва по договори за лизинг	(7)	(11)
Корекции за валутно-курсови разлики	-	-
Баланс към 31 декември	(24,834)	(8,195)

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет продължение)

35. Активи с право на ползване и пасиви по лизинга (продълже ние)

Лизинг като наемател (продължение)

Дейността на дружествата от Групата като наемодател не е значителна и не се очаква значително въздействие върху финансовите отчети.

36. Свързани лица

Определяне на свързаните лица

Дружеството-майка на Групата е Allianz SE, което контролира 66.16% от акциите, а останалите 33.84% са пряко и непряко (чрез дружества), притежавани от миноритарен акционер, или от близки членове на семейството му.

Поради това Групата счита, че има взаимоотношения със свързани лица в съответствие с Международните счетоводни стандарти 24 "Оповестяване на свързани лица" ("МСС 24") както следва:

Акционери и лица, свързани с акционери

- Крайното Дружество-майка на групата е Allianz SE, контролиращо 66.16% и компаниите от групата Allianz SE;
- Инвеститор със значително влияние, който пряко или непряко (и / или близките му членове на семейството) притежава 33.84% дял в "Алианц България Холдинг" АД, както и дружества и юридически лица с нестопанска цел под пряк или непряк техен контрол;
- Ключов управленски персонал, както и дружества и юридически лица с нестопанска цел под пряк или непряк техен контрол.

Акционери със значително влияние в дъщерни предприятия

- Национална Електрическа Компания ЕАД, като акционер в ЗАД „Енергия“ АД и ПОД „Алианц България“ АД и свързаните с нея лица;

Ключов управленски персонал, както и дружества и юридически лица с нестопанска цел под пряк или непряк техен контрол.

- Членовете на съветите на директорите, управителните съвети, надзорните съвети и други ключови ръководни кадри, определени като лица, имащи правомощия и отговорности за планирането, ръководството и контрола на дейностите на предприятия от Групата пряко или непряко, включително всеки директор (изпълнителен или друг) на групата, колективно "ключов управленски персонал", близки членове на семейството на ключов управленски персонал и фирми и неперсонифицирани предприятия, контролирани или съвместно контролирани от ключов управленски персонал и / или близки членове на техните семейства;

Описание на естеството на сделките със свързани лица е представено по-долу:

Банкови услуги

Групата открива и води текущи сметки на ключовия си управленски персонал и други свързани лица, приема депозити, на които начислява лихвени разходи, отпуска заеми, от които получава лихвен доход. Групата получава и приходи от такси и комисионни от банкови услуги, предоставяни на ключов управленски персонал и други свързани лица.

Лизингови услуги

Групата отдава активи на оперативен или финансов лизинг на други свързани лица, извън групата Алианц, за които получава приходите от лихви по финансов лизинг и приходите от оперативен лизинг на Групата.

Застрахователни услуги

Групата предоставя застрахователни услуги на ключов управленски персонал и други свързани лица от Allianz Group и получава застрахователни премии по договори, сключени през годината с тези страни.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

36. Свързани лица (продължение)

Презастраховане

Групата прехвърля риск към Allianz SE, крайната компания майка в рамките на нормалния бизнес, с цел да ограничи вероятността от нетна загуба чрез диверсификация на рисковете.

Други сделки със свързани лица

Другите сделки със свързани лица включват разходи за обучение, разходи за ИТ услуги и други разходи, свързани с дейността на Групата. През 2020 г. и 2019 г. сделките със свързани лица могат да бъдат класифицирани в следните групи:

(а) Възнаграждения на ключов ръководен персонал

	Стойност на сделките за годината, завършваща на 31 декември		Крайни салда към 31 декември	
	2021 г.	2020 г.	2021 г.	2020 г.
Краткосрочни доходи на наети лица	4,436	5,012	797	814
Задължения по Групов план към членове на ръководството	389	293	1,259	1,039
Дериватив - опция за права съгласно Групов план	139	343	1,804	1,428

(б) Други сделки и салда с ключов ръководен персонал

В хиляди лева

Вид сделка	Стойност на сделките за годината, завършваща на 31 декември		Крайни салда към 31 декември	
	2021 г.	2020 г.	2021 г.	2020 г.
Дългосрочни доходи на наети лица	-	-	-	-
Разходи за услуги	-	-	-	-
Брутен премиен приход	186	229	-	-
Начислени лихви по депозити	1	1	-	-
Приходите от лихви	15	19	-	-
Приходи от такси и комисионни	2	2	-	-
Загуба от обезценка	-	-	9	6
Кредити и други кредитни задължения	-	-	655	681
Разплащателни сметки	-	-	1,086	1,730
Депозити	-	-	4	2
Деклариран и платен дивидент към инвеститор със значително влияние, нетно от данъци при източника	-	-	-	-
Задължения по удържани гаранции за управление	37	15	109	146

Сделките с Алианц България Холдинг АД, с дружествата от сегментите Общо застраховане и Животозастраховане включват приходи от записани бруто премии.

Към 31 декември 2021 г. кредитите и кредитните ангажименти към ключовия ръководен персонал са с остатъчен срок до падежа по-малко от една година и до двадесет и четири години, съответно. Лихвеният процент варира между 2.21 % и 3.46 %. Кредитите и кредитните ангажименти са изцяло обезпечени. Депозитите и разплащателните сметки не са блокирани и разплащанията се извършват свободно. Депозитите са с остатъчен срок до падеж до една година. Лихвеният процент по депозитите е 0.06%.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

36. Свързани лица (продължение)

(в) Сделки с дружества, контролирани или със значително влияние от страна на ключов ръководен персонал

Вид сделка В хиляди лева	Стойност на сделките за годината, завършваща на 31 декември		Крайни салда към 31 декември	
	2021 г.	2020 г.	2021 г.	2020 г.
Брутен премиен приход	1,320	805	-	-
Приходи от такси и комисионни	66	58	-	-
Разходи	(3,217)	(2,949)	-	-
Изплатени обезщетения	39	461	-	-
Приходи от лихви	93	140	-	-
Приходи от лизинг	-	23	-	-
Други приходи	21	42	-	-
Разплащателни сметки, депозити и начислени лихви по депозити	-	-	31,776	26,850
Кредити, кредитни ангажменти и гаранции	-	-	169	4,953
Вземания	-	-	4	17
Задължения	-	-	(200)	(306)
Отрицателна преоценка	-	-	1	27

(г) Сделки с дружеството-майка и други Дъщерни предприятия на Allianz SE и / или Allianz New Europe

Вид сделка В хиляди лева	Стойност на сделките за годината, завършваща на 31 декември		Крайни салда към 31 декември	
	2021 г.	2020 г.	2021 г.	2020 г.
Отстъпена застрахователна премия	(16,015)	(16,627)	-	-
Дял на презастрахователя в техническите резерви	197	273	49,441	45,839
Възстановени обезщетения	2,970	3,990	-	-
Получени комисионни	70	82	-	-
Приход от участие в резултата	395	283	-	-
Друг доход	2,237	275	-	-
Разходи за ИТ поддръжка	(814)	(895)	-	-
Разходи за външни услуги	(5,477)	(4,332)	-	-
Инвестиции	1,650	435	58,817	57,675
Вземания по презастрахователни договори	-	-	363	329
Задължения към презастрахователи	-	-	(1,620)	(1,483)
Вземания за кеш пул	-	-	9	205
Други вземания	-	-	166	2,091
Други задължения	-	-	(128)	(232)

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

36. Свързани лица (продължение)

(д) Транзакции с акционери

	Стойност на сделките за годината, завършваща на 31 декември		Крайни салда към 31 декември	
Разпределени дивиденди	2021 г.	2020 г.	2021 г.	2020 г.
<i>В хиляди лева</i>				
Allianz New Europe GmbH	16,381	10,254	-	-
„Булс“ АД	7,937	4,969	-	-
Г-н Димитър Желев	442	277	-	-

(е) Сделки с други свързани лица

Сделки с неконтролиращото участие на ЗАД „Енергия“ АД и лица, свързани с тях

Вид сделки	Стойност на сделките за годината, завършваща на 31 декември		Крайни салда към 31 декември	
	2021 г.	2020 г.	2021 г.	2020 г.
Изплатени дивиденди	(10,993)	(9,321)	-	-
Получена застрахователна премия	30,410	29,906	-	-
Участие в резултата	(1,467)	(1,467)	1,467	1,467
Изплатени щети	(5,805)	(5,905)	-	-
Вземания по застрахователни полици	-	-	10,965	10,976
Разходи	(1)	(1)	-	-

Сделки с неконтролиращото участие на „Алианц Лизинг България“ АД и лица, свързани с тях

Вид сделки	Стойност на сделките за годината, завършваща на 31 декември		Крайни салда към 31 декември	
	2021 г.	2020 г.	2021 г.	2020 г.
<i>В хиляди лева</i>				
Изплатени дивиденди	-	-	-	-
Закупуване на оборудване на лизинг	-	-	-	-
Продажби по финансов лизинг	-	-	-	-
Продажби по оперативен лизинг	-	-	-	-
Други продажби	-	-	-	-
Вземания	-	-	-	-
Вземания по финансов лизинг	-	-	-	-
Задължения	-	-	-	-
Закупени услуги	-	-	-	-
Други доходи	-	-	-	-

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

36. Свързани лица (продължение)

(е) Сделки с други свързани лица (продължение)

Сделки с Министерство на финансите на Република България, свързано лице на дружество, инвеститор със значително влияние

Вид сделки	Стойност на сделките за годината, завършваща на 31 декември		Крайни салда към 31 декември	
	2021 г.	2020 г.	2021 г.	2020 г.
<i>В хиляди лева</i>				
Държавни ценни книжа	-	-	85,730	76,913
Лихви	1,784	1,511	823	952

37. Участие в неконсолидирани структурни предприятия

Таблицата по-долу представя информация за видовете неконсолидирани структурни предприятия, които Групата не консолидира, но има участие в тях.

В хиляди лева

Вид дружество	Цел на дружеството-майка и начини за финансиране	Участие на Дружеството-майка в структурирани предприятия	Общо управлявани активи
Пенсионни фондове („Алианц България – Задължителен универсален пенсионен фонд“, „Алианц България – Задължителен професионален пенсионен фонд“, „Алианц България – Доброволен пенсионен фонд“)	Управление на партидите на осигурените лица Пенсионните фондове се финансират чрез получаване на вноски за осигурените лица от НОИ, работодателски или лични вноски в зависимост от типа фонд	Приходи от такси в размер на 45,666 хил. лв. за 2021 г. и 37,864 хил. лв. за 2020 г. Нетни вземания от фондове в размер на 4,614 хил. лв за 2021 г. и 4,055 хил. лв за 2020 г. Средства по пенсионен резерв (УПФ) 0 хил. лв. за 2021 г. и 400 хил. лв. за 2020 г. Средства по пенсионен резерв (ДПФ) 505 хил.лв за 2021 и 839 хил.лв за 2020г.	4,332,369 хил. лв за 2020 г. 3,876,931 хил. лв за 2020 г.

Максималната експозиция на загуба на Дружеството-майка към 31 декември 2021 г. по отношение на неконсолидирани структурирани субекти е балансовата сума на дължимите вземания в размер на 4,614 хил. лв.(2020 г.: 4,055 хил. лв.)

38. Плащания на базата на акции

Описание на сделките с плащания на базата на акции:

Компанията майка Алианц CE осъществява своята политика за допълнително стимулиране на членовете на висшия мениджмънт на компаниите от групата the Group/Allianz Equity Incentive (GEI and AEI) планове, като емитира права върху поскъпването на акции (ППА) на годишна база - Restricted stock units (RSU), които дават възможност на служителите да получат плащане в брой или плащане в брой акции. Сумата на плащане се определя на базата на увеличението на цената на акция на Алианц CE между датата на отпускане и датата на изпълняване на условията.

Стойността при изплащане в края на периода е с лимитирана горна граница до 200% ръст на цените на акциите над справедливата цена на акциите към датата на отпускане за RSU.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

38. Плащания на базата на акции (продължение)

План	AEI 2018/ Perf RSU	AEI 2018/ RSU	AEI 2019/ Perf RSU	AEI 2020/ Perf RSU	AEI 2022/ Accrual
Справедлива стойност към датата на издаване	290.73 лв.	290.73 лв.	310.16 лв.	325.55 лв.	
Справедлива стойност на 31.12.2021 г.	400.13 лв.	400.13 лв.	385.36 лв.	340.67 лв.	
Дата на издаване	02.03.2018	02.03.2018	01.03.2019	05.03.2021	
Начална дата за периода	02.01.2017	02.01.2017	02.01.2018	02.01.2020	
Крайна дата за периода на задържане	04.03.2022	04.03.2022	03.03.2023	07.03.2025	
Период на заетост	5	5	5	5	5
Съотношение изтекъл период %	97%	97%	77%	39%	19%
Изтекъл период в дни	1824/1888	1824/1888	1459/1887	729/1892	361/1888
Брой права	603	364	958	1651	-

Към 31 декември 2021 отпуснатите емисии акции към членове на висшия мениджмънт на „Алианц България Холдинг“ АД са както следва:

Тъй като датата за упражняване на RSU е десетия търгов ден на борса XETRA след Финансовата прес конференция на Алианц СЕ, крайната дата за периода на задържане е провизорна. Точна дата може да се покаже едва след насрочване на дата на Финансовата прес конференция на Алианц СЕ за съответната година.

Справедлива стойност

Справедлива стойност		към 31.12.2021 г.		към 31.12.2020 г.	
План	Задължения за плащане на базата на акции	Дериватив	Задължения за плащане на базата на акции	Дериватив	
В хиляди лева					
AEI 2018/Performance RSU	235	245	172	225	
AEI 2018/RSU	143	148	104	136	
AEI 2019/Performance RSU	282	369	193	340	
AEI 2020/ Performance RSU	266	468	161	427	
AEI 2020 2021/Performance RSU	217	577	120	0	
AEI 2022/ Начисление	125	-	-	-	
	1,268	1,807	750	1,128	

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

39. Условни задължения

Групата предоставя банкови гаранции и акредитиви, с цел гарантиране за изпълнението на ангажименти на свои клиенти пред трети страни. Тези споразумения имат фиксирани лимити и обикновено имат период на валидност до две години.

Сумите по сключени споразумения за издаване на гаранции и акредитиви са представени в таблицата по-долу според съответната категория. Счита се, че стойностите отразени в таблицата за поети ангажименти, са изцяло преведени. Сумите, отразени в таблицата като гаранции и акредитиви, представляват максималната сума на счетоводна загуба, която ще се отрази в баланса в случай, че контрагентите не изпълнят своите задължения.

В хиляди лева	2021 г.	2020 г.
Неусвоени ангажименти	184,882	120,076
Акредитиви	9,512	2,374
Гаранции	44,237	47,098
Обезценка	(4,019)	(2,881)
	234,612	166,667

Тези ангажименти и потенциални задължения носят само задбалансов кредитен риск, като само таксите за ангажимент и отчисленията за евентуални загуби се отразяват в баланса до момента на изтичане срока на поетия ангажимент или неговото изпълняване. Много от поетите условни задължения се очаква да приключат без да се наложат частични и пълни плащания по тях. По тази причина сумите не представляват бъдещи парични потоци.

Активи, предоставени като обезпечения

Към 31 декември 2021 г. Банката е заложила държавни ценни книжа с номинална стойност 41,244 хил. лв. (2020 г.: 33,154 хил. лв.) и пазарна стойност в размер на 39,655 хил. лв. (2020 г.: 34,900 хил. лв.) като обезпечения по привлечени средства от Държавния бюджет, Държавни ценни книжа с номинална стойност 48,142 хил. лв. (2020 г.: 44,947 хил. лв.) и пазарна стойност 44,835 хил. лв. (2019 г.: 49,721 хил. лв.) като обезпечение на заеми от Европейската инвестиционна банка по програма за целево рефинансиране на търговски банки и програма за предоставяне на целева кредитна линия за финансиране на селскостопански производители.

40. Събития след отчетната дата

След края на финансовата година са разгледани обстоятелствата, свързани с военните събития в Украйна и наложените санкции на Русия от гледна точка на въздействието им върху дейността на Групата.

Не се очаква военният конфликт в Украйна да имат съществено отражение върху постъпленията от застрахователни премии и плащания, върху постъпленията от осигурителни вноски във фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване (ФДЗПО), както и върху плащанията от тези фондове. Не се очаква подобно въздействие и върху постъпленията и плащанията от учредените през 2021 г. фондове за извършване на плащания.

Финансови показатели и финансов резултат на Дружеството

При планирането на резултатите на Групата е приложен консервативен подход и на този етап не се очаква съществено отклонение от планираните показатели. Ако реализираната отрицателна доходност се задържи в нива, близки до тези от началото на март 2022 г., не би следвало да очакваме значително намаление на планираните приходи. Ако бъдем свидетели на продължаващ и по-дълбок спад на финансовите пазари, това ще доведе до по-съществено намаление в стойността на финансовите активи, който ще се изрази основно в балансовата им стойност и в преоценките в собствения капитал.

Високата ликвидност на Групата не предполага значителни колебания в структурата на активите.

В тази обстановка, Групата ще се придържа към внимателно наблюдение на капиталовите пазари и (доколкото е възможно) оценка на потенциалното въздействие на текущата ситуация/ по-нататъшни сценарии за ескалация върху пазарите, напр. инфлация, валута, ръст на лихвените проценти, цени на акциите.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

40. Събития след отчетната дата (продължение)

Други мерки за ограничаване на рисковете

Ръководството на Дружеството следи внимателно случващите се международни събития (политически и икономически) и е предприело мерки за ограничаване на евентуалното въздействие върху дейността на Групата и управляваните от него фондове, във всички възможни аспекти и особено по отношение на:

Поддържане на способността за действие в случай на по-нататъшна ескалация на конфликта, вкл. мерките за непрекъснатост на бизнеса при различните катастрофични сценарии с повишен фокус към информационната сигурност, предвид увеличеното ниво на кибер риск.

Няма други съществени събития след датата на отчетния период, изискващи корекции или оповестяване в консолидирания финансов отчет.